

1. VIII მსოფლიო კრება –
განდგომილებისა და ავაზაკთა
კრება

2. პაპისტებთან დიალოგი

რომის პაპისა და პატრიარქ ბართლომეს
ანტიმართლმადიდებლური ქმედებანი

წმ. მეფე დავით აღმაშენებლის სახ.
მართლმადიდებელი მრევლის კავშირი

მართლმადიდებელ მშობელთა კავშირი

**VIII მსოფლიო კრება –
განდგომილებისა და ავაზაკთა კრება**

**პაპისტებთან დიალოგი – პაპისა
და პატრიარქ ბართლომეს
ანტიმართლმადიდებლური ქმედებანი**

თბილისი
2010

თავი I

მსოფლიო პატრიარქი ბართლომე, – ეკუმენისტი, პაპის ანტიმართლმადიდებლობაში თანამოქმედი, VIII განდგომილების კრების ინიციატორი

1. შესავალი

პაპისა და ბართლომეს ანტი-
მართლმადიდებლური ალიანსი
(რომი, 2006წ.30 ივნისი)

მსოფლიო პატრიარქი ბართლომე, რომელმაც განაცხადა, რომ კონსტანტინოპოლი არის მართლმადიდებელი ეკლესიის ერთიანობის გარანტი, თავისი ანტიკანონიკური ქმედებებით ხლეჩს ამ ერთობას, მართლმადიდებელ ეკლესიას თავს ახვევს მისთვის უცხო ეკლესიოლოგიას და ატარებს მიუღებელ რეფორმებს, აპირებს რა მოიწვიოს სრულიად მართლმადიდებელთა კრება (VIII მსოფლიო კრება, რომელიც იქნება განდგომილების, ავაზაკთა კრება), უკანონოდ, მზაკვრულად და მოძალადობრივად იღვეწის იმისათვის, რომ რომო-კათოლიკების მხრიდან თავიანთი მწვალებლობის დაგმობის გარეშე და ცდომილების შეუნანებლად მოხდეს რომის ეკლესიის აღიარება და მასთან გაერთიანება, მეტიც, ყველანაირად ცდილობს, რომ მართლმადიდებლებმა აღიარონ რომის პაპის პრიმატი (პირველობა) და მისცენ მას ბერკეტები ეკლესიის მართვისა, შესაძლოა ადგილობრივი ეკლესიების შიდა საქმეებში ჩარევის ჩათვლით.

მე-20 საუკუნის კონსტანტინოპოლის ეკუმენისტ და ანტიმართლმადიდებელ პატრიარქთა მემკვიდრე და მათი საქმის გამგრძელებელი, პატრიარქი ბართლომე, თავისი ანტიეკლესიური,

წმიდა მამათა სწავლების უარყოფელი და შეურაცხყოფელი ქმედებებით სულ უფრო მზარდ უკმაყოფილებას იწვევს მართლმადიდებელი ეკლესიის ერთგულ შვილთა წრეში. საყოველთაოდ დგება დღის წესრიგში საკითხი პატრიარქ ბართლომეს მოხსენიების შეწყვეტის თაობაზე. ეკლესიის მრავალი წევრი და ავტორიტეტული მამები მოუწოდებენ ათონის მთის წმიდა კინოტს და ყველა მართლმადიდებელს, მკაცრად შეაფასონ პატრიარქ ბართლომეს ეკუმენისტური, პროპაპისტური და ანტიმართლმადიდებლური საქმიანობა და შეწყვიტონ მისი მოხსენიება.

ჩვენ გთავაზობთ ამ ვითარების ამსახველ მასალას სხვადასხვა წერილიდან ამონარიდების სახით, იმ მიზნით, რომ საქართველოშიც, ჩვენი ეკლესიის წევრთა შორისაც იყოს სწორი და მკაფიო წარმოდგენა იმის შესახებ, თუ რა საფრთხეს ქმნის პატრიარქ ბართლომეს მოღვაწეობა და მისი და რომის პაპის ანტიმართლმადიდებლური ალიანსი ჭეშმარიტი ეკლესიის ერთობისათვის, წმიდა სწავლებისა და კანონებისათვის.

2. მეორე წერილი ათონის მთის მონასტრების წმიდა ილუმენებსა და წმიდა კინოტის წევრებს

ჩვენი ეს წერილი შეეხება კინოტის მიმართვას (რომელიც კინოტმა გაუგზავნა პატრიარქ ბართლომეს, მაგრამ, წერილის ავტორების სამართლიანი აზრით, მიმართვა არ არის პირდაპირი და მკაცრად მამხილებელი—ავტ.) და მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეს ანტიმართლმადიდებლურ და ერეტიკულ ქმედებებს. წმიდა კინოტის მიმართვა არ არის პირდაპირ მიმართული ეკუმენისტური მწვალებლობის მთავარი მოღვაწეების — პატრიარქ ბართლომესა და მთავარეპისკოპოს ქრისტოლოლოსის მიმართ.

მიმართვაში თქვენ აღნიშნავთ, რომ მსოფლიო საპატრიარქო იღვწის იმისათვის, რომ მთელს მსოფლიოში ისმოდეს მართლმადიდებლობის ხმა. მოგვიტევეთ, მაგრამ ეს სრული ფუჭსიტყვაობა და სიცრუეა, რაღა თქმა უნდა თუ ამაში არ გულისხმობთ ერეტიკოსებთან ერთობლივ ლოცვებსა და მათი საიდუმლოებების აღიარებას.

აღნიშნავთ, რომ თქვენ იცავთ წმიდა მამათა სწავლებას და ახსენებთ წმ. გრიგოლ პალამას სახელს, რომელიც თვლიდა, რომ ვისაც არ უპყრია ჭეშმარიტება, იგი არ ეკუთვნის ეკლესიას, იქნება იგი მონაზონი, ილუმენი, ეპისკოპოსი თუ პატრიარქი. როგორ შეიძლება ჭეშმარიტ ეკლესიას ეკუთვნოდეს პატრიარქი, რომელმაც პაპის წინაშე კონსტანტინოპოლში წმ. ანდრია მოციქულის დღესასწაულზე გაითამაშა ეს სპექტაკლი (საუბარია მწვალებლებთან ერთობლივ ლოცვასა და ზიარებაზე-ავტ.) და რომელიც თვლის, რომ შეცდომა დაუშვეს ჩვენმა წინაპრებმა და წარმოშვეს სქიზმა პაპისტებთან? როგორ შეიძლება მართლმადიდებელი ეწოდოს მას, ვინც ეკუმენისტური მწვალებლობის ავანგარდშია და მონაწილეობას იღებს ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს საქმიანობაში? . . . ბართლომე, რაც სწამს პაპის თაობაზე, იმას ახორციელებს. პაპს ქრისტესმიერ ძმად აღიარებს, ცნობს მათ (პაპისტების-ავტ.) საიდუმლოებებს, ემშაკის მსხვერპლად მიიჩნევს მათ, ვინც დაგვიცვა პაპიზმის ერესისაგან (წმ. გრიგოლ პალამა, წმ. მარკოზ ეფესელი, წმ. ფოტი კონსტანტინოპოლელი და სხვები-ავტ.) და აქედან გამომდინარე წმიდა ლიტურგიისას პაპი უმაღლეს ტახტზე დააბრძანა. მეტი რაღა უნდა გააკეთოს, წმიდა მამებო, იმისათვის, რომ პაპი რომის კანონიერ ეპისკოპოსად იქნეს მიჩნეული? ეკლესიის გადმოცემით და მამათა სწავლებით, ყველა, ვინც ასეთი რწმენის მქონე პატრიარქს იხსენიებს, არსობრივად იმავე რწმენის თანაზიარია. . .

აღნიშნავთ, რომ **„მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებმა გაავრცელეს არასწორი ინფორმაცია, თითქოს პაპისადმი სპეციალურად დაწერილი ტროპარის ავტორი ათონელი ბერები იყვნენ“**. გასაოცარია, მამებო, რომ ტროპარის შექმნის ანონიმ ბერზე დაბრალებამ ალგაშფოთათ და არაფერს ამბობთ თავად ტროპარის შინაარსზე, რომელიც პაპს ცოცხალ წმინდანით მოიხსენიებს. როგორ უნდა გაეებდა პატრიარქს მიემართა პაპისათვის სიტყვებით: **„კურთხეულ არს მოძავალი სახელითა უფლისაითა“**, რომელიც ქრისტესთვის ითქვა? ეს არის ან ფორმალური ლექსიკა, ან წარმოაჩენს პატრიარქის აზროვნების ღრმა რღვევას. ჩვენ, ქვემოთ ხელისმომწერნი, ამ ბოლო აზრს ვემხრობით. ამ აზრში გვაძტვიცებს ის, რომ ამ სიტყვებით მთელი მსოფლიოს დასანანად მიმართეს საუკუნეების მანძილზე მართლმადიდებლობის ყველაზე დიდ მტერს

– პაპს. მას, ვინც ათი საუკუნეა ებრძვის მართლმადიდებლობას, მას, ვინც უამრავი მართლმადიდებელი გააკათოლიკა უნიის საშუალებით, (ვინც მართლმადიდებელთა სისხლის მდინარეები აღინა – ავტ), მას, ვინც თავისი თავი მიწიერ ღმერთად გამოაცხადა.

წმიდა კინოტი ასევე აცხადებს, რომ **„ფანარისა და ათენის მთავარეპისკოპოსის პაპის ვიზიტებისადმი ამგვარი თბილი დამოკიდებულება, ერთი მხრივ, ქმნის ერთიანობის მცდარ შთაბეჭდილებას, ხოლო, მეორე მხრივ, მრავალ მორწმუნეს აცდუნებს და კეთილმორწმუნე მართლმადიდებლებს ეკლესიის სხეულისაგან განაშორებს და ახალი განხეთქილებების შექმნისაკენ უბიძგებს“**. ნუთუ, მამებო, ერეტიკოს ეპისკოპოსთან ან მიტროპოლიტთან ან პატრიარქთან ურთიერთობის გაწყვეტას ეკლესიის სხეულში განხეთქილების შექმნად მიიჩნევთ? თუ ასე მიგაჩნიათ, მაშინ უნდა დაგმოთ და ეკლესიიდან განკვეთოთ უთვალავი წმიდანი აღმსარებელი, რომელთაც კავშირი გაუწყვეტიათ ერეტიკოს ეპისკოპოსებთან და პატრიარქებთან, და, პირველ რიგში, ის ათონელი წმიდა მოწამენი, რომლებმაც კავშირი გაწყვეტეს ლათინმოყვარე პატრიარქ იოანე ვეკომთან. ასევე უნდა დაგმოთ ისინიც, ვინც შეწყვიტა პატრიარქ ათინაგორას მოხსენიება უკანონოდ ანათემის გაუქმების ცნობილ ფაქტის გამო და თანამედროვე ეპოქისეული თეოლოგიის შესაბამისად მოიხსენიოთ პატრიარქი ვეკომი, ათინაგორა, ბართლომე, ქრისტოდულოსი და სხვ. მამებო, ეს რომ ეკლესიის სწავლება ყოფილიყო, მაშინ ეკლესია ანთროპოცენტრისტული იქნებოდა და საფუძვლად არა ჭეშმარიტება, არამედ ეპისკოპოსის აზრი ექნებოდა, როგორც ეს პაპიზმში ხდება, მაშინ აღარ იქნებოდა საჭირო სარწმუნოებისათვის ამდენი სისხლის დაღვრა, რადგან სარწმუნოებას გამოხატავდა უპირსტესი და ყველა მას დაემორჩილებოდა. . .

ფაქტია, რომ, რაც უფრო შეუერთდება ათონის მთა ევროპულ პროგრამებს, აითვისებს მის ეკონომიკურ პროგრამებს და ექნება ევროპული ორიენტაცია, მით უფრო შეუძლებელი იქნება პროტესტისას მართლმადიდებლურად გამართული სიტყვები წარმოთქვათ და იძულებული იქნებით თქვენს სპონსორს დაემორჩილოთ. სამწუხაროა, რომ მონასტრების აღდგენისას და გარემონტებისათვის ზურგი ვაქციეთ ყოვლადწმიდა ღმრთისმშობლის მზრუნველობას და ევროპის ცოდვილ და იოლ თანხებს დავეწაფეთ,

დავარღვიეთ ის საზღვრები, რომლებიც წმიდა მამებმა დაადგინეს. ყველამ ვიცით, რომ არავინ არაფერს სამაგიეროს გარეშე არ მოგვცემს.

ასევე სამწუხაროა, მამებო, რომ ერეტიკოსებთან ორმოცწლიანი დიალოგის შედეგად ვერ გაგიგიათ მისი მიზანი. ვერ დარწმუნდით იმაში, რომ არც პაპისტებმა გააცნობიერეს თავიანთი მწვალებლობა და ჩვენც ვიხრჩობით მათ მხეცურ საცეცებში? ვერ ხვდებით, რომ ამ დიალოგების ერთადერთი შედეგი, ისევე, როგორც ფლორენცია-ფერაროს დროს, მართლმადიდებლების დანაწევრებაა?

დასასრულს აცხადებთ, რომ **„ათონის მთა ღვთის მადლით წმიდა მოციქულებისა და წმიდა მამების სარწმუნოების მიმდევრად რჩება“**. ამას დავიჯერებთ, თუკი ათონის მთა განემორება ერეტიკულად მოაზროვნე და მოქმედ დღევანდელ პატრიარქს. ის გზა, რომელსაც ასეთ შემთხვევაში წმიდა მამები გვიჩვენებენ, მოხსენიების შეწყვეტაა.

ყოველივე ცუდი მსოფლიო პატრიარქის 1920 წლის ცირკულარით დაიწყო, გაგრძელდა საეკლესიო კალენდრის შეცვლით და შემდგომ ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოში შესვლით. შემდეგ სიმსივნე გაიზარდა ანათემების (უკანონო-ავტ.) მოხსნით და თეატრალიზებულად დადგმული თეოლოგიური დიალოგებით. განგრენა განვითარდა კონსტანტინოპოლის მიერ 1990 წელს, შამბეზში მონოფიზიტების, 1993 წელს ბალამანდში პაპისტების, შემდეგ კი ლუთერანების ერეტიკული საიდუმლოების აღიარებით. და ბოლოს დასრულდა საზეიმო ლიტურგიით ერეტიკოსთა ლიდერის თანდასწრებით მართლმადიდებლობის ოფიციალური დამორჩილებით „ახალი ეპოქისადმი“. ეს გზა სულიერი დაღუპვისაკენ მიემართება, ე.ი. ყველა იმის მოკვეთისაკენ ეკლესიის სხეულიდან, რომელიც ქმედებით ან უმოქმედობით ანტიქრისტიანულ განდგომილებას უერთდება. ვინაიდან მსოფლიო პატრიარქმა გააგრძელა სულიერი დაცემა, წმიდა კინოტმა უნდა შეწყვიტოს მისი მოხსენიება, რათა იყოს უსაფრთხოდ და გააგრძელოს მარადიულ ეკლესიასთან კავშირი, როგორც ამას აკეთებდნენ ისინი, ვინც თავის დროზე იოანე ვეკომისა და პატრიარქ ათინაგორას მოხსენიება შეწყვიტა. ათონის მთა არ უნდა გაებას ევროპელი სპონსორების მახეში: ერთი მხრივ, ბერებმა უნდა იცხოვრონ სიღარიბეში და უბრალოებით, მეორე მხრივ, უნდა ილაპარაკონ თავისუფლად და პირდაპირ ყოველივე ცუდზე, რაც

შინ და გარეთ ხდება. ათონის მთის ეკონომიკური დამონება არის სასიკვდილო დარტყმა მისი დოგმატური სინდისისადმი. მთელს ათონის მთას უნდა ჰქონდეს ერთიანი წინააღმდეგობა მწვალებლობისადმი, რათა არ მოხდეს მთელი მსოფლიოს თვალწინ ბერებს შორის დაპირისპირება და განხეთქილება.

ჩვენ, ქვემოთ ხელისმომწერნი, ვფიქრობთ, რომ წმიდა კინოტს ეძლევა გამოფხიზლების შანსი, რომ შეწყვიტოს უმოქმედობა ფანარაში (კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ადგილსამყოფელი-ავტ) დადგმული თეატრალური წარმოდგენის მიმართ, რათა დაშვიდდნენ ათონის მთის პოზიციით შეშფოთებული მონაზვნები. გაცნობებთ, რომ თუკი მართლმადიდებლურ ღირსეულ პასუხს არ გაცემთ მსოფლიო პატრიარქის მიერ წმიდა კანონების უგულებელყოფას და ზღვარს გადასულ ქმედებებს, ჩვენ დავფიქრდებით წმიდა კინოტთან და მსოფლიო პატრიარქთან ეკლესიოლოგიური კავშირის შეწყვეტაზე.

იმის გამო, რომ არ არის შესაძლებელი ათონის მთაზე შეგროვილი ხელმოწერების სრულად გამოქვეყნება, ამიტომ ვბეჭდავთ მხოლოდ პირველ ხელმოწერებს:

გერონდა ილარიონი (დოქიარის მონ. პლატანის კელია),

ბერი გაბრიელი (წმ. ქრისტოდულეს კელია, კუტლუმში),

გერონდა მელეტი (ღვთისმშობლის შობის კელია,

სტავრონიკიტა),

გერონდა საბა (მათავარანგელოზთა კელია, ჰილანდარი),

არქიმანდრიტი კირილე (ილუმენი, მელისოხოროს ისიხასტიონი,

თესალონიკი, პანტოკრატორი),

იოანე კორნარაკისი (ათენის უნივერ. პროფესორი)

3. ეპისკოპოსის მოხსენიების შეწყვეტა და მისგან განშორება

განიხილება ეკლესიის მტკივნეული, მაგრამ აუცილებელი პრაქტიკა

პანაიოტის სიმატიისი, თეოლოგი

მორწმუნეთა ქმედებები მწვალებლობებით გამოწვეული საშიშროების დროს ხანდახან ყველაზე უშუალო და სერიოზული იყო, ხანდახან კი დაგვიანებული და ნაწილობრივი. ამ მეორე

შემთხვევის მიზეზი იყო მწვალებელთა ეშმაკობა, ბოლომდე არ გაეხსნათ თავიანთი ჩანაფიქრი, ან მორწმუნეთათვის ინფორმაციის დაგვიანებით მიწოდება, ან ზედმეტი მომთმენობა და საქმის გადადება უკანასკნელ მომენტამდე, ან გულგრილობა, ანგარება, ან შიში ხელისუფალთა წინაშე, რომლებიც ცდილობდნენ მწვალებლობათა მიმართ ლოიალური დამოკიდებულების მიღწევას, თუნდაც იმ შემთხვევაში, როდესაც თავად ისინი მხარს არ უჭერდნენ ხოლმე მწვალებლობას, და ა.შ. მაგრამ რა ხდებოდა იმ შემთხვევაში, როდესაც ეპისკოპოსები,

მსოფლიო პატრიარქი ბართლომე

რომლებიც უპირველეს ყოვლისა არიან პასუხისმგებელნი სარწმუნოების ჭეშმარიტებისა და ერთიანობის დაცვის საქმეში, ვერ აცნობიერებდნენ იმ უდიდეს საშიშროებას, რომელიც მოჰქონდა ამა თუ იმ მწვალებლობას, როდესაც ეპისკოპოსები წინ არ აღუდგებოდნენ ამ საშიშროებას, ან უარესი, როდესაც ისინი მწვალებლებთან ერთად თავად ხდებოდნენ ჭეშმარიტების მდევნელები? ამ შემთხვევაში ეკლესიაში გამოიყენებოდა განსაკუთრებული საშუალება წინააღმდეგობისა და უკუქმედებისა – ეპისკოპოსის მოხსენიების შეწყვეტა და მისგან განშორება. ღვთისმსახურები და უბრალო მორწმუნენი, რომლებიც არ იყვნენ გულგრილნი საეკლესიო სწავლებისა და კანონების დარღვევათა მიმართ, წინააღმდეგობას უწევდნენ და აპროტესტებდნენ კანონდარღვევებს, ამასთან თავიდანვე განემორებოდნენ ეპისკოპოსსა და მის გარემოცვას. როდესაც მათ წინააღმდეგობას არ ჰქონდა სასურველი შედეგი, ანუ როდესაც ეპისკოპოსი მაინც არ ასრულებდა თავის დანიშნულებას, როგორც მოძღვრისა და სარწმუნოების დამცველისა (ანუ მსახურებისა, რომელიც მას დააკისრა თავად ქრისტემ, მან კი დალო ფიცი, რომ იქნებოდა ჭეშმარიტების მსახური), იმ შემთხვევაში, როცა ეპისკოპოსს არ შეუნანებია და იმყოფება ერთგვარ სულიერ დაბინდებასა და უტყვობაში, ინტერესს იჩენს მხოლოდ მეორეხარისხოვანი საგნებისა და მოვლენების მიმართ და იმ საგებლის შენარჩუნების მიმართ, რომელიც მის ძალაუფლებას

მოაქვს – ამ შემთხვევაში მორწმუნეები მიმართავენ მეტად მტკივნეულ გადაწყვეტილებას: შეწყვიტონ ეპისკოპოსის მოხსენიება და გაწყვიტონ მასთან კავშირი.

ეს იმას ნიშნავს, რომ ეპისკოპოსთან კავშირის გამწყვეტნი არ ლებულობდნენ ეპისკოპოსის ქმედებებში მონაწილეობას, არ დადიოდნენ იმ ტაძრებში, სადაც უშუალოდ იხსენიებდნენ ეპისკოპოსს, ანუ წყვეტდნენ მასთან კავშირს. ღვთისმსახურნი კი, რომლებიც მონაწილეობდნენ ამგვარ წინააღმდეგობაში, წყვეტდნენ ეპისკოპოსის მოხსენიებას, რადგან **მისი მოხსენიება მოწმობდა მასთან ერთობას რწმენაში**. ხოლო, რაკი ისინი დარწმუნდებოდნენ, რომ ეპისკოპოსის სამწყემსო მოღვაწეობა ერეტიკოსებთან მიმართებაში განსხვავდებოდა წმინდა მამების პოზიციისაგან, ანუ მასთან საერთო რწმენის არარსებობა თვალსაჩინო ხდებოდა, ამ შემთხვევაში აღარ არსებობდა აუცილებლობა ეპისკოპოსის მოხსენიებისა, ანუ რწმენაში ერთობისა. წინააღმდეგ შემთხვევაში მოხსენიება იქნებოდა პირფერული და ცრუ, ამ დროს კი ეპისკოპოსს მხოლოდ შეცდომაში შეჰყავდა, აბნევდა და აცდუნებდა მორწმუნეებს, ამბობდა რა, რომ იგი ყველაფერს სწორად ამბობს.

თავისთავად ცხადია, რომ ადამიანები, რომლებიც ასე გამოხატავდნენ პროტესტს, იყვნენ ეკლესიის აქტიური წევრები და რჩებოდნენ ეკლესიაში, **ისინი არ ქმნიდნენ საკუთარ ეკლესიას**. იმყოფებოდნენ რა ასეთ მდგომარეობაში, ისინი მოუწოდებდნენ ეპისკოპოსებს, მოეწვიათ კრება იმისათვის, რათა წინ აღდგომოდნენ შექმნილ სიტუაციას. იმავე დროს ისინი ეხმარებოდნენ სხვა ადამიანებს, რომ მათაც გაეთავისებინათ არსებული პრობლემის დიდი მნიშვნელობა და თავიდან აეცილებინათ მწვალებლური შხამის ზემოქმედება.

ეს პრაქტიკა ეკლესიაში გამოიყენებოდა პირველ საუკუნეებში. მას იყენებდნენ, მაგალითად, წმ. ბასილი დიდი, წმ. ათანასე დიდი, წმ. კირილე ალექსანდრიელი, წმ. სოფრომ იერუსალიმელი, ღირსი მაქსიმე აღმსარებელი, ღირსი თეოდორე სტუდიელი. . . ეს პრაქტიკა ასევე გამაგრებული იყო წმიდა კანონებით, რომლებიც ძალაშია დღევანდელ დღემდე (მაგალითად, მე-5 კანონი ორმაგი კრებისა).

ეს კანონები, რა თქმა უნდა, ქების ღირსად რაცხავენ მორწმუნეებს, რომლებიც თავიანთი პოზიციით განემორებინათ ეპისკოპოსს იმ

მიზეზით, რომ იგი ცხადად გულგრილია და აშკარად დამყოლია სარწმუნოების ამ მეტად სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან საკითხებში. ეპისკოპოსები, რომლებიც ადამიანებს ღმრთის გამობას ასწავლიან, მათ თავიანთი კაცთმოყვარული ქმედებებით, შესანიშნავი ქადაგებებითა და ნაირფერი საქმიანობით იზიდავენ, – ამისი გამო მათი აზროვნება, არსებითად, ამსოფლიურია.

ელადის ეკლესიაში ეპისკოპოს-პატრიარქის მოხსენიების ასეთი შეწყვეტა სამი ეპისკოპოსისა და წმიდა მთის მონასტრების მიერ გამოყენებულ იქნა 1970 წელს¹. ამ სახის პროტესტი იყო ჯანსაღი წინააღმდეგობა. უწინ ეპისკოპოსისაგან ასეთი განშორება აღწევდა თავის მიზანს, მაგრამ ზოგჯერ ეს იწვევდა მობილიზებულ და მედგარ წინააღმდეგობას დადანაშაულებული ეპისკოპოსის მხრიდან, რომელიც ფიქრობდა, რომ მის ხელისუფლებასა და სარგებელს დაკარგვის სერიოზული საფრთხე ექმნებოდა. ამ შემთხვევაში, იყენებდნენ რა ზოგიერთ საეკლესიო და სახელმწიფო ზომას, ისინი აქტიურად ცილს სწამებდნენ იმ მორწმუნეებს, რომლებიც თავიანთ პროტესტს გამოხატავდნენ, და იწყებდნენ მათ ძლიერ დევნას, ვინც, როგორც ეპისკოპოსი თვლიდა, სათუოს ხდიდა მის ძლაუფლებას. ეს ყველაფერი ეკლესიის ისტორიიდანაა.

რაც შეეხება თანამედროვე მდგომარეობას, იმის გამო, რომ ეპისკოპოსზე დაკისრებული პასუხისმგებლობის სფეროში ხშირად ხდება ავარიები, რომლებიც იწვევენ საეკლესიო ცხოვრების შეცვლასა (მაგალითად, ტირანული მმართველობა, სარწმუნოებით ვაჭრობა, ეპისკოპოსის სკანდალური სექსუალური შემთხვევები, სავსებით მიუღებელი სამართალწარმოება და სხვა) და ჭეშმარიტი სარწმუნოების დამახინჯებას, ამ ბოლო დროს სულ უფრო ინტენსიურად განიხილება საკითხი ისეთი შესაძლო მოვლენის შესახებ, როგორცაა **ეპისკოპოსის მოხსენიების შეწყვეტა და მისგან განშორება.**

საბერძნეთის მთელი რიგი რაიონების ღვთისმსახურებმა და მორწმუნეებმა უკვე დაუდეს ასეთ ქმედებას სათავე, შეწყვიტეს პატრიარქისა და ეპისკოპოსების მოხსენიება, მათი ეკუმენისტური საქმიანობისა და მათი ისეთი ქცევის წესის გამო, რასაც თავის

¹ საუბარია პატრიარქ ათინაგორაზე, რომელმაც სახელი გაითქვა თავისი უკიდურესი ეკუმენისტური საქმიანობით

ზღვარი მწვალებლობასა და ეკლესიას შორის, იქმნება მყარი იდეოლოგიური ბაზა რელიგიური სინკრეტიზმისათვის. ამას ასევე განეკუთვნება პატრიარქ ბართლომეს ისეთი ანტიკანონიკური ქმედებები, როგორცაა:

ა) ერეტიკოსებთან (პაპთან, პროტესტანტებთან) ერთობლივ ლოცვასა და ღვთისმსახურებაში მონაწილეობის მიღება

მოციქულთა კანონი 45: თუ ეპისკოპოსი, მღვდელი ან დიაკონი მწვალებელთან ერთად ილოცებს, აეკრძალოს მღვდლობა. თუ ნებას მისცემს მათ (ერეტიკოსებს), რომ შეასრულონ რაიმე სამღვდლო

პაპი და პატრიარქი ბართლომე

მართლმადიდებელ ეკლესიას, რაღბან ღიღი ბანსხმამბაა – დაითმინო შენთან სარწმუნოებაში დაბნეული ადამიანი, ელოდო მის ნებაყოფლობით მოქცევას. . . ან ბანშრჩმვლად შმხმვილქ მას(ი)ან რელიგიურ ურთიერთობაში, რადგან ეს უკანასკნელი ნიშნავს, რომ ჩვენ არა მარტო არ ვცდილობთ მათ მართლმადიდებლობაში მოქცევას, არამედ ჩვენ თვითონ ვმერყეობთ მასში. ამას განსაკუთრებული მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს სასულიერო პირებისათვის, რომლებიც ვალდებული არიან, მაგალითი მისცენ სხვებს მართლმადიდებლური სარწმუნოების სიწმინდის მკაცრი დაცვის საქმეში.

ბ) პატრიარქ ბართლომეს მიერ მთავარი სინაგოგის სტუმრობა ნიუ-იორკში 28.10.2009წ.

გასულ წელს აშშ-ში თავისი ვიზიტის დროს პატრიარქმა ბართლომემ გადადგა ნაბიჯი, რომელიც კიდევ უფრო მეტი გააკიცხვის ღირსია, ესტუმრა ნიუ-იორკის მთავარ სინაგოგას და წარმოთქვა სიტყვა, რომელშიც ფეხქვეშ გათელა ჩვენი მართლმადიდებლური სარწმუნოება, უარყო რა ჩვენი ეკლესიის წმიდა მამათა სწავლება

წესი, როგორც მღვდლებმა, განიკვეთოს. ეპისკოპოსი ნიკოდიმოსი: ასეთი დამოკიდებულება, უნდა აღინიშნოს, არ ეწინააღმდეგება ქრისტიანულ სიყვარულსა და დათმენას, რაც

გამოარჩევს

**ბართლომე და მთ. რაბინი
შენიერი, ნიუ-იორკი, 28.10.09**

იუდაიზმთან მართლმადიდებელი ეკლესიის დამო-კიდებულებასთან დაკავშირებით. იმ შემთხვევაშიც კი, თუკი გავითვალისწინებთ თანამედროვე პირობებში მსოფლიო პატრიარქის მოღვაწეობისთვის შექმნილი სიძნელეების ყველა მხარეს, როდესაც ხშირად ხდება გარედან უხეში ზეწოლა, მაშინაც კი

დაუშვებელია, რომ პატრიარქის ქცევის საფუძველში იდოს კომპრომისი და უპრინციპობა. ასეთი ნაბიჯები არის დიდი საცდური ყველა ადამიანისთვის. ეპისკოპოსი მასზე დაკისრებული მოვალეობის გამო, – წმიდად დაიცვას ჭეშმარიტი სიტყვა, – ეკლესიის მიმართ გარედან მუქარის შემთხვევაში ვალდებულია იაროს აღმსარებლის გზით.

მოვიყვანოთ მთავარ სინაგოგაში პატრიარქ ბართლომეს მიერ წარმოთქმული სიტყვიდან ზოგიერთი გამონათქვამი:

„ჩვენ გვაქვს არა მარტო საერთო საფუძვლები, რომლებიც ჩვენ გვაერთიანებენ, ისეთები, როგორიცაა წმიდა წერილი, რომელსაც ჩვენ თაყვანს ვცემთ, პატრიარქები და წინასწარმეტყველები, რომელთაც ჩვენ სასოებით პატივს ვცემთ, არამედ საერთო საკითხებიც, რომლებსაც ჩვენ უნდა ვუპასუხოთ მშვიდობით“. „*ბერფასო მეგობრებო, ჩვენ მოვიწოდებთ იქითკენ, რომ ჩვენ ვავხდეთ ამ, ჭაობში დანთქმად მსოფლიოში, გარდასახვის წინასწარმეტყველური საკრებულოები. . .“*
„მოდით, ხელები ჩავკიდოთ ერთმანეთს არა მხოლოდ ლოცვაში, არამედ ურთიერთსოლიდარობის ნიშნადაც. ამას გვთხოვს ჩვენი ღმერთი, ჩვენი საერთო პატრიარქები აბრაამი, ისაკი და იაკობი, ჩვენთვის და მთელი მსოფლიოსათვის. . .“

„ჩვენთვის დიდი ბედნიერებაა, ვეწვიოთ ამ ღვთივეკურთხეულ სინაგოგას პარკ-ისტზე, ამ შესანიშნავი ქალაქის ცენტრში“ (ბაწიწია. დაწინააღმდეგებ 2009, № 69 იანვ. 20-21, ზოგიერთი მასალა იხილეთ aktines.blogspot.com-ზე).

პატრიარქ ბართლომეს სიტყვების ეკლესიის სწავლებასთან შესადარებლად მოვიყვანოთ წმ. იოანე ოქროპირის სიტყვები სინაგოგასა და იუდეველებზე:

„ვიცი, რომ მრავალი პატივს სცემს იუდეველებს და მათ ამჟამინდელ წესებს წმინდად მიიჩნევს: ამიტომ ვჩქარობ, ფესვებიანად ამოვძირკვო ეს მომაკვდინებელი აზრი. . .

უკეთესია, ვთქვათ, რომ სინაგოგა არის მხოლოდ გარყვნილების სახლი და თეატრი, ასევე ავაზაკთა სამყოფელი და მხეცთა ბუნაგი. . . არა უბრალო მხეცის ბუნაგი, არამედ

ბართლომე ნიუ-იორკის სინაგოგაში უწმინდური მხეცის ბუნაგი“ (თხზულებანი., ტ. 1, ნაწ. 2. სიტყვა იუდეველების წინააღმდეგ 1)

„არავინ იუდეველთაგან თაყვანს არ სცემს ღმერთს. . . მათ არ იციან მამა, ჯვარს აცვენ ძე, უარყვენ სულიწმიდა;. . . იქ არ ეთაყვანებიან ღმერთს, იქ კერპთაყვანისცემის ადგილია“ (იქვე).

მოციქულთა კანონი 65: თუ ვინმე სასულიერო პირი ან ერისკაცი ურიათა ან მწვალებლების შესაკრებელში შევიდეს სალოცავად, სასულიერო პირი განიკვეთოს, და ერისკაცი უზიარებლობით დაისაჯოს. (მოციქ. 7, 45, 70, 71; ტრულ. 11; ანტიოქ. 1; ლაოდ. 6, 29, 33, 37, 38)

ეპისკოპოსი ნიკოდიმოსი: მოციქულთა 45-ე კანონის განმარტებისას ჩვენ ვნახეთ, რომ მართლმადიდებელ სასულიერო პირებს ეკრძალება ნებისმიერი რელიგიური ერთობა ერეტიკოსებთან (communicatio in sacris). განახლებს რა ამ აკრძალვას, მოციქულთა 65-ე კანონი მას განაკუთვნებს ასევე იუდეველურ სინაგოგას. ეს კანონი, ისევე როგორც მოციქულთა 45-ე კანონი, გამოსატავს წმიდა წერილის იმ აზრს, რომ არ შეიძლება იყოს თანხმობა ქრისტესა და ბელიარს შორის (2.კორ.6:15). თუკი საერთოდ სასულიერო პირს არ შეუძლია მწვალებლებთან იქონიოს ლოცვითი კავშირი, თვით კერძო ხასიათისა, მით უფრო ნაკლებადაა შესაძლებელი ასეთი კავშირი იუდეველებთან, სავსებით გასაგები მიზეზის გამო, რომელიც მომდინარეობს თავად იუდეველების დამოკიდებულებიდან ქრისტიანობისადმი. გვიანდელი კრებების ბევრი კანონი

(განსაკუთრებით ლაოდიკიისა და ტრულისა) მკაცრად კრძალავს რაიმე რელიგიურ კავშირს იუდეველებთან.

ეს კანონი კრძალავს რელიგიურ კავშირს იუდეველებთან და მწვალებლებთან არა მხოლოდ სასულიერო პირებისა, არამედ ყველა მართლმადიდებელი ერისკაცისა და უქვემდებარებს ასეთ კავშირში მხილებულებს სასჯელს. ხსნის რა ამ კანონს, ვალსამონი ამბობს, რომ კანონით განსაზღვრული სასჯელები უნდა დაეყოს შემდგენაირად: ყოველი კლირიკოსი, როგორც მღვდელმსახური, ისევე ეკლესიის მსახური, ამ კანონის დარღვევისათვის იმსახურებს სამღვდლო ხარისხისაგან განყენებას, ხოლო საერო პირი – ეკლესიასთან ურთიერთობისაგან განყენებას. ამასთან, ვალსამონი ამატებს, რომ არ იქნება ცოდვა, თუკი სასულიერო პირს, რომელიც დაარღვევს ამ კანონს, ერთდროულად ჩამოერთვას სამღვდლო წოდება და განყენოს ეკლესიისაგან. არისტონი, განმარტავს რა ამ კანონს, ზუსტად განსაზღვრავს სასჯელს: სამღვდლო ხარისხის ჩამორთმევა კლიროსისათვის (ἀκλήρωσις) და განყენება საერო პირისათვის (ἀποκοινωνία).

ამას გარდა, თანამედროვე ეკუმენისტურ მოძრაობას აქვს მეტად ნეგატიური გავლენა საერთოეკლესიურ ცნობიერებაზე. მართლმადიდებელი ეკლესიის უმაღლესმა იერარქიამ იწყო ხელის მოწერა და მიღება საშიში შემათანხმებელი დოკუმენტებისა, რომლებიც თავიანთი შინაარსით სცილდებიან მართლმადიდებელი ეკლესიის ეკლესიოლოგიასა და სოტეროლოგიას (ბალამანდი 1993, შამბეზი 1992, რავენა 2007). მეტიც, სრულიადმართლმადიდებლურ თათბირზე კონსტანტინოპოლში 2008 წელს მიიღეს გადაწყვეტილება, გაგრძელდეს ეკუმენისტური დიალოგი, კერძოდ, აღნიშნეს:

გ) ჩვენი მისწრაფებაა, მიუხედავად გარკვეული სახის სიძნელებისა, გაგრძელდეს საღვთისმეტყველო დიალოგები სხვა ქრისტიანებთან, ასევე რელიგიათაშორისი დიალოგი, განსაკუთრებით იუდაიზმთან და ისლამთან, ვთვლით, რომ ეს დიალოგი არის ერთადერთი საშუალება, გადაწყვეტილ იქნეს ადამიანებს შორის უთანხმოება, განსაკუთრებით იმ ეპოქაში, როდესაც სხვადასხვა სახის დანაწევრება, მათ შორის რელიგიური, საფრთხეს უქმნის მშვიდობასა და ხალხთა ერთობას“. [3] Ἰβίείάδδὶ Δñìèèçìí ù íδδὶ Ηñèìäyí ù í`èèèçóéδδὶ (12/10/2008), კონსტანტინოპოლი, 2008წ. მართლმადიდებელ ეკლესიათა

თავთა სრულიად მართლმადიდებელთა თათბირი, საღმრთო ლიტურგია).

უკვე არაერთხელ ითქვა და დაიწერა გამოჩენილი მართლმადიდებელი მწყემსების მიერ, რომ თანამედროვე ეკუმენისტური დიალოგის ხაზი დაშორდა თავდაპირველ ამოცანას: ძველი დაურღვეველი ეკლესიის სწავლებისკენ დაბრუნებას.

საგანგაშოა რიგი იერარქების მიზანმიმართული მისწრაფება, დაანგრიონ ეკლესიის კრებსითობის თვისება, დაარღვიონ ეკლესიის კანონიკური წყობა სრულიად მართლმადიდებელთა კრების მოწვევითა და მნიშვნელოვანი საეკლესიო-კანონიკური საკითხების გადახედვით. ეს მოდერნიზტული თავსმოხვეული იდეა საეკლესიო კანონმდებლობის გადახედვის უფლების შესახებ გამოთქმული იყო მიტროპოლიტ კირილეს (რუსეთის ამჟამინდელი პატრიარქი) მიერ ეპისკოპოსთა კრებაზე 2008 წელს: „ჩვენ ვართ კრება – ჩვენ ვართ კანონები“. ასეთი პოზიცია რომ თვითნებობა და დემაგოგიაა, ამას გვიჩვენებს საეკლესიო კანონიკური სამართალი: **„მსოფლიო კრება ყოველთვის აქცევდა დიდ ყურადღებას იმას, რომ ისინი (ანუ ადგილობრივი კრებების მიერ მიღებული კანონები და წესები, დოგმატური, საღვთისმსახურო და სულიერ-ზნეობრივი საკითხები) მთელი სისავსით ყოფილიყო დაცული ადგილობრივი კრებების მიერ, როგორც მსოფლიო კრებების დადგენილებანი, ამასთან ერთად ავლენდა და ასწორებდა თვით უმნიშვნელო გადახვევას, რომლებსაც უშვებდა ესა თუ ის ადგილობრივი კრება“** (საეკლესიო სამართალი).

5. ამონარიდი სტატიიდან „ოქტომბერში ცრუ ერთობისკენ?“

(**Ἐνὶ τῷ ἁγίῳ Ἰνὸς οἱ Ἱερόκληί :** «Ὁ ἁγίῳ Ἰνὸς ἁγίου», http://aktines.blogspot.com/2009/06/blog-post_311.html?rel=canonical)

ვატიკანი და ფანარა „ამზადებენ“ ცრუ ერთობას. მრავალი ადამიანი ფიქრობს, რომ კონსტანტინოპოლი და რომი ცდილობენ მანამდე არნახული ავტორიტეტის მქონე კავშირის, პენტარქიის შექმნას, რისკენაც მათ უბიძგებენ გულმოდგინედ გასაიდუმლოებული მსოფლიო ხელისუფლების ორგანოები ვაშინგტონიდან თუ

ბრიუსელიდან. საუბრობენ პენტარქიის სამართლებრივი სისტემის აღდგენაზე, რომლის მონაწილეებიც იქნებიან: ოდესლაც მართლმადიდებლური, ამჟამად კი მწვალებლური რომის პაპისტური პატრიარქია (ის იქნება თავმჯდომარე) და კონსტანტინოპოლის, ალექსანდრიის, ანტიოქიისა და იერუსალიმის მართლმადიდებლური საპატრიარქოები. ეს იქნება „გაეროს“ ტიპის საბჭო, ამასთან მასში მონაცვლეობით, არა მუდმივად, არამედ დროებით, შევლენ სხვა ადგილობრივი მართლმადიდებლური ეკლესიები და კათოლიკე კარდინალები, რომლებიც წარმოადგენენ აფრიკას, ამერიკას, აზიასა და სხვა რეგიონებს. ეს საეკლესიო საბჭო ილვაწებს ეკუმენიზმის პროფილით, იმისათვის, რათა მიუთითოს იმაზე, თუ რა გვაერთიანებს და უკუაგდოს ის, რაც განგვასხვავებს.

და ყოველივე ეს, როგორც არაერთხელ განაცხადა პატრიარქმა ბართლომემ, ხდება ერთიანობის აღდგენის ჩარჩოში და იმ შეცდომების გამოსწორების გზით, რომლებიც დაუშვენს ჩვენი ეკლესიის წმიდა მამებმა, ისეთებმა, როგორცაა წმ. ფოტი, წმ. მარკოზ ეფესელი, წმ. გრიგოლ პალამა და მოგვიანებით კოსმა ეტოლიელი და მრავალი სხვა, რომლებიც, პატრიარქის სიტყვებით, ცდუნებულნი იყვნენ ბოროტი გველის, ანუ ეშმაკის მიერ. გთავაზობთ პატრიარქ ბართლომეს შესაბამის განცხადებას: **„ჩვენი წინაპარი მამების მიერ ჩვენთვის დატოვებული მემკვიდრეობა დანაწევრებული ყოფის სახით, გამოწვეული ბოროტი გველის უგუნური მიზეზით, ამჟამად იმყოფება სამართლიანი მსაჯული ღმერთის ხელში. ჩვენ აღვაკლენთ ლოცვას ღმერთის წყალობის მისაღებად, ჩვენ ასევე მის წინაშე გვაქვს ვალდებულება გამოვასწოროთ შეცდომები. . . ჩვენ ვიცით სიძნელეები, რომელსაც ეჯახება ყოველი ეკლესია მისი წევრების უვარგისი და ხშირად მცდარი კატეხიზაციის გამო, წევრებისა, რომლებიც ვერ აცნობიერებენ შეცდომას, რომელიც ჩვენ გადმოგვეცა წმიდა მამების მიერ როგორც ჭეშმარიტება“** (Ἀπόστολὸν 30-11-1998, მსოფლიო საპატრიარქოს ოფიციალური ჟურნალი).

* * *

ეს სტატია, გამოქვეყნებული ბერძნულ საიტზე «**ἉΓΙΟΓΡΑΦΙΑ**» 2008 წ. 18 ივნისს, ჩვენთვის, მართლმადიდებლებისათვის მეტად

დრიუნუპოლის მიტროპოლიტი
ანდრია

„რწმენის საკითხებში მიმართავენ გარკვეული ფალსიფიკაციის ცდებს. ბოლო დროს ჩვენ ვხედავთ, თუ როგორ ხდება მართლმადიდებელი ეკლესიის თავებს და პაპიზმის წარმომადგენლებს შორის ერთობლივი ლოცვები, ეამბორებიან ერთმანეთს. . . ჩვენ აუცილებლად უნდა გავერკვეთ ამ პრობლემაში, რათა შევძლოთ თავიდან ავიცილოთ ეს შავი ჭირი, რომელსაც ეკუმენიზმი ჰქვია, რადგან საუბარი სწორედაც რომ შავ ჭირს შეეხება“ (გაზეთი «Інѣшніє Очѣ»», 2-10-2009))

სამოსის მიტროპოლიტი ევსევი

„«იელოვას მოწმებთან» ერთად, ქრისტეს სამწყსოში შეაღწიეს ეკუმენისტებმაც, რომლებიც უარყოფენ მართლმადიდებლური სარწმუნოების ძირითად ნიშნებს“ (მრგვლივმოსავლელი გზავნილი მართლმადიდებლობის კვირაში 2009წ.)

ეტოლიის მიტროპოლიტი კოსმა

„მთელი სულით, გულით, გონებითა და ბაგეებით მე ვაღიარებ და ხელს ვაწერ „სარწმუნოების აღსარებას ეკუმენიზმის წინააღმდეგ“. . . ჩვენ არ გავყიდით იმას, რაც წმიდაა და კურთხეული ჩვენს წმიდა მართლმადიდებლობაში, რაღაც ცრუ კეთილშობილებისა და ეკუმენისტების სიტყვების გამო სიყვარულის შესახებ“ (პერიოდული გამოცემა «Еѣрѣніє», 02-2009).

პროპაგანდა. ამ თავის ახალ არაწმიდა, აგრესიული ხასიათის წერილში მან უპასუხა მათ, ვინც უმტკიცებს და მიუთითებს მას, რომ იგი თავისი მოღვაწეობით იხრება მართლმადიდებლური სარწმუნოებიდან, ამასინჯებს წმინდამამებრივ ღმრთისმეტყველებას, უარყოფს მამათა სწავლების „სულსა“ და „გონებას“.

პატრიარქის ენციკლიკაში წერია: **„მართლმადიდებლობა, აუცილებლობიდან გამომდინარე, იმყოფება ხანგრძლივ დიალოგში მსოფლიოსთან. . . თუკი მართლმადიდებლობა ჩაიკეტება თავის თავში, მაშინ ის „მსოფლიო“ ეკლესიიდან გადაიქცევა თავში ჩაკეტილ, თავისკენ მიმართულ და თვითკმაყოფილ ჯგუფად, რაღაც „გეტოდ“ ისტორიული რეალობის ჩარჩოში. . . ამ მიზეზით ეკლესიის დიდი მამები არასდროს გაურბოდნენ მათი ეპოქის სულიერ გარემოცვასთან დიალოგს, თვით მათი დროის კერპთაყვანისმცემელ ფილოსოფოსებთან. . .“**

მართლაც, თქვენო უწმინდესობავ, ეკლესია „იმყოფება ხანგრძლივ დიალოგში მსოფლიოსთან“, მაგრამ იგი ამას აფუძნებს ქრისტეს მცნებებზე და წმიდა კანონებზე, და არ აწარმოებს მას ვატიკანის განკარგულებების საფუძველზე, როგორც ეს ხდება იმ დიალოგში, რომლის წარმოებაც თქვენ მონურად თავს იღეთ. ამგვარად, ნუ ამასინჯებთ ნამდვილ ფაქტებს, ცდილობთ რა შეგვაშინოთ, თითქოს იზოლაციით იმ შემთხვევაში, თუკი ჩვენ არ მივიღებთ მონაწილეობას საღვთისმეტყველო დიალოგებში, რომლებიც უკვე ათწლეულებია მიმდინარეობს პაპის მისწრაფებების შესაბამისად წმიდა მამების სწავლების საწინააღმდეგო კალაპოტში და თქვენდამი ბიუროკრატიულ დაქვემდებარებაში. ამიტომაც დიალოგს არა აქვს მადლი, და აქამდე არ გამოიღო რაიმე ნაყოფი, მეტიც, ეკლესიისთვის მხოლოდ ზიანი მოაქვს.

ეკლესია არ იქცევა „გეტოდ“ და არ ხდება იზოლირებული, როდესაც აწარმოებს დიალოგს და ემორჩილება თავს, იესო ქრისტეს და წმიდა კანონებს. პირიქით, გაკიცხვის ღირსნი არიან და თვითდისკრედიტირებას ახდენენ მისი ის წევრები, რომლებიც აბიჯებენ ეკლესიის წმიდა კანონებს. ეკლესია გამოეყო სოფელს და განივრცო მთელს მსოფლიოში, ანუ იგი გავიდა ისტორიულ ავანსცენაზე, როდესაც ზუსტად და მკაცრად იცავდა მცნებებს და იყო

„იზოლირებული“ ამა სოფლის სულისაგან, და არა მაშინ, როდესაც თქვენი მსგავსი პიროვნებები, რომლებიც უღირსად ხელყოფენ წმიდა გადმოცემას, წერდნენ სამეცნიერო ტრაქტატებს (როგორც თქვენ), რომლებშიც საუბრობდნენ წმინდა კანონების საწინააღმდეგოდ, როგორც ეს პაპის დადგენილებებშია.

იმ სადოქტორო ნაშრომში, რომელიც თქვენ დაწერეთ (საუბარია პატიარქ ბართლომეს სადოქტორო დისერტაციაზე, რომელიც მან დაწერა არქიმანდრიტ ბართლომე არხონდონისად ყოფნის დროს) საკმაო წლების წინ, თქვენ წერთ, როგორც პირი, რომელიც ცდილობს გაექცეს ან უსარგებლოდ აქციოს კანონები, რომლებიც წინ ელობებიან თქვენს უკანონო სამომავლო გეგმებს. ანუ თქვენ ამტკიცებთ, რომ **„ეკლესიას არ შეიძლება ჰქონდეს განწესება, რომელიც კრძალავს სხვაგვარადმადიდებელთა ტაძრებში შესვლასა და მათთან ერთად ლოცვას“**. და შემდეგ თქვენ აგრძელებთ, უჩვეულო მნიშვნელოვნებით, და გამოთქვამთ თქვენს მოსაზრებას: **„მართლმადიდებელი ეკლესიის კანონიკური კორპუსი არის აუცილებელი და ექვემდებარება მსოფლიო კრების მიერ მის აუცილებელ დამტკიცებასა და მიღებას“**. ამ სტრიქონების ქვეტექსტი ასეთია: თქვენ შეცვლით და აუცილებლად გააუქმებთ მსოფლიო კრებათა კანონებს.

ასეთ მკრეხელურ და უღირს წინადადებებს თქვენ გვთავაზობთ სადოქტორო დისერტაციაში, როდესაც განსაზღვრავდით გრძელვადიან გეგმებს: წმიდა კანონების გაუქმება, განსაკუთრებით მათი, რომლებმაც მკაცრად აკრძალეს ერთობლივი ლოცვების ჩატარება. და რადგანაც თქვენ ძალიან კარგად გესმით, რომ მართლმადიდებელი ადამიანები არ დაგანებდნენ ამის გაკეთებას (ამიტომაც გინდათ მსოფლიო კრების მოწვევა), ამიტომ, როდესაც თქვენ გახდით პატიარქი, უკანონოდ დაიწყეთ ამ გეგმის განხორციელება, – იწყეთ სხვაგვარადმადიდებლებთან ერთობლივი ლოცვების ჩატარება, – არც კი დაელოდეთ აკრძალვის გაუქმებას მსოფლიო კრების მიერ. როგორც კანონმდებელმა შემოგვთავაზეთ ეს. თქვენ, შესაძლოა, თვლით რომ თქვენ თვითონა ხართ მსოფლიო კრება, ბაძავთ რა ერთმმართველი პაპის „უცდომელობასა“ და ირიბად იყენებთ მის პირველობას!

თქვენი ენციკლიკის სხვა ადგილას თქვენ წერთ: „**ქრისტიანებს აუცილებელია ჰყავდეთ პირველი მათ შორის და წყვეტდნენ ჩვენს უთანხმოებებს, რათა ჩვენი რწმუნება გარე სამყაროსთვის იყოს ნდობის ღირსი. . . ღმერთს არ შეუძლია იბრძოლოს ქრისტიანთა ერთობისათვის და ამ დროს ჩვენ ვრჩებოდეთ გულგრილები. . . სამწუხაროდ, ისინი („სარწმუნოების აღმსარებლობის“ ხელის მომწერნი-მთარგ.) ებრძვიან ამ დიალოგს, ამასთან მართლმადიდებლური ზნეობრიობისთვის მიუღებელი ფანატიზმით, გარკვეული წრეები, რომლებიც ირქმევენ მართლმადიდებლობის მოშურნეთა და დამცველთა სახელს. თითქოს არამართლმადიდებელი იყო ყველა პატრიარქი, . . . რომლებმაც ერთხმად დაუჭირეს მხარი დიალოგს, ისინი (მოშურნეები) თავის თავს განიდიდებენ, კრებებზე მაღლა აყენებენ ეპიკოპოსებს“.**

ყველაფერ ამასთან დაკავშირებით ჩვენ გვინდა ხაზი გავუსვათ შემდეგს. თქვენო უწმინდესობავ, ქრისტე თავის მოწაფეებს აგზავნიდა არა „უთანხმოებების გადასაწყვეტად“, არამედ ღმრთის სასუფეველის საქადაგებლად, არა იმისათვის, რომ განხილვის საგნად ექცაით სარწმუნოება, არამედ რათა გაეხდათ იგი საყოველთაო, ესაუბრათ მწვალებლებთან, რათა დახმარებოდნენ მათ იმაში, რომ მათ უარყოფით თავიანთი ცდომილება და შეეძენებინათ თავიანთი შეცდომების მნიშვნელობა. და თუკი ისინი უარყოფდნენ ეკლესიის წინადადებას და სინანულით არ შევიდოდნენ მასში (ეკლესიაში, რომელსაც ისინი გამოეყვნენ), მაშინ არ იარსებებდა შერიგებისთვის არავითარი არგუმენტი, არამედ დაუტევებდნენ მათ გარკვეულ დრომდე, ქრისტეს იმ მცნების შესაბამისად, რომელიც ჩვენ გვაძლევს სახელმძღვანელოს ცხოვრებისთვის: **„რომელმან შეგიწყნარნეს თქვენ, მე შემეწყნარა. . . და უკეთუ არავინ შეგიწყნარნეს თქვენ და არცა ისმინნეს სიტყუანი თქუენნი, გამო-რად-ხვდოდით მიერ სახლით, გინა მიერ ქალაქით, განიყარეთ მტუერი ფერკთა თქუენთაჲ“** (მათე 10, 40, 14). წმ. ბასილი დიდი ასე განმარტავს ამ ადგილს: **„ღმრთის სიტყვის მქადაგებელი უნდა განეშოროს და არ უნდა გააგრძელოს დიალოგი მასთან, ვინც უარყოფს ღმრთის სიტყვას, არ უნდა ეკამათებოდეს მას“.** ჩვენი წმიდა მამები ასევე იყენებდნენ ქრისტეს მბაძველ მოციქულ პავლეს რჩევას.

მოციქული გვასწავლის: „**მწვალებელსა კაცსა შემდგომად ერთისა და ორისა სწავლისა განეშორე**“ (ტიტ. 3, 10). ამ დადგენილებას გულმოდგინედ იყენებდა ჩვენი ეკლესიის ყველა წმიდა მამა, მაგრამ გამოჩნდით თქვენ და უარყავით იგი, დააყენეთ თქვენი თავი მამებსა და მსოფლიო კრებებზე მაღლა. და, მიუხედავად იმისა, რომ ბოლო დროს დაიწერა ამდენი სტატია, ასევე მთელი წიგნი, რომლებიც აჩვენებენ თქვენს შეცდომას, თქვენ მაინც ყველაფერ ამას უყურადღებოდ ტოვებთ.

ამგვარად, თქვენო უწმინდესობავ, ჩვენ არ ვაყენებთ ჩვენს თავს ყველაზე მაღლა, არამედ ვაყენებთ მამებზე დაბლა და მათ მივდევთ. პირიქით, თქვენ აყენებთ თქვენს თავს მამებზე მაღლა, რადგან ყველაზე უსურცხვილოდ ხელყოფთ ქრისტეს მცნებებსა და წმიდა კანონებს, და, იმავდროულად, აყენებთ თავს ჩვენს ეკლესიაზე მაღლა, ერევით რა მის შიდა საქმეებში და დაჟინებით მოითხოვთ დავარღვიოთ 150 წლის განმავლობაში მოქმედი ელადის ეკლესიის ქარტია, რომელიც მიიღო პატრიარქიამ. ამგვარად, თქვენ არღვევთ რაღაც გაცილებით დიდს, – წმიდა კანონებს, რომელთაც უშუალო მიმართება აქვთ რწმენასთან, მეორეს მხრივ, თქვენ მისდევთ უკიდურესად უმნიშვნელოს: რაღაც იურიდიული კანონების მკაცრად დაცვას, მაგრამ არა სარწმუნოების საკითხებში, არამედ თქვენი ხელისუფლებისა და პრივილეგიების გაფართოების საკითხებში, რომლებიც, რა თქმა უნდა, უნდა დავიცვათ, მაგრამ იმ შემთხვევაში, როდესაც ისინი სამართლიანია, მაგრამ მოცემულ შემთხვევაში არაფერი არ არის კანონიერი და სამართლიანი.

თქვენ ასევე აღნიშნავთ: „ისინი აბუჩად აგდებით საუბრობენ გაყოფილი ქრისტიანების შერიგების ყოველგვარ ცდაზე და მათი ერთობის აღდგენას ეკუმენიზმის ერესად სახელდებენ, ამასთან არ მოჰყავთ რაიმე მტკიცებულება, რომ არამართლმადიდებლებსა და მართლმადიდებლებს შორის კონტაქტებისას უგულვებელყოფილია მსოფლიო კრებებისა და ჩვენი ეკლესიის წმიდა მამების ღოგმატები“.

აქ, თქვენო უწმინდესობავ, თქვენ სავსებით ამახინჯებთ ჭეშმარიტებას. რადგან, უდავოა, თქვენ მრავალნი განგსჯიან ერეტიკული გადახრებისათვის არა რომელიღაც „ციტატებში“, არამედ თქვენს მრავალრიცხოვან ტექსტებსა და დოკუმენტებში, თქვენ მიერ ჩვენი ეკლესიის სწავლებისა და ღვთისმეტყველების რეალური და ნამდვილი

უგულებელყოფის გამო. ყველაფერი ეს იმდენად კარგად არის დადასტურებული ფაქტებით, რომ თქვენ აზრებშიც კი ვერ უგულებელყოფთ ამას.

წმ. თეოდორე სტუდიელმა ხატმებრძოლ იმპერატორ ლეონ ავრენინოსთან საუბრისას მას უთხრა, რომ აუცილებელია მივდიოთ წმინდანებს, და არ უნდა ვცდილობდეთ საკუთარი აზრების სხვისთვის თავს მოხვევას. იმპერატორმა მას უპასუხა: მე ვეთანხმები იმას, რასაც შენ ამბობ, ნუთუ „შენ მე გამაძევებ ეკლესიიდან?“. წმინდანმა უპასუხა: „მე არა, არამედ ღვთაებრივი მოციქული“, ანუ მე კი არ გაგდებ, არამედ მოციქული პავლეო.

ჩვენ ვარჩევთ, „თქვენო უწმინდესობავ“, მივდიოთ მამებს, რომლებიც ამოწმებენ ჭეშმარიტებას, მიუხედავად იმისა, რომ თქვენ ლახავთ მას, ჩვენ, რომლებიც ვითმენთ თქვენს ავბედით სიტყვებსა და მოღვაწეობას, ვამჯობინებთ ვილაპარაკოთ, ვიდრე განსჯით ვღუძმდეთ.

მართლმადიდებლური ძმობა „კოსმა ფლამიატოს“

თავმჯდომარე ლავრენტი დენჯორჯიო
მღივანი პანაიოტის სიმატისი

და დაცულ მხსნელ ჭეშმარიტებაში მუდამ იდგა მტკიცედ და შეურყევლად. იგი პირველი საუკუნეების მანძილზე იუდეველთა და წარმართთა მხრიდან სასტიკი დევნის დროსაც კი არასდროს გატეხილა. ეკლესიამ შვა უამრავი მოწამე და ბრძოლიდან ყოველთვის გამარჯვებული გამოდიოდა. ამგვარად ამტკიცებდა იგი თავის ღვთაებრივ წარმომავლობას, რაზეც წმინდა იოანე ოქროპირი ასე ხატოვნად ბრძანებს: “არაფერია ეკლესიაზე უფრო ძლიერი თუ შენ კაცის წინააღმდეგ იბრძვი, შეიძლება დამარცხდე ან გაიმარჯვო, ხოლო თუ ეკლესიის წინააღმდეგ იბრძვი, შეუძლებელია გაიმარჯვო, ვინაიდან ღმერთი ყველასა და ყველაფერზე ძლიერია”^(VI).

დევნის დროებით შეწყვეტისა და გარე მტრებზე (იუდეველებზე, კერპთაყვანისმცემლებზე) მოპოვებული გამარჯვებების შემდეგ ეკლესიაში შიდა მტრები იწყებდნენ ხოლმე გამრავლება-გაძლიერებას. თავს წამოყოფდნენ ხოლმე მრავალფეროვანი ერესები, რომლებიც ბელადდნენ და წმინდა მამების მიერ გადმოცემული სარწმუნოების დამახინჯების გზით აბნეოდნენ მორწმუნეებს, ასუსტებდნენ მათ რწმენას სახარებისა და მართლმადიდებლური ტრადიციების მიმართ. წმინდა ბასილი დიდი ეკლესიაში არსებული ვითარების აღწერისას, როდესაც მთელი 40 წლის მანძილზე თვით უმაღლეს იერარქებს შორისაც კი მძვინვარებდა არიოზის ერესი, – წერდა: “სრულიად უგულვებელყოფილ იქნა წმ. მამათა დოგმები, განადგურებულია მოციქულთა მიერ დაწესებული ტრადიციები. ახლა ეკლესიაში შეინიშნება ახალგაზრდა სასულიერო პირთა მიერ შემოტანილი სიახლეები; ადამიანები ღვთისმეტყველების ნაცვლად მეცნიერული კვლევებით არიან დაკავებულნი; ამა სოფლის სიბრძნე გვერდს უვლის ჯვრის უპირატესობას. მწყემსები ჩაანაცვლეს ცხვრის ტყავში გახვეული მგლებით, რომლებიც ქრისტეს სამწყსოს (ფარას) განაბნევენ (VII).

რაც შეემთხვა გარეშე მტრებს, იგივე დაემართა შიდასაც – ერესებს. ადგილობრივ და მსოფლიო კრებებზე სულიწმიდით გაბრძნობილ მამათა სრული და ერთიანი შეთანხმებით მიღებულ იქნა გადაწყვეტილებები, რომელთა საფუძველზეც ეკლესიამ დაამტკიცა ჭეშმარიტი, მართლმადიდებლური სწავლება და მოახდინა მისი გამიჯვნა-დემარკაცია ყველა დანარჩენი სწავლებისაგან. ამიტომ, როდესაც ზედმიწევნით ვიცავთ წმ. მამათა სწავლებებს და არ

ვცვლით მათ მიერ დაწესებულ საზღვრებს, ჩვენ დაცულნი ვართ ცდომილებისაგან. გამონათქვამები: “წმინდა მამათა სწავლების თანახმად” და “ჩვენი მამების მიერ დაწესებული საზღვრების გადაულახავად” – წარმოადგენს მართლმადიდებლური მრწამსისა და ცხოვრების ურყევ წესს, პირდაპირ კურსსა და უსაფრთხოების რეგულატორს. შესაბამისად, ჩვენი აღმსარებლობის მთავარი პოზიცია შემდეგნაირია:

ვ) ჩვენ უცვლელად და ხელშეუხებლად ვინარჩუნებთ ყველაფერს, რაც მსოფლიო კრებებისა და წმინდა მამების მიერ იქნა დადგენილი. ვალიარებთ და ვიღებთ ყველაფერს, რასაც ისინი აღიარებდნენ და ვგმობთ ყველაფერს, რასაც წმინდა მამები გმობდნენ; უფრო მეტიც, ჩვენ თავს ვარიდებთ ყოველგვარ ურთიერთობას მრწამსის საკითხებზე სიახლეების შემომტანებთან. ჩვენ არ ვუმატებთ, არ ვაკლებთ და არც ვცვლით წმინდა სწავლებას. ღმერთშემოსილი ეგნატე ანტიოქიელი წმინდა პოლიკარპე სმირნელის მიმართ თავის ეპისტოლეში წერს: “ნებისმიერი, ვინც იმის საპირისპიროს ამბობს, რაც დადგენილ იქნა – მიუხედავად ამ პიროვნების სანდოობისა, მაშინაც კი, თუ ის მარხულობს, უქორწინებელია, და აღასრულებს წესებს – დაე, თქვენს თვალში იყოს ცხვრის ტყავში გადაცმული მგელი, ცხვრის ფარის წარწყმედის მოსურნე”. წმინდა იოანე ოქროპირი პავლე მოციქულის სიტყვების განმარტებისას: “თუ ვინმე გახარებით სხვა რამეს, რაც არ გვიხარებია თქვენთვის, შეჩვენებულ იყავნ” – შენიშნავს, რომ მოციქულს ეს არ უთქვამს მხოლოდ მათ შესახებ, ვინც სახარებით ნაუწყების საპირისპიროს აცხადებს, ან თავდაყირა აყენებს ყველაფერს, არამედ თქვა იმათ შესახებაც, ვინც სულ მცირეთი განსხვავებულს ახარებს მოციქულის მიერ ნახარებისაგან, ჩურჩულითაც კი რომ წარმოთქვან რამე, მაშინაც დაე შეჩვენებულ იყვნენო.” (VIII).

“იკონოკლასტების” (საეკლესიო ტრადიციებისა და კანონების მოწინააღმდეგეთა) წინააღმდეგ მიღებული განჩინებისას მე-7 მსოფლიო კრება კონსტანტინოპოლის სამღვდელთა სწერს: “ჩვენ ყოველთვის ვიცავდით საყოველთაო ეკლესიის ტრადიციებს და არასდროს მოგვიკლია ან მიგვიმატებია მისთვის რაიმე. მოციქულების მსგავსად

ჩვენც ვიცავთ, ვალიარებთ და პატივს ვცემთ ყველაფერს, რაც წმინდა სამოციქულო ეკლესიამ წერილობით თუ გადმოცემით მიიღო პირველ საუკუნეებში, ვინაიდან ეკლესია ვერასდროს შეეგუება მის წიაღში სიახლეების შემოტანის და რაიმეს გამოკლების მცდელობას. ამიტომ, სულიწმიდით განბრძნობილ მამათა კანონების თანახმად, ეკლესიაში ყველაფერი ჯეროვნად უნდა დავიცვათ, როგორც სიახლეების შემოტანისგან, ასევე რაიმეს გამოკლებისაგან”.

წმინდა მამებისა და კრებების კვალდაკვალ, ჩვენც უარყოფთ და შევაჩვენებთ ეკლესიის ისტორიის მანძილზე აღმოცენებულ ყველა ერესს. დღემდე შემორჩენილი ძველი ერესებიდან – ქალკედონის მე-4 მსოფლიო კრებაზე მიღებული გადაწყვეტილებების, წმინდა მამების უმრავლესობის (წმ. მაქსიმე აღმსარებელი, წმ. იოანე დამასკელი, ფოტი დიდი და სხვ.) სწავლებების თანახმად, ვგმობთ არიანელობას (რომელიც შემორჩენილია იელოვას ცრუ მოწმეებში) და მონოფიზიტობას, რომელიც წარმოადგენს ეგვიპტის უკიდურეს სახეს და სევეროსისა და დიოსკორეს უფრო ზომიერ ფორმას.

2. ჩვენ ვაცხადებთ, რომ პაპიზმი არის ერესებისა და ცთომილებების მშობელი. “ფილიოქვეს” სწავლება – რაც ნიშნავს სულიწმიდის გამოძავლობას “და ძისაგან” – ეწინააღმდეგება ყველაფერს, რაც ქრისტემ სულიწმიდის შესახებ გვასწავლა. კრებებზე დამსწრე მამებიდან ყველა ერთად და ცალ-ცალკე ერესად მიიჩნევენ პაპიზმს, ვინაიდან ფილიოქვეს გარდა, პაპიზმმა უამრავ ცდომილებას დაულო სათავე, როგორცაა პაპის პრიმატი და უცთომელობა, უფუარი ხშიადით ზიარება, განსაწმენდელი, ღვთისმშობლის უბიწოდ ჩასახვა, ქმნილი მადლი, ცოდვების პატიების ყიდვა (ინდულგენცია). პაპიზმმა შეცვალა ნათლობასთან, საღვთო ევქარისტიათთან და სხვა წმ. საიდუმლოებებთან დაკავშირებული თითქმის ყველა სწავლება, პრაქტიკა და ეკლესია საერო სახელმწიფოდ გადააქცია.

შუასაუკუნეებთან შედარებით თანამედროვე პაპიზმმა უფრო შორს გადაუხვია საეკლესიო სწავლებიდან, ისეთ დონემდე, რომ იგი უკვე აღარ წარმოადგენს დასავლეთის ძველი ეკლესიის გაგრძელებას. მან შემოიღო “მარიოლოგია”, მთელი რიგი გაზვიადებული სწავლებები, როგორცაა სწავლება ღვთისმშობლის მიერ კაცობრიობის ხსნის შესახებ. მან გააძლიერა პენტეკოსტალის “ქარიზმატული მოძრაობა”

(სავარაუდოდ სულიწმინდაზე ორიენტირებული ჯგუფები). საღვთო ლიტურგიას პაპიზმმა შემატა სიახლენი, როგორცაა ცეკვები და მუსიკალური ინსტრუმენტები, რამაც შეამოკლა და ძირეულად გაანადგურა საღვთო მსახურება. ცნო რა მადლმოსილება სხვა რელიგიის წარმომადგენლებს შორისაც, ვატიკანის მეორე კრებაზე პაპიზმმა საფუძველი დაუდო პან-რელიგიას ეკუმენიზმის ფარგლებში. დოგმასა და ზნეობრიობას შორის არსებული კავშირის გამო დოგმატურ მინიმალიზმს ზნეობრივი მოთხოვნების მინიმალიზაცია მოჰყვა, რომლის შედეგიც გახლდათ უმაღლეს იერარქთა ზნედაცემულობა და გადახრები, როგორცაა ჰომოსექსუალობა და პედოფილია. პაპიზმი “უნიის” მხარდაჭერით – რომელიც წარმოადგენს მართლმადიდებლობის კარიკატურას, რითიც იგი აცდუნებს და თავის რჯულზე გადაჰყავს მორწმუნეები – ხელს უშლის დიალოგის დაწყებას და ეწინააღმდეგება გაერთიანების შესაძლო გულწრფელ მიზნებს.

ვატიკანის მეორე კრების შემდეგ პაპიზმში შეინიშნებოდა რადიკალური ცვლილებები და გადახრები პროტესტანტიზმისკენ. თვით “ახალი საუკუნის” მრავალფეროვანი “სულიერი” მოძრაობებიც კი იქნა შემოღებული.

წმ. სვიმეონ თესალონიკელის თანახმად, პაპიზმმა უფრო მეტი ზიანი მიაყენა ეკლესიას, ვიდრე ყველა ერესმა და სქიზმამ ერთად აღებულმა. ჩვენ, მართლმადიდებლებს, გვაქვს საერთო კავშირი სქიზმამდელ პაპებთან და წმინდანებადაც მოვიხსენიებთ ბევრ პაპს. სქიზმის შემდეგდროინდელი პაპები კი ერეტიკოსები არიან; მათ შეწყვიტეს რომის ტახტის მემკვიდრეებად ყოფნა, აღარ გააჩნიათ სამოციქულო მემკვიდრეობა, ვინაიდან უკვე აღარ აქვთ წმ. მოციქულებისა და მამების მიერ ნაქადაგები სარწმუნოება. ამ მიზეზის გამოა, რომ ჩვენ არც-ერთ ასეთ პაპთან არ გვაქვს არათუ კავშირი, არამედ ერეტიკოსებს ვუწოდებთ მათ. “სულიწმიდის მიმართ მკრეხელობის გამო, რაც გამოიხატება ფილიოქვეს სწავლებაში, მათ ჩამოშორდათ სულიწმიდა. ამიტომ ყველა მათი სწავლება და საქმე მოკლებულია მის მადლს. არც-ერთი მათი საიდუმლო არ არის ნამდვილი. წმინდა სვიმეონის განმარტებით: “ვინაიდან სიახლეების შემოშინი მკრეხელობენ და სულიწმიდისაგან შორს არიან, ყველა მათი მსახურება მოკლებულია მადლს, იმდენად,

რამდენადაც მათ შეებლალეს და დაამცირეს სულიწმიდის მადლი და იმის გამო, რომ ყველაფერი ახალი, შეცვლილი და საღვთო ტრადიციის საწინააღმდეგო შემოიღეს, აღარაფერი სულიერი აღარ შემორჩათ. აი, რატომ აღარ არის მათ შორის სულიწმიდა”.

3. იგივე და უფრო მეტიც შეიძლება ითქვას პროტესტანტიზმზე, რომელმაც, როგორც პაპიზმის შთამომავალმა, ბევრი ერესი მიიღო მემკვიდრეობით, და თავის მხრივ დაუმატა კიდევ მრავალი. ან უარყო ტრადიცია, აღიარებს მხოლოდ წმინდა ბიბლიას (Sola Scripta), რომელსაც, სხვათა შორის, მცდარად განმარტავს; გააუქმა სამღვდელეობა, როგორც განსაკუთრებული საიდუმლო მადლის მქონე, ასევე უარყოფს წმინდანებისა და წმინდა ხატების თაყვანისცემას; ლანძღავს და აუგად იხსენიებს წმინდა ღვთისმშობლის პიროვნებას, უარყოფილი აქვს მონასტრული ცხოვრება, წმინდა საიდუმლოთაგან აღიარებს მხოლოდ ნათლობას და საღვთო ევქარისტიას (ზიარებას), მათშიც შეცვლილი აქვს ეკლესიის სწავლება და პრაქტიკა. იგი ასწავლის წმინდა ბედისწერისა (კალვინიზმი) და მხოლოდ რწმენის შესაბამისად გამართლების შესახებ. უფრო მეტიც, მისმა უფრო “პროგრესულად” მოაზროვნე ნაწილმა მღვდლობის ნება დართო ქალებსაც და შემოიღო ჰომოსექსუალისტებს შორის ქორწინება – რომლებსაც ასევე იღებენ სამღვდელეობაშიც. მაგრამ, უპირველეს ყოვლისა, მას არ გააჩნია ეკლესიოლოგია (საეკლესიო სწავლება), ვინაიდან ეკლესიის ცნება, როგორც მართლმადიდებლური ტრადიცია, მათთვის არ არსებობს.

4. ერთადერთი გზა, რითიც შეიძლება აღდგეს ერეტიკოსებთან ჩვენი კავშირი, არის მათ მიერ საკუთარი ცდომილების უარყოფა და მონანიება იმისათვის, რომ დამყარდეს ჭეშმარიტი ერთობა და მშვიდობა, ერთობა ჭეშმარიტებაში და არა ცდომილებასა და ერესებში. რაც შეეხება ეკლესიაში ერეტიკოსთა გაერთიანებას, კანონიკური სამართალი მოითხოვს, რომ ისინი მიღებულ იქნან მხოლოდ და მხოლოდ ნათლობის შემდეგ. ეკლესიის გარეთ არა მართლმადიდებელი მღვდლის მიერ საგანგებოდ ნაკურთხ წყალში სამგზის შთაფვლის გარეშე აღსრულებული მათი „ნათლობა“ არანაირად არ წარმოადგენს ნათლობას. იგი მოკლებულია

სულიწმიდის მადლს (რომელიც აღარ მოქმედებს სქიზმებსა და ერესებში) და ამდენად, ჩვენ არაფერი გვაკავშირებს მათთან, როგორც ამაზე წმ. ბასილი დიდის მიგვითითებს: “რაც შეეხება მათ, ვინც ჩამოშორდა ეკლესიას, მათზე აღარ მოქმედებს სულიწმიდის მადლი. ვინც შეწყვიტა (სამოციქულო) მემკვიდრეობა, მათზე აღარ გადმოდის იგი რაც შეეხება მათ, ვინც გატენა ფიცი და გახდა ერისკაცი, მათ აღარ გააჩნიათ არც ნათლობის უფლება, არც ხელდასხმით კურთხევა, ვინაიდან მათთან აღარ იმყოფება სულიწმიდის მადლი, მადლი, რომლისგანაც ისინი ჩამოშორებულ იქნენ”.

აი, რატომაა უსაფუძვლო და რატომ კიდია ჰაერში ეკუმენისტთა ახალი მცდელობა – ჩამოაყალიბონ ახალი შეთანხმება, თითქოს ჩვენ და ერეტიკოსებს გვქონდეს საერთო ნათლობა. როგორც ამტკიცებენ კიდევ, რომ შესაძლებელია ეკლესიის ერთიანობის ხელშეწყობა არარსებული ნათლობის კავშირით, რომელიც ვითომდა ყველგან არსებობს, სადაც კი ნათლობა აღესრულება. ეკლესიაში შესვლა და მისი წევრობა შესაძლებელია არა ნებისმიერი ნათლობით, არამედ მხოლოდ ეკლესიაში მღვდლად ნაკურთხი სასულიერო პირების მიერ შესრულებული ერთადერთი, უცვლელი ნათლობის საიდუმლოთი.

5. ვიდრე ერეტიკოსები აგრძელებენ საკუთარ ცდომილებაში დარჩენას, ჩვენ თავს ვარიდებთ მათთან კავშირს, განსაკუთრებით კი მათთან ერთად საერთო ლოცვაზე დასწრებას. წმინდა კანონები მთელი თავისი სისავსით კრძალავენ არა მარტო საერთო ღვთისმსახურებასა და ტაძრის შიგნით საერთო ლოცვას, არამედ თვით სახლებში ან სხვა ადგილებში ყოველდღიური ლოცვების ერთად წაკითხვასაც. ეკლესიის მკაცრი დამოკიდებულება ერეტიკოსთა მიმართ გამომდინარეობს ჭეშმარიტი სიყვარულიდან, მათი გადარჩენის გულწრფელი ინტერესიდან და ეკლესიის დედობრივი მზრუნველობიდან იმისათვის, რომ ერესების მიერ მისი ერთგული მორწმუნეები არ იქნენ წარწყმედილნი. ვისაც უყვარს მოყვასი, იგი ამხელს მას ჭეშმარიტებით და არ ტოვებს მას ცდომილებაში. სხვა შემთხვევაში, ნებისმიერი სიყვარული და შეთანხმება მხოლოდ ფარისევლობა და სიცრუე იქნება. არსებობს ასეთი გამონათქვამი – კარგი ომი და ცუდი მშვიდობა. „სანაქებო ომი აღემატება იმ

მშვიდობას, რომელიც აშორებს ადამიანს ღმერთისგან”, – წერს წმ. გრიგოლ ღვთისმეტყველი. წმინდა იოანე ოქროპირი კი გვიჩვენებს: „თუ ხედავ, რომ ღვთისმოშიშება წამხდარია (დაკარგულია), ჰარმონიას კი ნუ არჩევ ჭეშმარიტებას, არამედ მედგრად იდექი სიკვდილამდე, არსად არ უღალატო ჭეშმარიტებას.” სხვაგან იგი უფრო მეტი ემფაზურობით დასძენს: “არ მიიღო არანაირი მცდარი დოგმა, რომელსაც გააჩნია სიყვარულის საბაბი.” ლათინთა წინააღმდეგ მამების ამ პოზიციას ითვლისწინებდა მართლმადიდებლური მრწამსის უდიდესი დამცვეელი და აღმსარებელი წმ. მარკოზ ეფესელი, რომელმაც ფლორენციაში თავისი აღმსარებლობა შემდეგი სიტყვებით დაასკვნა: “ეკლესიის ყველა მასწავლებელი, ყველა კრება და ყველა საღვთო წერილი მოგვიწოდებს შორს დავდგეთ მათგან, ვისაც სხვა მრწამსი გააჩნია და თავი შევიკავოთ მათთან კავშირისაგან. ან რატომ უნდა ვცე მე მათ პატივი? ავყვე მათ, ვინც ყალბი მშვიდობის საბაბით ისწრაფვის ერთიანობისკენ? მათ, ვინც გააყალბა სარწმუნოების წმინდა სიმბოლო (მრწამსი) და აღიარებს სულიწმიდის გამომავლობას ძისაგან?... დაე, ეს ნურასოდეს მოხდება, ო, სახიერო ნუგეშინისმცემელო! დაე, არასოდეს არ გადავუხვიო ჩემი სარწმუნოებიდან, არამედ შენი სწავლებისა და შენ მიერ შთაგონებული წმინდა და ნეტარი მამების სწავლათა დაცვით, და ჩემი ღვთისმოსაობით მეც შევეურთდე მათ რიგებს.

6. მეოცე საუკუნის პირველ ნახევრამდე ეკლესია მყარად და უცვლელად ინარჩუნებდა ყველა ერესის მიმართ უარყოფით და დამემობ პოზიციას, რაც ნათლადაა ჩამოყალიბებული “მართლმადიდებლობის ზეიმის” ღვთისმსახურებაში, რომლის დროსაც ხდებოდა ყველა ერესის და ერეტიკოსის ცალ-ცალკე შეჩვენება, უფრო მეტიც, იმაში დასარწმუნებლად, რომ არავინ გამორჩა ანათემას, ტექსტის ბოლოს დართულია საზოგადო ანათემა: “დაე, ყველა ერეტიკოსი შეჩვენებულ იყოს.”

საუბედუროდ, ეკლესიის ეს ერთიანი, მდგრადი და ურყევი პოზიცია, რომელიც მას გააჩნდა მეოცე საუკუნის დასაწყისამდე, თანდათანობით უგულვებელყოფილ იქნა 1920 წელს კონსტანტინოპოლის (მსოფლიო) საპატრიარქოს მიერ გამოცემული ეპისტოლეის შედეგად.

ამ ეპისტოლეში, სათაურით „ქრისტეს ყველა ეკლესიას“, ერესები პირველად იყო ოფიციალურად მოხსენიებული ეკლესიებად, როგორც ეკლესიიდან გაუცხოვებულნი კი არა, არამედ, როგორც კვლავ მასთან დაკავშირებულნი. მიმართვა რეკომენდაციას იძლეოდა, რომ „პირველ ყოვლისა ეკლესიებს შორის სიყვარული უნდა გამოცოცხლდეს და გაძლიერდეს, და აღარასოდეს განვიხილავდეთ ერთიმეორეს უცხოდ და შორეულად, არამედ უფრო ახლობელად და ქრისტესთან კავშირში მყოფად, და ქრისტეში ღვთის აღქმის თანამემკვიდრეებად” (იხ. I კარმირისი, „მართლმადიდებლური მსოფლიო ეკლესიის დოგმატური და სიმბოლური ძეგლები“ ტომ2, გვ.958).

ახლა გზა ხსნილია მართლმადიდებელი ეკლესიის წიაღში ჯერ პროტესტანტული სიახლის შემოტანით და შემდეგ პაპის აღიარებით – ეკუმენიზმის ერესის მიღების, ჩამოყალიბებისა და განვითარებისთვის. ეს პან-ერესია, რომელიც აღიარებს და ახდენს ყველა ერესის, როგორც “ეკლესიების” ლეგალიზებას და შეურაცხყოფს დოგმატურ სწავლებას ერთი, წმინდა, კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიის შესახებ. ახლა პატრიარქებისა და ეპისკოპოსების მიერ განვითარებულ და თავსმოხვეულ იქნა ახალი დოგმა ეკლესიის შესახებ, ახალი საეკლესიო სწავლება. რომლის თანახმად, არც ერთ ეკლესიას არა აქვს უფლება თავი გამოაცხადოს, როგორც ექსკლუზიურად საყოველთაო და ჭეშმარიტმა ეკლესიამ. არამედ, თითოეული მათგანი წარმოადგენს ნაწილს და არა მთლიან ეკლესიას. ყველა მათგანი კი ერთად შეადგენს ეკლესიას.

მამათა მიერ დაწესებული ყველა საზღვარი მორღვეულია. აღარ არსებობს ერესებსა და ეკლესიას, ჭეშმარიტებასა და ცდომილებას შორის არსებული გამყოფი ზღვარი. თვით ერესები ახლა უკვე “ეკლესიებად” იწოდება. აქტიურად, ბევრი მათგანი – ისევე როგორც პაპიზმი – განიხილება, როგორც “და ეკლესიები”, რომელსაც ღმერთმა ჩვენთან ერთად კაცობრიობის ხსნა მიანდო.

ახლა სულიწმიდის მაღლი არსებობს ერესებში და ამდენად მათი ნათლობები – როგორც სხვა ყველა მათი “წმინდა საიდუმლოებანი” ჭეშმარიტად ითვლება. ნებისმიერი ერესის მიმდევარი მათი წესებით ჩატარებული ნათლობით მიიჩნევა ქრისტეს სხეულის, ეკლესიის წევრად. კრებების მიერ დადგენილი ანათემები ახლა ძალადაკარგულია და უნდა ითქვას ამოშლილი საღვთისმსახურო

წიგნებიდან. ჩვენ ახლა ჩათრეულნი ვართ “ეკლესიების მსოფლიო საბჭოში”, სადაც თვით ჩვენი მონაწილეობის უფლების მიღებითაც კი არსებითად ვუღალატეთ საკუთარ ეკლესიურ თვითშეგნებას. ჩვენ უკუვაგდეთ, უარყავით სწავლება ერთი, წმინდა კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიის შესახებ, „ერთი ღმერთის, ერთი მრწამსის, ერთი ნათლობის შესახებ“.

7. ეს ქრისტიანთაშორისი სინკრეტიზმი ახლა გადაიზარდა რელიგიათა შორის სინკრეტიზმში, რომელიც ათანაბრებს ყველა სხვა რელიგიას – ერთადერთ, ღვთივგამოცხადებულ, ქრისტეს საშუალებით ღვთის თაყვანისცემის, ღვთის შეცნობისა და ქრისტეს მსგავსი ცხოვრების წესთან. შესაბამისად, თავდასხმა ხორციელდება ერესების შესახებ ერთი, წმინდა კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიის დოგმატურ სწავლებაზე, რომელიც ასევე წარმოადგენს იესო ქრისტეს გამოცხადებისა და მხოლოდ მის მიერ კაცობრიობის გადარჩენის ძირითად დოგმატურ სწავლებას. ეს არის ყველაზე უარესი წარმოსახვითი ცდომილება, ყველა საუკუნის უდიდესი ერესი.

8. ჩვენ გვწამს და ვაღიარებთ, რომ ხსნა შესაძლებელია მხოლოდ ქრისტეში. მსოფლიოს რელიგიები და ერესები მხოლოდ დაღუპვისკენ მიუძღვიან თავიანთ მიმდევრებს. მართლმადიდებელი ეკლესია არა მარტო ჭეშმარიტი ეკლესიაა, არამედ იგია ერთადერთი ეკლესია. მხოლოდ ის დარჩა ერთგული სახარების, მსოფლიო კრებებისა და წმინდა მამათა გადმოცემებისა. და შესაბამისად, მხოლოდ მართლმადიდებელი ეკლესია წარმოადგენს ქრისტეს ჭეშმარიტ საყოველთაო (მსოფლიო) ეკლესიას. ნეტარი მამის იუსტინე პოპოვიჩის თანახმად, ეკუმენიზმი დასავლეთ ევროპის ფსევდო ეკლესიათა საერთო სახელია, მათი საერთო სახელი ფაქტობრივად „პან-ერესია“.

ეს პან-ერესი მიღებულ და აღიარებულ იქნა ბევრი მართლმადიდებელი პატრიარქის, ეპისკოპოსის, სამღვდელოების, ბერებისა და ერისკაცთა მიერ. ისინი ასწავლიან და “უსინდისოდ” ქადაგებენ მას; ისინი ამ პან-ერესს პრაქტიკაში ახორციელებენ, კავშირს ამყარებენ ერეტიკოსებთან ყველა შესაძლო გზით – საერთო ლოცვებით, ურთიერთსტუმრობით, სასოფლო-სამეურნეო

ურთერთთანამშრომლობით. ამგვარად საკუთარ თავს ეკლესიის გარეთ ტოვებენ. ჩვენი პოზიცია მსოფლიო კრებებზე მიღებული კანონიკური გადაწყვეტილებებიდან და წმინდანთა მაგალითებიდან ცხადად ჩანს. ახლა თითოეულმა ჩვენგანმა უნდა იკისროს საკუთარი პასუხისმგებლობა.

9. რა თქმა უნდა, არსებობს საერთო კოლექტიური პასუხისმგებლობებიც; ძირითადად, ჩვენი იერარქები და თეოლოგები თავიანთი ეკუმენისტური ცნობიერების გამო, – ყველა ერთად, – პასუხისმგებელნი არიან მართლმადიდებელი საზოგადოებისა და მათი პირადი სამწყსოების წინაშე. მათ ჩვენ ღვთის შიშითა და სიყვარულით ვუცხადებთ, რომ მათი პოზიცია და განხილვა ყველა ეკუმენური საქმიანობის მიმართ დასაგმობია ყველა ასპექტის გათვალისწინებით. ვინაიდან:

- ა) მათ პრაქტიკულად ეჭვი შეაქვთ ჩვენ მართლმადიდებლურ-პატრისტიკულ ტრადიციებსა და მრწამსში;
- ბ) ისინი ეჭვის მარცვალს თესავენ თავიანთი სამწყსოს გულებში და ხელს უწყობდნენ ბევრი მათგანის კალაპოტიდან ამოვარდნას (სიმშვიდეს ურღვევენ), და ამგვარად საქმე მიჰყავთ განხეთქილებისა და სქიზმისაკენ;
- გ) ისინი მიუძღვიან თავიანთ სამწყსოს ცდომილებისაკენ და მისი საშუალებით, სულიერი წარწყმედისაკენ.

ამიტომ, ჩვენ ვაცხადებთ, რომ მათი პოზიცია დაგმობილ და უარყოფილ უნდა იქნეს იერარქებისა და მთელი მორწმუნე მრევლის მიერ. ზემოთმოყვანილ სარწმუნოებრივ აღსარებას ხელი მოაწერეს შემდეგმა პირებმა (მას მოაწერეს და კიდევ მრავალი მოაწერეს ხელს):

- ნათანაილი – მიტროპოლიტი ნეიროკოპიისა (ბულგარეთი)
- პანტელეიმონი – მიტროპოლიტი ანტინეოსისა
- სერაფიმე – მიტროპოლიტი ქისირასა და ანტიკისირასი
- კოსმა – მიტროპოლიტი ეტოლიისა და აკარნანისა
- სერაფიმე – მიტროპოლიტი პირეისა
- იერემია – მიტროპოლიტი გორტინოსისა და მეგალოპოლისისა,
- ათენის უნივერსიტეტის თეოლოგიის სკოლის პროფესორი
- არტემი – მიტროპოლიტი რაშკასა და პრიზრენის,
- კოსოვოსა და მეტოხიის.

ეპისკოპოსი გიორგი – ვირჯინია
 მტავარეპისკოპოსი ნიკიფორე
 არქიმანდრიტი ქრისტოდულოსი, კოტლომუსის წმინდა მონასტრის
 წინამძღვარი, ათონის წმინდა მთა.
 არქიმანდრიტი იოსები, ქსეროპოტამუს წმინდა მონასტრის
 წინამძღვარი, ათონის წმინდა მთა.
 არქიმანდრიტი ფილოთეუსი, კარაკალუს წმინდა მონასტრის
 წინამძღვარი, ათონის წმინდა მთა.
 არქიმანდრიტი აგათონი, კონსტამონიტუს წმინდა მონასტრის
 წინამძღვარი, ათონის წმინდა მთა.
 არქიმანდრიტი ნიკოდიმოსი, ფილოთეოს მონ., ათონის წმ. მთა
 არქიმანდრიტი ამბროსი, ზოგრაფის მონასტერი, ათონის წმ. მთა
 პროტოპრესვიტერი გიორგი მეტალინოსი, თეოლოგიის სკოლის
 პროფესორი, ათენის უნივერსიტეტი
 პროტოპრესვიტერი თეოდორე ზისისი, თეოლოგიის სკოლის
 პროფესორი, თესალონიკის უნივერსიტეტი
 არქიმანდრიტი მარკოს მანოლისი, “პან-ელინური მართლმადიდებლური
 კავშირის” სულიერი ხელმძღვანელი
 არქიმანდრიტი ათანასე, სტავროპოლის წმინდა მონასტრის წინამძღვარი,
 კვიპროსი
 არქიმანდრიტი ტიმოთე საკასი, პარაკლიტეს წმინდა მონასტრის
 წინამძღვარი, ოროფოსი
 არქიმანდრიტი კირილე კეჰაგიოგლუ, პანტოკრატოს წმინდა
 მონასტრის წინამძღვარი, მელისორუ ლანგადა და ბევრი სხვა
 მკითხველებს შეუძლიათ იხილონ მუდმივად განახლებადი
 ხელმოწერების სია ბერძნულ ენაზე:

<http://www.impantokratoros.gr/ABF82395.el.aspx>

ტექსტში არსებული მითითებები:

[I] იხილეთ კონსტანტინოპოლის პატრიარქის, გენადი II-ის ეპისტოლე:
 „კაცობრიობის ხსნის ერთადერთი გზის შესახებ“, გიორგი
 აკადემიკოსის მიმართ “სრული შემორჩენილი ნაწერები – „Oevres
 Completes de Georges Scholarios” ტომ.I-VII, პარიზი 19 28-19 36,
 გამოც. L.petiti-x. saidridesi-m.iugi, ტომ.III, 434-452.

[II] იოანე 8:12, იოანე 3:19

[III] საქმე მოც. 4:14

[IV]1 იოანე 4:2-3

[V] იხილეთ წმინდა კოსმა ეტოლიელის სწავლებანი, I, მენუნოსის მიხედვით: „კოსმა ეტოლიელის სწავლებანი და ბიოგრაფია“, ტინოსის გამოცემა, ათენი, სწავლება ა1, 37, გვ. 142: „ყველა რელიგია მცდარია, ყალბი, ყველა მათგანი ეშმაკის მოძღვრებაა. მე მივხვდი და მეამაყება, რომ ღვთისმოსავი და მართლმადიდებელი ქრისტიანების მრწამსი ნამდვილი, ღვთაებრივი, სწორი, უტყუარი, სრულყოფილი და წმინდაა, რომ ჩვენ უნდა ვიწამოთ იგი და მოვინათლოთ სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა“.

[VI] ქადაგება გადასახლებაზე”1, 33, 186.

[VII] ეპისტოლე 90, „უწმინდეს ძმებსა და ეპისკოპოსებს დასავლეთში“ 2, 2, 20

[VIII] გალატელთა. 1, 9. გალატელთა მიმართ ქადაგება, თავი 1, გვ. 61, 624.

[IX] მანსი, 13, 409-412.

[X] ზნეობრივი თავაშვებულობას და დაცემულობას თვით სასულიერო პირთა შორისაც მე-15 საუკუნის დასაწყისიდანვე შენიშნავდა წმინდა სვიმონ თესალონიკელი (იხ. სვიმონ თესალონიკელის დოგმატური ეპისტოლე 16, ბალფურში, 1416/17-1429) „თეოლოგიური ნაშრომები, ცნობათა ნაწყვეტები 34, თესალონიკი 1981, გვ.218“: და უფრო მეტიც, ისინი საერთოდ არაფრად მიიჩნევენ იმას, რომ მრუშობის შედეგად ჯოჯოხეთში აღმოჩნდებიან. მათ შორის არიან სასულიერო პირები, რომელთაც ჰყავთ საყვარლები და ახალგაზრდები ვნებების დასაკმაყოფილებლად (მრუშობისათვის) და მიუხედავად ამისა, მაინც უსინდისოდ ყოველდღიურად აღასრულებენ ღვთისმსახურებას“. იქვე, 15, გვ 216: „ისინი ასევე არ მისდევენ სახარებისეული ცხოვრების წესს; ვინაიდან ფუფუნებისა და მრუშობის არანაირ ფორმას არ თვლიან საძრახისად, და საერთოდ, რაც ქრისტიანებს ეკრძალებათ, არაფერს არ ერიდებიან“. ის ზნედაცემულობა, რომელიც ბოლო დროს შეინიშნება თვით მართლმადიდებელ სამღვდლოებას შორისაც კი, წარმოადგენს სწორედ რომ ეკუმენიზმის ლიბერალიზმისა და სეკულარიზმის (გაერისკაცება) ნაყოფს (შედეგს).

[XI] დიალოგი 23, გვ.155, 120-121. ეპისტოლე ნეტარების შესახებ, არქიეპისკოპოსი სვიმეონ თესალონიკელი (1416/17-1429)

„თეოლოგიური ნაშრომები, ვლათადეს ცნობათა ნაწყვეტები 34, თესალონიკი 1981, გვ:226.

[XII] ეპისტოლე კანონიკის შესახებ ა, ამფილოქვე იკონიელის მიმართ, კანონი ა.

[XIII] 2006 წელს ბრაზილიაში, პორტო ალეგრეში ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს მიერ მიღებულ იქნა მე-9 საყოველთაო კონვენცია სათაურით “წოდებულნი ვართ, რომ ვიყოთ ერთი ეკლესია”, მიღებულ და აღიარებულ იქნა მართლმადიდებელი ეკლესიების მიერ. ამ კონვენციის ტექსტის მე-8 აბზაცში ვკითხულობთ: “ქრისტეში მონათლული ყველა ადამიანი გაერთიანებულია მის სახელში”. მე-9 აბზაცში კი: “ის, რომ ჩვენ ყველანი ზოგადად ქრისტეს მივეკუთვნებით მამის, ძის, და სული წმინდის სახელით ნათლობის შედეგად, ეკლესიებს აძლევს შესაძლებლობას და მოუხმობს ერთად სვლისაკენ, მაშინაც კი, თუ ისინი არ ეთანხმებიან ერთმანეთს. ჩვენ გარწმუნებთ, რომ არსებობს მხოლოდ ერთი ნათლობა, ზუსტად ისევე, როგორც არსებობს ერთი სხეული და ერთი სული, ერთი იმედი. ერთი უფალი, ერთი სარწმუნოება, ერთი ღმერთი და მამა ყველა ჩვენგანისთვის (იხ: ეფესელთა: 4:4-6). პერგამოს მიტროპოლიტმა იოანემ (ზიზულასი) თავის ნაშრომში “მართლმადიდებლური სწავლება ეკლესიის შესახებ და ეკუმენური მოძრაობა”, სუროჟის ეპარქიის ჟურნალმა (ინგლისი, 1985 წლის აგვისტო, ტომ 21, გვ 23) გაუკვალეს გზა ამგვარ პოზიციას შემდეგი განცხადებით, რომ: “ნათლობის საშუალებით, მაშინაც კი, როცა ადგილი აქვს გაყოფას, განხეთქილებას, სქიზმას, კვლავ შესაძლებელია ეკლესიის სახელით ლაპარაკი. ჩემი გაგებით, მართლმადიდებლები ეკუმენურ მოძრაობაში მონაწილეობას იღებენ, როგორც მონათლული ქრისტიანების მოძრაობა, რომლებიც განხეთქილებაში იმყოფებიან, ვინაიდან მათ არ შეუძლიათ ერთად გამოხატონ საერთო მრწამსი. წარსულში ეს ხდებოდა სიყვარულის ნაკლებობის გამო, რომელიც ახლა ღვთის წყალობით ნელნელა ქრება.

[XIV] აპოლოგეტიკა პონტოში გამგზავრების შესახებ 82, 1, 176.

[XV] რომაელთა მიმართ, ჰომილია 22, 2 გვ. 60, 611.

ფილიპელთა მიმართ, ჰომილია 2, 1, გვ.62, 119.

[XVI] ფლორენციაში სარწმონოების აღიარება, დოკუმენტებში, რომელიც ეხება ფლორენციაში გამართულ კრებას, მარკოზ ეფესელი პარ .პეტიტ, აღმოსავლეთის პატროლოგია 17, 442.

[XVII] იხ. პაპ იოანე-პავლე II-ისა და პატრიარქ

ბართლომეუსის ერთობლივი განცხადება, უკანასკნელის ვიზიტის დროს რომში 29 ივნისს, 1995 წელს. იგივე განცხადება იქნა გაკეთებული უფრო ადრე 1993 წელს ლიბანში, ბალამანდში მოწვეულ გაერთიანებულ საღვთისმეტყველო კომისიაზე, რომელიც მიემდვნა მართლმადიდებლებსა და პაპისტებს შორის დიალოგს.

[XVIII] ეფესელთ მიმართ 4:5

[XIX] არქიმანდრიტი იუსტინე პოპოვიჩი, მართლმადიდებლური ეკლესია და ეკუმენიზმი, თესალონიკი 1974, გვ.224

თარგმანი მოგვაწოდა ქ-ნმა ნათია არიშვილმა, რისთვისაც მადლობას ვუხდით მას.

თავი III

VIII მსოფლიო კრება – განდგომილების, ავაზაკთა კრება

1. შესავალი

მსოფლიო მართლმადიდებლობა შეშფოთებით ადევნებს თვალს მართლმადიდებელთა „მსოფლიო კრებისათვის“ მზადებას. განგაშის წერილები იწერება მრავალ ადგილობრივ ეკლესიაში (იხ. დანართი), რასაც ჩვენც ვუერთებთ ჩვენს ხმას. თუ რა იწვევს ჩვენს შეშფოთებას, ამის შესახებ რამდენადმე დეტალურად გადმოვეცით ქვემოთ, კომენტარებში. აქ კი მოკლედ შევეხებით შემდეგს: მსოფლიო კრების მოსამზადებელი კომისიის თავმჯდომარემ, პერგამოს მიტროპოლიტმა იოანემ (ზიზიულასი) მსოფლიო კრების გამართვის „აუცილებლობის“ შემდეგი მიზეზები დაასახელა:

- კრების მოწვევა მართლმადიდებელი ეკლესიის კრებისათვის პრინციპიდან გამომდინარე;
- ღმრთის ხალხის მოთხოვნა;
- არამართლმადიდებელთა მხრიდან მართლმადიდებელი ეკლესიის გაკიცხვა იმასთან დაკავშირებით, რომ იგი უუნაროა მოიწვიოს სრულიად მართლმადიდებელთა კრება მსოფლიო კრების სახით;
- რიგი შიდასაეკლესიო საკითხების გადაწყვეტის აუცილებლობა.

ყველა ამ დასახელებულ მოტივს, სინამდვილეში, არავითარი რეალური საფუძველი არ გააჩნია. პირველი, მეორე და მესამე აშკარად გამოგონილი და ხელოვნური ხასიათისაა. მეტიც, იმის მტკიცება, რომ მსოფლიო კრებას ღმრთის ხალხი სულმოუთქმელად ელის, აშკარა ტყუილია, რადგან სწორედ ერისა და კლიროსის მიერაა მტკიცედ გაცნობიერებული, რომ კრება განდგომილებისა იქნება (ე.წ. „ავაზაკთა კრება“). თანდგომილებად მისი სახელდება რომ არც თუ უსაფუძვლოა, დავრწმუნდებით, თუ განვიხილავთ საკითხთა იმ წრეს, რომელიც განხილული იქნება მსოფლიო კრებაზე:

1. მართლმადიდებლური დიასპორა. მართლმადიდებლური გაერთიანებების იურისდიქციის განსაზღვრა ეროვნულ

- საზღვრებს გარეთ; „**დღეს არსებული კანონებით – გვიხსნის პატრიარქი ბართლომე – თავის სამშობლოს გარეთ მყოფი მორწმუნეები უნდა ეკუთვნოდნენ მსოფლიო პატრიარქის იურისდიქციას**“;
2. საეკლესიო ავტოკეფალიის სტატუსის ცნობის პროცედურა;
 3. საეკლესიო ავტონომიის სტატუსის ცნობის პროცედურა;
 4. დიპტიხი. მართლმადიდებლური ეკლესიების კანონიკური ურთიერთცნობის წესები;
 5. დღესასწაულების საერთო კალენდრის დადგენა;
 6. წესები და წინააღმდეგობები ქორწინების საიდუმლოს შესრულებისათვის;
 7. მარხვის საკითხი თანამედროვე მსოფლიოში;
 8. სხვა ქრისტიანულ კონფესიებთან კავშირის საკითხები;
 9. ეკუმენისტური მოძრაობა;
 10. მართლმადიდებლობის წვლილი ქრისტიანული იდეალების – მშვიდობის, ძმობისა და თავისუფლების – განმტკიცების საქმეში.

ის, თუ რა იგულისხმება ამ საკითხებში, უკვე ცნობილი გახდა (მაგალითად, ერთიანი კალენდრისა და ახალი პასქალის შემოღება, კლირიკოსებისათვის განმეორებითი ქორწინების ნებართვის დადგენა და სხვა).

სავსებით ცხადია, რომ „კრება“, თუ შედგა, არ იქნება მსოფლიო, რადგან მსოფლიო კრების ბუნება, მისი მოწვევის კანონიკური წინაპირობები და განსახილველ საკითხთა რანგი სრულიად განსხვავებულია. მხოლოდ გარეგნული მხარე, ანუ მართლმადიდებელი ეკლესიის ეპისკოპატის მოწვევა დიდი რაოდენობით არ ნიშნავს, რომ ეს კრება თავისი არსით მსოფლიოა და მისი გადაწყვეტილებები სავალდებულო ხასიათისაა. მსოფლიოობისათვის, უპირველეს ყოვლისა, უნდა შეფასდეს კრებაზე წარმოდგენილი საკითხები და დადგინდეს მიღებული გადაწყვეტილებების ჭეშმარიტებასთან შესაბამისობის ხარისხი.

კრება არც მართლმადიდებლური იქნება, რადგან დარღვეულია მემკვიდრეობითობის პრინციპი, – დაგეგმილი კრება აშკარად რეფორმატორული ხასიათისაა და მიზნად ისახავს არა წინამორბედ

კრებათა დადგენილებების განმტკიცებას, არამედ მათ შეცვლას, მსოფლიო კრებათა სულისკვეთების საწინააღმდეგო რეფორმებს (პასქალიისა და კალენდრის, სასულიერო პირების მეორედ ქორწინების, მარხვების შემცირებისა და შესუსტების, კონფესიათა და რელიგიათა შორის დიალოგის, ერთობლივი ლოცვების, ეკუმენისტურ მოძრაობაში მონაწილეობისა და სხვა მიმართულებით).

თვით დიასპორის საკითხი, რომელსაც მსოფლიო საპატრიარქო განიხილავს როგორც „**ახალ მოვლენას მართლმადიდებელი ეკლესიისათვის**“, ასევე გამოგონილი პრობლემაა. მსოფლიო საპატრიარქოს მისწრაფება, გადაწყვიტოს ხელოვნურად შექმნილი ეს პრობლემა, კიდევ ერთხელ ამტკიცებს, რომ იგი დაავადებულია კოსმოპოლიტიზმის სულით. შესაძლოა ეს სიტყვები რამდენადმე მკვეთრია, სამაგიეროდ ზუსტად გამოხატავს კონსტანტინოპოლის დღევანდელ საეკლესიო ამბიციებს. დიასპორის საკითხი, მაშინაც კი, თუკი იგი იარსებებდა როგორც პრობლემა, სრულებითაც არ მოითხოვს მის განხილვას უმაღლეს საეკლესიო დონეზე. ბევრი საკითხი, თუნდაც კანონიკური რიგისა, საგსებით შეიძლება განიხილებოდეს ეკლესიათა წარმომადგენლებს შორის მიმოწერის დონეზე, რომელთა პოზიციები საგანგებოდ იქნებოდა მომზადებული კანონიკური სამართლისა და სარწმუნოების საკითხთა სპეციალური კომისიის მიერ ყოველ ავტოკეფალურ ეკლესიაში.

ამგვარად, თუ გადავხედავთ განსახილველად შემოთავაზებულ საკითხებს და შევაფასებთ მათი განხილვის ხერხებსა და პრინციპებს, მივხვდებით, თუ როგორი საფრთხის ქვეშ ვაყენებთ ჩვენ ჩვენს ეკლესიას, თუკი მონაწილეობას მივიღებთ მსოფლიო კრების მომზადებასა და ჩატარებაში. ასეთი კრების გადაწყვეტილებებს არ მიიღებს ეკლესიის სისავსე, მოხდება დაპირისპირება დამყოლი იერარქიასთან, შეიქმნება დაპირისპირებული დაჯგუფებები.

ჩვენს ამ შესავალს ვასრულებთ ღირსი იუსტინეს (პოპოვიჩი) სიტყვებით: „**ჩემი სინდისი მაიბულებს ისევ მივმართო ვედრებით სერბეთის მოწამებრივი ეკლესიის წმიდა სინოდს: დაე, ჩვენმა ეკლესიამ თავი შეიკავოს ე.წ. სრულიად მართლმადიდებელთა კრების მომზადების საქმეში და თავად მასში მონაწილეობისგან. რადგან, თუკი, ღმერთმა ნუ ქნას, ასეთი კრება ჩატარდება, მისგან მხოლოდ ერთს უნდა მოველოდეთ:**

განხეთქილებებს, მწვალელობებსა და მრავალი სულის დაღუპვას. და ეკლესიის ისტორიული სამოციქული-წმიდამამობრივი გამოცდილებიდან გამომდინარე, ასეთი კრება კურნების ნაცვლად ახალ ჭრილობებს გააჩენს ეკლესიის სხეულზე და შექმნის მისთვის ახალ პრობლემებსა და გაჭირვებებს“.

2. კომენტარები დაგეგმილი მსოფლიო კრების საკითხთა წრესთან და თავად კრების ჩატარებასთან დაკავშირებით

„მსოფლიო კრების“ მოსამზადებელ თათბირებში მონაწილეობა უნდა შეფასდეს ეკლესიის კანონებისა და ეკლესიის სისავსის იგნორირებად. ამის საფუძველს გვაძლევს ეკლესიის წმიდა გადმოცემა, კანონები და ტრადიციები:

1. განსახილველი „კრება“ არ იქნება მსოფლიო კრება, რადგან მსოფლიო კრების ბუნება და მისი მოწვევის კანონიკური წინაპირობები განსხვავებულია და შეეხება მხოლოდ უმნიშველოვანეს, - დოგმატურ და ეკლესიის მოწყობის საკითხებს. ეს საკითხები უკვე განხილულია წინა მსოფლიო კრებების მიერ, დადგენილია ეკლესიის მოწყობის საკითხი, ჩამოყალიბებულია სარწმუნოების დოგმატური საფუძვლები, ანათემასაა გადაცემული წვალეხანი.

2. ყველა მსოფლიო კრება, აღარაფერს ვამბობთ ადგილობრივ კრებებზე²⁾, ყოველთვის უნდა **I მსოფლიო კრება** მოქმედებდეს წინამორბედი კრებების შემკვიდრებითობის ჩარჩოებში (იხ. დანართი1). ეს ძალიან კარგად ჩანს თავად ოროსებიდან. ქალკიდონის კრების ძეგლისწერა ასე იწყება:

- „წმიდათა მამათა მიერ თითოეულსა კრებასა შინა ვიდრე აქამომდე დასხმულთა კანონთა მტკიცედ პყრობა განვაჩინეთ“. კონსტანტინოპოლის კრების ძეგლისწერის დასაწყისში წერია: „შემოკლებული საზღვარნი დავსხენით, სარწმუნოება ნიკეას შეკრებილ მამათა დავამტკიცეთ და წინააღმდეგომნი მისნი წვალებანი შევაჩუენეთ. ამათ გარდა კეთილად წესიერებისათვისცა ეკლესიათადასა სიტყვთ კანონნი განვსაზღვრენით, რომელნიცა აქა წიგნსა ამას ჩუენსა შეუდგინეთ“. ჩატარებულ მსოფლიო კრებათა დადგენილებების შეცვლა იკრძალება და ისჯება: „დაე, ნურავის ექნება ნება ზემოაღნიშნულ კანონთა შეცვლის, ანდა გაუქმების“. . . ხოლო თუ ვინმეს ემხილოს, რომ ზემოთქმულ კანონთაგან რომელიმეს შეცვლა, ან გარდაქმნა დააპირა, ასეთი ვალდებულია მის მიერ ხელყოფილი კანონით განსაზღვრული ეპიტიმია იტვირთოს“⁴¹.
3. ხსენებული მემკვიდრეობითობა და დადგენილებათა უცვალეობა განაპირობებს საეკლესიო კრებაზე სულიწმიდის შემოქმედებითად მყოფობას და კრებას „ღმრთის თანამოქმედად“ აქცევს. კრებებზე ადამიანები ამოწმებენ იმას, „რასაც იტყვის სული ეკლესიათა“ (გამოცხ. 2,7.), ანუ ღმრთის ნებას. „უნდა გვწამდეს, რომ ყოველივე, რაც წმ. მამებმა დაადგინეს ყველა მსოფლიო და ადგილობრივ კრებაზე²), წარმომდინარეობს სულიწმიდისაგან, ვითარცა მოციქულებმაც თავიანთ კრებაზე თქვეს: „ჯერ-უჩნდა სულსა წმიდასა და ჩუენცა (საქმე 15:28). მათი მაგალითით შემდგომმა მართლმადიდებელმა კრებებმაც მსგავსი დასკვნით თავიანთი დადგენილებები დაამტკიცეს“⁴³). თუ ეპისკოპოსები, რომლებიც შეადგენენ კრებას, არ თანამოქმედებენ სიმდაბლით ღმერთთან, რათა მათი ბაგეებით აუწყოს წმიდა სულმა, ცვლიან წინა კრებების დადგენილებებს, მაშინ ასეთი კრებები არ აუწყებენ ჭეშმარიტებას, და ეკლესია შემდგომში არ მიიჩნევს მათ „ეკლესიის უცოდველ ბაგეებად“ და „სულიწმიდის საყვირებად“ და, მეტიც, ასეთ კრებებს „ავაზაკთა“ კრებებს უწოდებს. ასეთ კრებებზე არ არის ღმერთისა და კაცის სინერგია და ამიტომ არ არის ჭეშმარიტება.

მხოლოდ მაშინ, როდესაც კრების გადაწყვეტილება „სათნოა ღმრთისთვის“, სათნო იქნება „კაცთათვის“.

4. კრება უნდა იყოს მართლმადიდებლური. ეკლესიისთვის აუცილებელია ის თვალსაზრისი, რომ ეკლესიის მამათა რწმენა კრებების დადგენილებების უმცდარობის შესახებ ვრცელდება არა მარტო უკვე ჩატარებულ კრებებზე, არამედ იმ კრებებზეც, რომელთა ჩატარებაზეც შეიძლება იყოს საუბარი. კრების მართლმადიდებლურობა აუცილებლად უკავშირდება ისეთ პრინციპულ დებულებებს, როგორიცაა:

- კანონიკური ერთგულება ეკლესიის მოწყობისადმი, რომელიც დაფიქსირებულია წმინდა კანონებში;
- უსიტყვო მიდევნება მსოფლიო და ადგილობრივი კრებების დადგენილებებისა, რომლებზეც აგებულია მართლმადიდებელი სარწმუნოების სწავლება;
- უკანასკნელი ასევე გულისხმობს წმიდა გადმოცემებისადმი მკაცრ მიდევნებას.

5. მხოლოდ გარეგნული მხარე, ანუ მართლმადიდებელი

ეკლესიის ეპისკოპატის მოწვევა კრებაზე იმ რიცხოვნობით, როგორც ეს მსოფლიო კრებებზე ხდებოდა, ჯერ კიდევ არ ნიშნავს, რომ ეს კრება თავისი არსით მსოფლიოა და მისი გადაწყვეტილებები სავალდებულო ხასიათისაა. ასეთ კრებაზე თვით ყველა ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის წარმომადგენელთა დასწრება ჯერ კიდევ არ იძლევა იმის მტკიცებას, რომ შემდგარი კრება მსოფლიოა.

ქალკედონის IV
მსოფლიო კრება

მსოფლიოობისათვის, უპირველეს ყოვლისა, უნდა შეფასდეს კრებაზე წარმოდგენილი საკითხები და დადგინდეს მიღებული გადაწყვეტილებების ჭეშმარიტებასთან შესაბამისობის ხარისხი.

თუ გადავხედავთ იმ საკითხებს, რომლებიც განხილულ უნდა იქნენ ზემოთ ხსენებულ მსოფლიო კრებაზე – ყველა ისინი თავისი არსით ან შეეხებიან სარწმუნოებას (კონფესიათა და რელიგიათა შორის დიალოგი, ერთობლივი ლოცვები), ან ეკლესიის კანონებს (პასქალიისა და კალენდრის, სასულიერო პირების მეორედ ქორწინების, მარხვების შემცირებისა და შესუსტების, დიასპორისა და ა.შ. შესახებ საკითხები). და წინასაკრებო კომისია, ფაქტობრივად, მიზნად ისახავს მსოფლიო კრებებზე მიღებული და დამტკიცებული კანონიკური კანონების გადახედვას. უკვე ამიტომ არ შეგვიძლია ვუწოდოთ მოსალოდნელ მსოფლიო კრებას მართლმადიდებლური. თავისი მიზნებითა და სულით ის უცილობლად იქნება რეფორმატორული სულის მატარებელი. ამიტომ საკრებო ფრაზა **„ვერ-უნს წმიდასა სულსა და ჩუენცა“** იქნება მხოლოდ ყალბი საფარველი უკანონო ქმედებისათვის. უეჭველია, რომ ასეთი კრების გადაწყვეტილებები უარყოფილი იქნება ეკლესიის სისავსის მიერ.

მოკლედ მოვიყვანოთ ეკლესიის სწავლების, კრებათა კანონების ჩამონათვალი, რომლებიც დაკავშირებულია განსახილველად წარმოდგენილ საკითხებთან და რომელთა ცვლილებებიც იგეგმება, რაც გამომდინარეობს წინასწარი განხილვებისა და სხვა ინფორმაციის საფუძველზე.

დიასპორის საკითხს ქვემოთ შევეხებით, ხოლო II-IV საკითხები ნაკლებად მნიშვნელოვანია. რაც შეეხება სხვა საკითხებს:

5. დღესასწაულების საერთო კალენდრის დადგენა.

ეკლესიის სწავლების, 1583 წლის კრების, მსოფლიო პატრიარქ კირილე V-ის 1756წ. მრგვლივ მოსავლელი ეპისტოლეს, ასევე მსოფლიო პატრიარქ ანთიმოზ VI-ისა და სხვა აღმოსავლელი პატრიარქების (მართლმადიდებელი ეკლესიის პატრიარქების) 1848წ. მრგვლივმოსავლელი ეპისტოლეს საფუძველზე ვთვლით, რომ დაუშვებელია პასქალიისა და თოვენის შეცვლა ერეტიკოსების საამებლად.

6. წესები და წინააღმდეგობები ქორწინების საიდუმლოს შესრულებისათვის.

ქრისტეს ეკლესია კრძალავს შერეულ ქორწინებებს მართლმადიდებლებსა და არამართლმადიდებლებს შორის, რადგან

ასეთ კავშირს არა აქვს მთავარი თვისება, – სულიერი ერთობისა ქრისტეში. ამით კი იგი უგულებელყოფს ქორწინების საიდუმლოს, რომელიც საერთო რწმენას გულისხმობს. ამ საკითხისათვის მთავარი სახელმძღვანელო დებულებებია ტრულის კრების 72-ე კანონი, ლაოდიკიის კრების მე-10 კანონი. ქორწინებისა და ჯვრისწერის ჩატარების, განქორწინებისა და ჯვრის აყრის და ქორწინების ჩატარებისათვის ხელშემშლელი ფაქტორების საკითხები დადგენილია მართლმადიდებელი ეკლესიის კანონებით და ჩვენ, მართლმადიდებლები, განუხრელად უნდა მივდევდეთ და არ უნდა ვცვლიდეთ მათ.

7. მარხვის საკითხი თანამედროვე მსოფლიოში.

ეკლესიის წმიდა გადმოცემა ადასტურებს, რომ მარხვის დაცვა აუცილებელია და რომ ეს არა რის ადამიანის გამოგონება, არამედ დადგენილია საეკლესიო კრებების მიერ სულიწმიდის თანაქმედებით. მარხვას ახალი აღთქმის ეკლესიაში თავად მაცხოვარმა, იესო ქრისტემ დაუდო საფუძველი, იმარხულა რა 40 დღე უდაბნოში, რითაც მოგვცა როგორც მარხვის მაგალითი, ასევე მარხვის საზომი. სახარებაში კი მაცხოვარი მცნებად გვიდებს: „**ხოლო ნათესავი ესე არარაით განვალს, გარნა ლოცვითა და მარხვითა**“ (მათე, 17, 21). მარხვის შემსუბუქება, შემცირება ან გაუქმება იქნება ეკლესიის სწავლების საწინააღმდეგო ქმედება.

8. სხვა ქრისტიანულ კონფესიებთან კავშირის საკითხები.

წმ. მოციქულთა კანონები (10, 45, 64, 65), ლაოდიკიის კრების 33-ე კანონი, მეექვსე მსოფლიო კრების მე-2 კანონი, ასევე წმიდა მამათა სწავლებები მიუღებლად მიიჩნევენ, რომ მართლმადიდებლებმა იქონიონ მწვალებლებთან და სქიზმატებთან ლოცვითი, ან სხვა სარწმუნოებრივი კავშირი, ხოლო დამრღვევთათვის აწესებენ სასჯელს, ეკლესიიდან განკვეთის ჩათვლით.

9. ეკუმენისტური მოძრაობა;

ეკუმენიზმი დაგმობილია თანამედროვე ეკლესიის მამების (ნიკოლოზ სერბი, იუსტინე პოპოვიჩი, სერაფიმე როუზი, პაისი ათონელი და სხვ.) მიერ, რომლებიც ეკუმენიზმს მწვალებლობათა მწვალებლობას უწოდებენ. ამიტომ ეკუმენიზმის მიმართ ვრცელდება ყველა ის კანონი და სასჯელი, რომელიც წინა პუნქტში მოვიყვანეთ. ამას გარდა, რიგი ადგილობრივი მართლმადიდებელი ეკლესიებისა მკაფიოდ გამოხატავენ თავიანთ პოზიციას ეკუმენიზმთან (მაგ. რუსეთის,

1948წ). ეკუმენისტურ მსოფლიო ეკლესიათა ს ა ბ ჭ ო ს თ ა ნ (ს ა ქ ა რ თ ე ლ ო ს , ბულგარეთის ეკლესიები, ასევე ამერიკაში ა ნ ტ ი ო ქ ი ი ს იურისდიქციაში მყოფი ს ა კ რ ე ბ უ ლ ო) დაკავშირებით. თვით ის

ეკუმენიზმთან მებრძოლი ქრისტეს ეკლესია ადგილობრივი ეკლესიები, რომლებიც ჯერ კიდევ მონაწილეობენ ეკუმენისტურ დიალოგებში, დაუფარავად გამოხატავენ ამ დიალოგების უპერსპექტივობას ჭეშმარიტების დამოწმების თვალსაზრისით.

10. მართლმადიდებლობის წვლილი ქრისტიანული იდეალების – მშვიდობის, ძმობისა და თავისუფლების – განმტკიცების საქმეში.

ეს საკითხიც არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს წმიდა წერილს, წმიდა გადმოცემას და ეკლესიის სწავლებას. მართლმადიდებლობას მოაქვს ჭეშმარიტების სინათლე სხვა ხალხებისათვის და არ უნდა ექვემდებარებოდეს ამ სოფლის ადამიანთა მსოფლმხედველობას, არ უნდა მიდიოდეს კომპრომისზე ერეტიკოსებთან. ჩვენ ვემხრობით აზრს, რომ მართლმადიდებელი მოძღვრები უნდა ამხელდნენ თანამედროვე მსოფლიოს ცოდვებს და, სახარებაში ხსენებული „შიშისათვის ძურიათაჲსა“ (იოანე, 20,19) არ უნდა მიდიოდნენ სინდისთან გარიგებაზე.

რაც შეეხება დიასპორის საკითხს, რომელსაც მსოფლიო საპატრიარქო განიხილავს როგორც „ახალ მოვლენას მართლმადიდებელი ეკლესიისათვის“, ასევე გამოგონილი პრობლემაა. და მისწრაფება, გადაწყვიტოს ხელოვნურად შექმნილი ეს პრობლემა, კიდევ ერთხელ ამტკიცებს, რომ მსოფლიო საპატრიარქო დაავადებულია კოსმოპოლიტიზმის სულით. შესაძლოა ეს სიტყვები რამდენადმე მკვეთრია, სამაგიეროდ ზუსტად გამოხატავს კონსტანტინოპოლის დღევანდელ საეკლესიო ამბიციებს. დიასპორის საკითხი, მაშინაც კი, თუკი იგი იარსებებდა როგორც პრობლემა, სრულებითაც არ მოითხოვს მის განხილვას უმაღლეს საეკლესიო

დონეზე. ბევრი საკითხი, თუნდაც კანონიკური რიგისა, სავსებით შესაძლებელია განიხილებოდეს ეკლესიათა წარმომადგენლებს შორის მიმოწერის დონეზე, რომელთა პოზიციები საგანგებოდ იქნებოდა მომზადებული კანონიკური სამართლისა და სარწმუნოების საკითხთა სპეციალური კომისიის მიერ ყოველ ავტოკეფალურ ეკლესიაში.

მართლმადიდებელი ეკლესიის წარმომადგენელთა შეფასებით⁴):

„უნდათ რომ მართლმადიდებელ ეკლესიას თავს მოახვიონ ის მოდელი, რომელიც არსებობს კათოლიკურ ეკლესიაში – ეს არის მაქსიმალურად ცენტრალიზებული საეკლესიო ძალაუფლების მოდელი, რომლის თავში ერთი ეპისკოპოსია და რომელიც არის მსოფლიო ეკლესიის თავი. ამ მოდელით კონსტანტინოპოლის პატრიარქმა უნდა მართოს ე.წ. დიასპორის ყველა ეკლესია, ანუ გაერთიანებები, რომლებიც არ იმყოფებიან ისტორიული, კანონიკური, ეროვნული ეკლესიის საზღვრებში, უნდა შევიდნენ მსოფლიო საპატრიარქოს იურისდიქციაში. მართლმადიდებლურ ტრადიციაში არასდროს არ არსებობდა ასეთი მოდელი. ჩვენ არა გვაქვს უფლება, შევცვალოთ ჩვენი სწავლება ეკლესიის შესახებ“.

1961 წლის შემდეგ ჩატარებული მართლმადიდებელთა თათბირების ანალიზი ცხადყოფს მათ სრულიად არამართლმადიდებლურ ხასიათს, რადგან მათზე მიღებული გადაწყვეტილებები „**არსობრივად მიიღება ეკლესიის სისავსის იგნორირებითა და სარწმუნოების ხელუხლებლობის მიმართ სიფრთხილის გამოჩენის თაობაზე“ პატივცემული პირების რეკომენდაციების გათვალისწინების გარეშე**⁴.

ამგვარად, თუ გადავხედავთ განსახილველად შემოთავაზებულ საკითხებსა და შევაფასებთ მათი განხილვის ხერხებსა და პრინციპებს, მივხვდებით, თუ როგორი საფრთხის ქვეშ ვაყენებთ ჩვენ ჩვენს ეკლესიას, თუკი მონაწილეობას მივიღებთ მსოფლიო კრების მომზადებასა და ჩატარებაში. ასეთი კრება აუცილებლად მიგვიყვანს განხეთქილებასთან და არა ეკლესიის ერთობასთან. კალენდრის ტრაგიკული, თვითნებური რეფორმის გატარების შედეგად თავისი სამწყსოს დაკარგვის სამწუხარო მაგალითს თავად კონსტანტინოპოლის ეკლესია იძლევა. კონსტანტინოპოლის

მიუთითებენ, ყურადღება მივაქციოთ იმას, რომ ამ კრებათა კანონები არ უნდა არღვევდნენ საეკლესიო მოწყობის მსოფლიო საფუძვლებს და არ ეწინააღმდეგებოდნენ ქრისტეს ეკლესიის ჭეშმარიტ სულს, სიწმიდეს, ზნეობრივ სისუფთავესა და ეთარქიულ უფლებებს, ასევე ისინი უნდა ეხებოდნენ მხოლოდ კანონების კერძო მხარეებს. . . ამიტომ ადგილობრივი კრებების კანონმდებლობას არავითარ შემთხვევაში არ შეუძლია ეხებოდეს შიდა საეკლესიო მოწყობის, დოგმატურ, საღვთისმსახურებო და საზოგადო სულიერ-ზნეობრივ საკითხებს. ადგილობრივმა ეკლესიებმა თავიანთ ადგილობრივ კრებებზე ყურადღება უნდა მიაქციონ იმას, რომ მათ მიერ გამოცემული კანონები გამომდინარეობდნენ უშუალოდ საზოგადო კანონიკური დადგენილებებიდან და არ იყვნენ გამოწვეულნი ვნებებით, უცოდინარობით ან რაიმე გარეგანი არასაეკლესიო გავლენით“ (Iè êî àèì, àî èñ êîî Ä àè ìà ò è í ñ è è è. Ì ð à à î ñ è à à í à ò à ð è î à í à ï ð à à î. Ñ Ì á 1897, ñ. 454)

3. აღმოსავლეთის პატრიარქების მიერ დამტკიცებული „მართლმადიდებლური აღსარება აღმოსავლეთის საყოველთაო და სამოციქულო ეკლესიისა (იხ. Ì ð à à î ñ è à à í à è ñ í ñ à à à ì è à è à ò í è è = à ñ è í è è À í ñ ò ì è ù ñ è è Ò à ð è à è À ñ ò ì ÷ í í è; ÷. 1, ï ð à. 72; è Ø à. Ì ð à à è è à Ì ð à à î ñ è à à í í è Ò à ð è à è... ñ ò ð. 20)

4. Ð ñ ù ò ì ð ñ. Ò à þ í à ñ ò ð Æ þ ç / Ì í è í à ß á ð ß ò ð à ð ð. Ç ý ò ñ à í à ò í ý ð Ì ñ è í à ù í ò ð è à è è à ð þ ÷ ò í à ò í ý ð è à è í à ù í ò ð. / Ì ñ è ù à í ñ ò ð Õ ý ð ò. 7 A ò à í ý ò ð ò ð, ó à è. 5 ç

დანართი

3. პროტოპრესვიტერი თეოდორე ზისისი

თესალონიკის უნივერსიტეტის საპატო პროფესორი
სრულიად მართლმადიდებელთა თათბირების
გადაწყვეტილებები – ეს ეკლესიის გადაწყვეტილება
კი არ არის, არამედ ეკუმენისტთა ჯგუფისა
(შემოკლებული თარგმანი)

სრულიად მართლმადიდებელთა თათბირის (კონსტანტინოპოლი, 2008წ.) გადაწყვეტილებას ეკუმენისტურ მოძრაობაში მონაწილეობის შესახებ არ ამართლებენ არც ის ეკლესიები, რომლებიც აგრძელებენ მასში მონაწილეობას, არც ისინი, რომლებიც კრიტიკულად უყურებენ ეკუმენიზმს და განერიდებიან მას, ასევე ის კლირიკოსები და ღვთისმეტყველნი, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან ეკუმენიზმს მრავალი

**იუდას ამბორი, პალერმოს
მოზაიკა მე-13 ს. –
შესანიშნავი სახე, რომელიც
ახასიათებს სრულიად
მართლმადიდებელთა
თათბირების მოღალატურ
საქმიანობას**

სერიოზული მიზეზის გამო. უპირველეს ყოვლისა, იმის გამო, რომ ეს გადაწყვეტილებები მიიღება ეკლესიის სისავსის იგნორირებით. უკიდურესად მარტივი გახდა სხვადასხვა საშუალებებით წინასწარ ჩაფიქრებული გადაწყვეტილების მიღება ურყევი ეკუმენისტების ჯგუფისაგან, როდესაც ეს გადაწყვეტილებები არ მიიღება ძველი მსოფლიო და ადგილობრივი კრებების მაგალითის მიხედვით, როდესაც კრებაზე მონაწილეობს არა ყველა ეპისკოპოსი, არამედ ადგილობრივი ეკლესიებიდან წარგზავნილი, ხშირ შემთხვევაში, დამყოლი წარმომადგენლები. ისიც აღსანიშნავია, რომ მართლმადიდებელი იერარქიის დიდი ნაწილი არ მოქმედებს უკონტროლოდ და იმედებს ამყარებს ყოველდღიურად მზარდ ეკუმენისტურ კოროზიასა და ცნობიერების ცვლილებაზე სასურველი შედეგის მიმართულებით.

ამიტომ, სამოციქულო და წმინდა მამათა გადმოცემის თანახმად, არ არსებობს არავითარი აუცილებლობა, მორჩილება გავწიოთ ერეტიკული კრებების მიმართ, დავემორჩილოთ უკანონო ხელმძღვანელების მიერ ჩატარებულ სხდომებს. ეს რომ ასე არ იყოს, მაშინ მოციქულებს მოუწევდათ, დათანხმებოდნენ ღმერთ-კაც ქრისტეს მიმართ უკანონო იუდეური სინედრიონის განაჩენს, ხოლო წმიდა მამები მიიღებდნენ მე-4 და მე-8-9 საუკუნეებში არიანული და ხატმებრძოლური კრებების გადაწყვეტილებებს. რომ არ ყოფილიყვნენ მებრძოლი წმიდა მამები, ეკლესია ბედის ანაბარა იქნებოდა დაგდებული. დღესაც ეკლესია ბედის ანაბარა დარჩება, თუ დაუუჯერებთ რეკომენდაციებს მორჩილების გაწვევის შესახებ, მივიღებთ ვითომ სრულიადმართლმადიდებლურ გადაწყვეტილებებს

მართლმადიდებლების ეკუმენისტურ, ანუ სინკრეტულ კონფესიათაშორის და რელიგიათაშორისი მოძრაობაში მონაწილეობის შესახებ. ახალმოწინააღმდეგეების სახელი, რომელიც ჩვენ მოგვაკერებს, არ არის ჩვენთვის საყვედური და ნიშნისმოგება, არამედ ქებაა, იმიტომ რომ ჩვენ არ წარმოვაჩინებ ჩვენს თავს, არ მივდევთ ეკუმენისტების ახალმოვლენილ სწავლებებს, არამედ მივდივართ მწვალებლობებთან მეზობლი წმიდა მამების გზით, რომლებსაც ამცირებენ, სძულთ და შეურაცხყოფენ ეკუმენიზმის კორიფეები, – ბოროტი გველის ორგანოები. რწმენას სიმართლისა, რომელსაც ჩვენ ვიცავთ, ჩვენ ვპოვებთ არა ჩვენს საუნივერსიტეტო აკადემიურ განათლებაში, არამედ მოციქულთა და წმიდა მამათა მკაცრ და განუხრელ მიდევნებაში.

3. მსოფლიო პატრიარქი ბართლომე და რუსეთის პატრიარქი კირილე მოსალოდნელ სრულიადმართლმადიდებელთა კრების შესახებ

მოსკოვი. 23 მაისი, 2010წ. სულთმოფენობა.

პატრიარქების მოსკოვში შეხვედრისას ისინი შეეხნენ მსოფლიო კრების თემასაც. მსოფლიო პატრიარქმა ბართლომემ „გამოთქვა სურვილი, რომ შეიკრიბონ ერთად კონსტანტინოპოლში წმ. ირინეს წმიდა და დიდებულ ტაძარში“. მოგვყავს ციტატა მისი სიტყვიდან: „ამ ტაძარში ცოტა ხნის წინ ვოლოკოლამის მიტროპოლიტის, ილარიონის ძალისხმევით ჩატარდა რუსული სასულიერო მუსიკის კონცერტი. ჩვენ ვიმედოვნებთ, რომ რადგან იქ, წმ. ირინეს ამ ისტორიულ ტაძარში, შედგა თქვენი კონცერტი, ჩვენ შევძლებთ შევკრიბოთ ჩვენი დიდი კრებაც. და არა 10 და 20 წლის შემდეგ, არამედ 1, 2 ან 3

წლის შემდეგ. და ეს განხორციელებული იქნებოდა მართლმადიდებლობის სადიდებლად და ამით ჩვენ შევძლებდით სხვაგვარად მადიდებელი ჩვენი ძმების დარწმუნებას, რომლებიც გესლიანად ამბობენ, რომ მართლმადიდებლობას არ შეუძლია ასეთი კრების გამართვაო, რომლის შესახებაც ის წლების განმავლობაში აცხადებს და მას ამზადებს. ეს იქნებოდა პასუხი ჩვენი კათოლიკე ძმებისთვისაც,

პატრიარქი ბართლომე და რომლებიც ამბობენ, რომ პაპის გარეშე, მოსკოვის მერი ლუჟკოვი ადმინისტრაციული ძალაუფლების მქონე ცენტრალური ფიგურის გარეშე, მართლმადიდებელი და სხვა არაკათოლიკური ეკლესიები ნაკლულოვანი ეკლესიებია და არ შეუძლიათ რეალური ერთობის განხორციელებაო. ჩვენ არა გვყავს პაპი, მაგრამ ჩვენ გვაქვს ერთობა“ - ხაზგასმით აღნიშნა მსოფლიო პატრიარქმა.

თავის ინტერვიუში პატრიარქმა კირილემ კითხვაზე, „მრავალი თვლის, რომ მოსალოდნელი მსოფლიო კრება ვერ გადაწყვეტს შიდა ერთობის პრობლემებს“, უპასუხა: „საეკლესო კრება ეს სასწაულიცაა და საიდუმლოც. როდესაც ეპისკოპოსები სულიწმიდის სახელით ხვდებიან ერთმანეთს მნიშვნელოვანი საქმეების გადასაწყვეტად, სიძულვილი და უთანხმოებანი განქარდებიან, და მოდის სულიწმიდის სუფევა. მრავალჯერ დავრწმუნებულვარ იმაში, რომ ერთი შეხედვით გამოუვალ მდგომარეობაში უცბად ჩნდებოდა სულიწმიდის დახმარება და ვპოულობდით საერთო გადაწყვეტილებას. ჩვენ არ უნდა ველოდოთ იმას, რომ კრება, რომელიც შეიკრიბება მალე ან შემდგომ საუკუნეებში, უცბად გადაწყვეტს ყველა პრობლემას. მაგრამ მნიშვნელოვანია, რომ ამჟამინდელ პირობებში ისინი კვლავ ემსახურებოდნენ მთელი მართლმადიდებელი ეკლესიის შეხვედრას. მოსალოდნელი სრულიად მართლმადიდებელთა კრების წარმატება დამოკიდებულია ღმრთის ნებაზე და იმაზე, თუ როგორი განზრახვით გააგზავნიან მასზე ეკლესიები თავიანთ წარმომადგენლებს. აუცილებელია, ვილოცოთ და ვიღვაწოთ ამ იდეის განხორციელებისათვის ქრისტეში სიყვარულის სურვილით“.

„მართლმადიდებელი აპოლოგეტის“ კომენტარი:

ჩვენ არაერთხელ აღვნიშნეთ იმის შესახებ, რომ მართლმადიდებელ ეკლესიაში არ არსებობს სრულიად მართლმადიდებელთა კრების მოწვევის აუცილებლობა. მსოფლიო კრებები არ მოიწვევოდა მხოლოდ მოწვევისათვის, რაღაც აუცილებლობის აღსრულებისა და, როგორც ამას მისი უახლოეს დროში მოწვევის მომხრეები მიიჩნევენ, მთელი ეკლესიის რეგულარული შეხვედრებისათვის. მსოფლიო კრებები უკიდურესად იშვიათი მოვლენა იყო და მოიწვევოდა მხოლოდ და მხოლოდ ისეთი სერიოზული მწვალებლობის გაჩენის შემთხვევაში, რომელიც არყვედა ეკლესიას მსოფლიო მასშტაბით. კრება არასდროს არ იყო ეკლესიის მართვის მუდმივი ორგანო. ამას გარდა ის საკითხები, – კალენდარის საკითხი, სამღვდლოების მეორედ ქორწინების დაშვება, მარხვების შემცირება და ა.შ., – რომელთა დაყენებასაც ცდილობენ დაგვემძიმო კრებაზე, და ისიც, თუ როგორ უნდათ ეს საკითხები გადაწყვიტონ, მოწმობენ მხოლოდ ეკლესიის გახლეჩის ხაზზე, მისი კანონიკური და ლიტურგიკული ერთობის მოშლაზე. უნდა აღინიშნოს, რომ სწორედ ასეთი ხაზის გატარება წამოიწყო ისეთმა პიროვნებამ, რომელმაც თავი შეირცხვინა, როგორც იყო პატრიარქი მელეტი მეტაკსასისი. სწორედ მსგავსი საკითხები წამოიწიეს პირველად სრულიად მართლმადიდებელთა ცრუ-კონგრესზე 1923 წ. კონსტანტინოპოლში. მაშინ ახალი კალენდრის უხეშმა და ძალადობრივმა შემოტანამ დაარღვია ეკლესიის ერთობა, გამოიწვია მასში დაუსრულებელი შფოთი და განხეთქილებები. აი, თუკი პატრიარქი კირილე, როგორც ეს გაკეთდა 1948 წ. სრულიად მართლმადიდებელთა შეკრებაზე მოსკოვში, მოუწოდებდა ძველ იულიუსის კალენდარზე დაბრუნებისაკენ და მართლმადიდებელი ეკლესიის წმ. კანონებში ერთობისაკენ, მაშინ ასეთი კრების მოწვევა და გამართვა კიდევ შეიძლება რაღაცით ყოფილიყო გამართლებული.

თავი IV

რომის პაპისა და მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეს ანტიმართლმადიდებლური ალიანსი

მსოფლიო პატრიარქის მოღვაწეობა მართლმადიდებელთა და კათოლიკეთა შორის დიალოგის შერეული საერთაშორისო ორმხრივი საღვთისმეტყველო კომისიის ფარგლებში, ამ დიალოგის წარმართვისა და მკაფიოდ გამოკვეთილი დასახული მიზნის, – პაპის პრიმატის ცნობისა და მისი ხელმძღვანელი როლის დაკანონების, – მისაღწევად, თამამად შეიძლება შეფასდეს, როგორც ფანარა-ვატიკანის შეთქმულება მართლმადიდებელი ეკლესიის წინააღმდეგ. კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს ანტიმართლმადიდებლური და პროპაპისტური მიზანმიმართულობა მკაფიოდ ჩანს პერგამოს ეპისკოპოსის, ზიზიულასის, ერთ-ერთ ინტერვიუში. ზიზიულასი, რა თქმა უნდა, ახმოვანებს პატრიარქ ბართლომეს პოზიციას. ამიტომ ინტერვიუში გამოთქმული მოსაზრებები პატრიარქ ბართლომეს მოსაზრებებია. ინტერვიუში დასმული საკითხები, ფაქტობრივად, წარმოადგენს პატრიარქ ბართლომეს მოღვაწეობის ერთ-ერთ პრიორიტეტს, როგორცაა: პაპის პრიმატის აღიარება და მისი ეკლესიის ფაქტობრივ ერთმმართველად დასახვა. ამისთვის კონსტანტინოპოლის საპატრიარქო არ ერიდება ინსინუაციებს, როდესაც სასურველს არსებულად წარმოგვიჩენს, კერძოდ, კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს სურვილს ეკლესიის თავის აღიარებასთან დაკავშირებით, მთელი მართლმადიდებელი ეკლესიის მზადყოფნად გვისაღებს, რაც სიცრუეა. გთავაზობთ ხსენებულ ინტერვიუს მცირეოდენი შემოკლებით.

1. მიტროპოლიტ ზიზიულასის პროპაპისტური ინტერვიუ

გაზეთ „რესპუბლიკაში“ (საბერძნეთი-ავტ) სათაურით „ჩვენი მშობლიური მსოფლიო ეკლესია“ გამოქვეყნდა ინტერვიუ პერგამოს ეპისკოპოს იოანესთან (ამჟამად უკვე მიტროპოლიტი ზიზიულასი,

კონსტანტინოპოლის საპატრიარქო-ავტ), რომელსაც ერგო პატივი გადაეცა პატრიარქ ბართლომეს მისალოცი წერილი რომის პაპ ბენედიქტე XVI-ისადმი, მისი დაბადების 80 წლის თავზე.

როგორც გაზეთი აღნიშნავს, ეპისკოპოსმა იოანემ, შეეხო რა პაპისადმი გადასაცემ წერილს, განაცხადა: „პატრიარქი პაპს

**პაპი ბენედიქტე XVI და
მიტროპოლიტი ზიზიულასი**

იწვევს რავენაში, რათა ერთობლივად გახსნან კათოლიკეთა და მართლმადიდებელთა დიალოგი. . . რავენაში შეხვედრა ძალზე მნიშვნელოვანია. მცირე შესვენების შემდეგ კვლავ შევიკრიბებით და წარმოდგენილი იქნება ყველა მართლმადიდებელი ეკლესია კათოლიკურ ეკლესიასთან ერთად. ჩვენ ერთი სარწმუნოება და ერთი ტრადიცია გვაქვს (!-ავტ.). ყველაზე დიდი პრობლემა, რომელიც უნდა დავძლიოთ, არის რომის ეპისკოპოსის პირველობის საკითხი. ე.ი. პაპის როლის საკითხი. ზოგიერთს ეს საკითხი გადაუჭრელ პრობლემად მიაჩნია. მე, პირიქით, ვამტკიცებ, რომ გადაწყვეტილების მიღება შესაძლებელია. საკმარისი იქნება, რომ განისაზღვროს რომის ეპისკოპოსის ადგილი მსოფლიო ეკლესიის სტრუქტურაში. მართლმადიდებლები მზად არიან, მიიღონ იდეა ერთი მსოფლიო ეკლესიის თავის (უპირატესის) შესახებ (!-ავტ.) და ძველი ეკლესიის კანონების მიხედვით სწორედ რომის ეპისკოპოსია უპირატესი (პირველი). უთანხმოება ერთ ძირეულ პრობლემას უკავშირდება. შესაძლებელია, რომ რომის ეპისკოპოსი ადგილობრივი ეკლესიის საქმეებში ჩაერიოს? არ შეიძლება ჩარევა მოხდეს, თუკი არ იქნება სხვა ეპისკოპოსების გადაწყვეტილებაც. ერთი სიტყვით, რომის ეპისკოპოსი ვალდებული იქნება სინოდებთან ერთად იმოქმედოს“ (გაზეთი „ორთოდოქს ტიპოსი“, 27 აპრილი, 2007 წ.)

ჩვენი კომენტარი

ინტერვიუს ამ მოყვანილ სიტყვებში თითქმის ყოველი წინადადება სიცრუე და მზაკვრობაა. ნათლად ვხედავთ, რომ კონსტანტინოპოლის

საპატრიარქო იღვწის რომის პაპის პირველობის აღიარებისათვის, ისე, რომ რომის ეკლესიამ არ შეინანოს მწვალებლობა და არ დაუბრუნდეს დედა ეკლესიის წიაღს. მეტიც, სრულიად აშკარაა, რომ რომის პაპი, კონსტანტინოპოლის პატრიარქის თანადგომით, მოახერხებს ეკლესიის მმართველის ფუნქციის მიღებასა და ადგილობრივი მართლმადიდებელი ეკლესიების შიდა საქმეებში ჩარევასაც. რომის პაპისა და კონსტანტინოპოლის პატრიარქის ეს ანტიმართლმადიდებლური ალიანსი, არსებული სიტუაციის გათვალისწინებით, დიდ საფრთხეს უქმნის ქრისტეს ეკლესიას, ეკლესიის წმიდა სწავლებასა და გადმოცემას, ეკლესიის მთლიანობას. ამგვარად, სრულიად აშკარაა, რომ საქმე გვაქვს ანტიმართლმადიდებლურ და ერეტიკულ ალიანსთან. ამიტომ, მიზანშეწონილად ჩავთვალეთ, შევეხოთ ზოგიერთ საკითხს რომის ეკლესიის, პაპისტებთან შერეული საღვთისმეტყველო დიალოგისა და მსოფლიო პატრიარქის პროპაპისტურ მოღვაწეობასთან დაკავშირებით.

2. კვიპროსის შეხვედრა

გასული წლის ოქტომბერში კვიპროსზე, პაფოში, რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შერეული კომისიის ფორმატში გამართულმა შეხვედრამ თვალნათლივ დაგვანახა, რომ დიალოგი პაპისტებთან ჩიხშია შესული. ეს დიალოგი და მისი მიმდინარეობა შერეული კომისიის ფორმატში, რომელსაც ხელმძღვანელობენ რომის კარდინალი და კონსტანტინოპოლის საპატრიარქო (მიტროპოლიტი ზიზიულასი) სულ უფრო მეტ უნდობლობას იწვევს მართლმადიდებლებში და მრავალ კითხვას ბადებს, მათ შორის კეთილსინდისიერებასა და ღიაობასთან დაკავშირებით. წყაროები საუბრობენ არააფიშირებულ, საიდუმლო შეხვედრებზე ვატიკანისა და კონსტანტინოპოლის წარმომადგენლებს შორის. იქმნება შთაბეჭდილება, რომ მართლმადიდებელთა ზურგს უკან, დაფარულად, ხდება გარიგებები და შეთანხმებები ვატიკანსა და ფანარას შორის. უნდობლობას ბადებს ისიც, რომ მიუხედავად პაფოში ჩატარებული შეხვედრის ჩავარდნისა, – ფაქტობრივად, ფიასკოსი, – შერეული კომისიის ოფიციალური დოკუმენტები ხატავენ სურათს, თითქოს დიალოგი წარმატებით მიმდინარეობს და თითქოს ადგილობრივი

მართლმადიდებელი ეკლესიის წარმომადგენლები ერთსულოვნად აწერენ ხელს წარმოდგენილ დოკუმენტებს, რაც სრული სიცრუეა. ცხადი ხდება, რომ ამ სიცრუეს შორსმიმავალი მზაკვრული მიზანი აქვს. ამ მიზნის მისაღწევად რომო-კონსტანტინოპოლის ალიანსი ღია თუ დაფარულ ძალადობრივ მეთოდებსაც არ მოერიდება, რისი ნიშნებიც კვიპროსზე შეხვედრის დღეებშიც გამოჩნდა.

გთავაზობთ ბატონი პანაგიოტი ტელეევადისის ერთი წერილის თარგმანს პაფოში შეხვედრასთან დაკავშირებით.

3. პაფოს შეხვედრის სრული წარუმატებლობა

ბატონი პანაგიოტი ტელეევადისი, ფილოლოგ-თეოლოგი

მართლმადიდებლებისა და პაპისტების ერთობლივი შეკრება, რომელიც პაფოში გაიმართა, ხმაურიანი წარუმატებლობით დასრულდა. როგორც წინა შეხვედრისას, ახლაც, საბედნიეროდ, ერთობლივი ტექსტის გამოქვეყნება ვეღარ მოხერხდა. „დიდება შენდა ღმერთო“. სარწმუნოების საკითხებთან დაკავშირებით, დაცემის ტენდენცია, რომელიც რავენას მწვალებლობის ტექსტით გაიხსნა, შეჩერებულ იქნა. ყოველ შემთხვევაში ამ დროისათვის მაინც.

ერთობლივი ტექსტის დასრულების წარუმატებლობა

კონფერენციის მონაწილეებმა ვერ შეძლეს ტექსტის დასრულებული სახით წარმოდგენა, რადგან შეხვედრაზე მყოფი მართლმადიდებელი წარმომადგენლები ამ საკითხებთან დაკავშირებით განსხვავებულ არგუმენტებს იძლეოდნენ. პაპისტები კი თავისას ამბობდნენ. ეკუმენისტებს სურდათ შეეხილწათ წმ. მოციქულების 34-ე კანონი, რათა განემართლებინათ რომის პაპის უმაღლესი ძალაუფლება. მათ სურდათ კანონის შინაარსობრივად და სრულიად თვითნებურად განმარტება.

საბერძნეთის ეკლესიის სინოდის იერარქების წარმმართველი მცნებები იყო, „უმაღლესი ძალაუფლების“ შესახებ ემსჯელათ მეორე მსოფლიო კრების მე-3 კანონისა და მეოთხე მსოფლიო კრების 28-ე კანონის შესაბამისად. ამ კანონების მიხედვით, რომის მცდელობა,

ცნოს და აღიაროს პაპის „უზენაესობა“, რომელიც პეტრე მოციქულს ეფუძნება, არის ყალბი.

მორწმუნეების მშვიდობიანი პროტესტები

შერეული საბჭოს განცხადების მიხედვით, ეკუმენისტები ზედმეტად გააღიზიანა და აღაშფოთა როგორც სტავროპოლიონის მონასტრის ბერების პოზიციამ, ასევე პატიოსანი სასულიერო პირებისა და ერის ხალხის მშვიდობიანი აქციის მოწყობამ დიალოგის გაუქმების მოთხოვნით, დიალოგისა, რომელიც მართლმადიდებლური რწმენით ვაჭრობას ჰგავდა.

მხურვალე მადლობას ვუხდით ყველას, ვინც ეკუმენისტებს ნება არ მისცეს, დაესრულებინათ თავიანთი უწმინდური საქმიანობა, რომელიც წამოიწყეს რავენაში, პორტოში, ალევრია, ელენტა და თესალონიკში. ქრისტეში პატივისცემითა და სიქადულით მივესალმებით სტავროპოლიონის მონასტრის პოზიციას და ასევე ვემაღლიერებით ყველა კვიპროსელ და ბერძენ მამებსა და ძმებს, რომლებმაც გადაარჩინეს და დაიცვეს კვიპროსის ეკლესიის ავტორიტეტი. ვისაც ეყო კადნიერება და თავი „ცოდნის დამცველად“ გამოაცხადა, პირდაპირი მნიშვნელობით გაანადგურა ეკლესიის ავტორიტეტი. ამ „ჭეშმარიტმა დამცველებმა“ ხელი მოაწერეს როგორც ბალამანდისა და შამბეზის თანხმობას, ასევე რავენისა და ელენტას ერთობლივ სტატეიასაც. ისეთ „ღრმა ცოდნას“ ამჟღავნებენ, რომ დასაშვებად მიაჩნიათ ერეტიკოსებთან ერთად თანალოცვაში მონაწილეობის მიღება და, ასევე, შერეული ქორწინებების აღსრულებასაც უჭერენ მხარს. ისიც კარგია, რომ ბოროტ სულთა განდევნის ლოცვებს ჯერ არ ეხებიან!

პაფოში უღირსი საქციელის შესახებ

ჩვენს გულისწყრომას გამოვხატავთ პაფოში მომხდარი დაუჯერებელი უმსგავსობის გამო, სადაც, პირდაპირი მნიშვნელობით, მასხრად აიგდეს ჩვენი ეკლესია და საზოგადოება Urbi et orbi. განცვიფრებულები დავრჩით მათი ამ თავხედობით, კანიბალური „იანიჩარობით“, აყალმაყალითა და თეოლოგიური უმეცრებით, ასევე

სტავროპოლის ბერებისა და სხვა კეთილი მამებისა და ძმების მღვდელთა სიშმაგით, – ბერებისა, მამებისა და ძმებისა, რომლებიც ეკლესიაში მშვიდად, ლოცვაში მყოფნი გამოხატავდნენ თავიანთ პროტესტს. კიდევ ერთხელ განცხადდა ეკუმენისტების საზარელი მისწრაფებები თუ საქციელი, – ღვთის სახლი სავაჭრო სახლად აქციეს, პაფოსის საკათედრო ტაძარი იმ ტურისტულ ადგილად, სადაც დაშვებულია ნებისმიერი აღმსარებლობის მიმდევართა ქორწინება. ყოველივე ეს კი მართლმადიდებლური ეკლესიის შებილწვის საწინდარია (მწვალებლები ქორწინების საიდუმლოს აღასრულებენ).

შთამბეჭდავი მაგალითები

ერთობ აგვალევა ბულგარეთის ეკლესიის პოზიციამ, რომელმაც უზნეო კონფერენციაზე მონაწილეობის მიღებაზე უარი განაცხადა. ღმობიერებით ხელზე ვემთხვევით საბერძნეთის ეკლესიის იმ მღვდელმთავრებს, რომლებმაც „ბაალს მუხლი არ მოუდრიკეს“. შეურყევლად დარჩნენ მართლმადიდებლობის თერმოპოლებთან (თბილ კარიბჭესთან-მთარგ.) და ისტორიული გადაწყვეტილება მიიღეს, რათა ეკუმენისტ მიტროპოლიტებისათვის - მესინიანა ქრიზოსტომოსისთვისა და აქია ათანასიასთვის წარმმართველი დირექტივები მიეცათ. მხურვალედ ვთხოვთ, დაასრულონ თავიანთი ღვთივსათნო საქმე, – არასანდო ეკუმენისტების ჩანაცვლება ტრადიციული ეპისკოპოსებით. მაღლიერებას გამოეთქვამთ პროფესორ ბ. ცელენგიდისადმი, რომელმაც განსაკუთრებული წვლილი შეიტანა ეკუმენისტური თავდასხმების ასალაგმავად. ეკლესიის ისტორია ოქროს ასოებით ჩაწერს მის ღირსეულ სახელს, კეთილშობილურ ზნეობასა და აღმსარებლურ სულისკვეთებას.

კვიპროსელი მღვდელმთავრების პოზიცია

გაოცებულნი დავრჩით კვიპროსის ეკლესიის მღვდელმთავრების დანაშაულებრივი მდუმარების გამო, რომლებმაც გამოკვებეს ეკუმენიზმისა და სინკრეტიზმის ურჩხული, და ამ გზით პასუხისმგებლობაც მოიხსნეს თავიანთი მხრებიდან, რადგან მათგან

ზოგიერთები შეგნებული ეკუმენისტები არიან. ზოგიერთებს, ე.წ. ფერარა-ფლორენციის „გამაერთიანებლებს“, მიაჩნიათ, რომ ჩვენი რწმენის ყიდვა-გაყიდვა ჩვენი ქვეყნის გადარჩენას ემსახურება. სხვანი თვლიან, რომ მსგავსი ქმედებები „კვიპროსელი მართლმადიდებლობისთვის“ უცნაოა. (თავდაპირველად უნდა ვიცოდეთ, რა სახისა ეს „კვიპროსული მართლმადიდებლობა“? ვინ არიან მათი წარმომადგენლები? რომელ ტრადიციას ეკუთვნის - კანდარას ცამეტი ღირსმოწამე „კვიპროსელი მართლმადიდებლობის“ ტრადიციას თუ „არგენტინის მართლმადიდებლობის“ ტრადიციას?) ზოგს სულიერი ძალები არ გააჩნიათ, ისინი, ერულად რომ ვთქვათ, „კაცუნები“ არიან. სხვები ყველაფერს ითავსებენ, მიდიან ყველანაირ კომპრომისზე. ერთადერთი, რაც მათ აღელვებთ, ეს მომდევნო მთავარეპისკოპოსის საყდრისთვის პაექრობაა. სხვები კი არაკანონიერი უსჯულოების და ეკუმენისტების წინააღმდეგ არაფერს აკეთებენ.

ნამდვილად ქების ღირსნი არიან ის მღვდელმთავრები, რომლებმაც სინოდზე მშვიდობიანი გზით პაპიზმისადმი პროტესტის გამოხატვის უფლება მოითხოვეს.

მრავალმა კვიპროსელმა მღვდელმთავარმა თავიანთი პოზიცია თავიდანვე გამოავლინა და ზოგიერთი გაურკვეველი პოზიციის მქონე ადამიანი აიძულა, მათ გაჰყოლოდა. ამგვარად, აღმსარებელი, მოშურნე სასულიერო პირებისა და ბერების მღევნელები მარტო დარჩნენ. განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია კიტიეს მიტროპოლიტი ხრიზოსტომოსი, რომელმაც კანონების და წესების ფარგლებში ცხადად გამოაშკარავა და გააცხადა, რომ აღმსარებელი მამების ყველანაირი დევნა, ეს არსობრივად დევნაა სარწმუნოებისა და არა დაცემისა. და ამ გზით დაგმო სინოდის სხდომის გადაწყვეტილება.

სიფხიზლე, სიფრთხილე და ლოცვა

ღვთის შეწევნით და მებრძოლი, ღირსეული და საყვარელი მამების და ძმების მოშურნეობით, კვიპროსის ბრძოლა ეკუმენისტების წინააღმდეგ გამარჯვებით დასრულდა. ბრძოლის მომდევნო ეტაპი ვენაში გადაინაცვლებს. მანამდე კი სიფხიზლე, სიფრთხილე და ლოცვა გვმართებს. ვინც სათნო ეყო ღმერთს, მათ წინაშე მუხლს

ვიდრეკთ, ხოლო ვინც წმინდა სწავლებებს უღალატა, მათთვის ვლოცულობთ, რომ ღმერთმა მათ სინანულის დრო მისცეს და საშინელ სამსჯავროზე ღვთის წინაშე ცოდვებით დამძიმებულნი არ წარსდგნენ.

(ΔΙΜΗΝΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ

ΣΙΛΛΟΓΟΥ *ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ- ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009* ΤΕΥΧΟΣ 68)

კვლავ კვიპროსთა დაკავშირებით

იმის დასადასტურებლად, რომ კვიპროსის ეკლესიაში, მის იერარქიაში პაპთან და რომო-კათოლიკებთან დიალოგთან დაკავშირებით მართლმკვეთელური პოზიციებიც მყარად არსებობს, გთავაზობთ ინტერვიუს (მცირეოდენი შემოკლებით) ლემესოს მიტროპოლიტ ათანასესთან. აღსანიშნავია, რომ კვიპროსის მთავარეპისკოპოსის პოსტზე არჩევნებში სწორედ მან გაიმარჯვა, თუმცა საერო ხელისუფლების ჩარევით ამ პოსტზე დროებით, 5 წლით, ეპისკოპოსი ქრიზოსტომოსი დაადგინეს. ინტერვიუს თარგმანი იოანე ბჟალავამ მოგვაწოდა, რისთვისაც მადლობას ვუხდით მას.

4. პაპის კვიპროსზე დაგეგმილმა ვიზიტმა მორწმუნეთა შეშფოთება გამოიწვია

მიტროპოლიტი ათანასე: მე არ ვაპირებ დავესწრო პაპის ვიზიტთან დაკავშირებულ საზეიმო ღონისძიებებს

ჟურნალისტი: ანტიგონი სოლომონიდუ-დრუსიოტუ

ლემესოს (Lemesos, კვიპროსი) მიტროპოლიტი ათანასე არ იზიარებს კუნძულზე პაპ ბენედიქტეს ვიზიტის თაობაზე კვიპროსის მართლმადიდებელი ეკლესიის ოფიციალურ პოზიციას. იგი ნათლად აცხადებს, რომ წინააღმდეგია ამ ვიზიტისა, რადგან

კვიპროსის ეპისკოპატი ბოი-კოტს უცხადებს პაპის ვიზიტს

კათოლიციზმი ერესია და მისი მამამთავრის ჩამოსვლა გამოიწვევს მორწმუნე ერის დაბრკოლებასა და შეშფოთებას. ამავე დროს იგი აღნიშნავს, რომ რაიმე საპირისპირო რადიკალური ზომების (უხეში და შეურაცხყოფელი გამონათქვამები და ქმედებები) მიღებაც არ არის მიზანშეწონილი.

ჟურნალისტი: რატომ გამოიწვევს მორწმუნეთა დაბრკოლებას ბენედიქტეს ვიზიტი?

მიტროპოლიტი: დარწმუნებული ვარ, რომ ეს ვიზიტი გამოიწვევს მრავალი მორწმუნის სინდისის ქეჯნას. უკეთესი იქნება, რომ არ ჩამოვიდეს, რადგან მიმაჩნია, რომ ამას არავითარი სარგებელი არ მოყვება. მე არასოდეს მინახავს ჩვენი ეროვნული პრობლემების სასიკეთოდ გადაწყვეტისათვის ვატიკანის პოზიტიური ჩარევა. პაპის მომავალმა ვიზიტმა უკვე გამოიწვია დამატებით მრავალი უხერხულობა, რომელიც ამჟამად ჩვენ ნამდვილად არ გვჭირდება.

ჟურნალისტი: რაიმე საშიშროების წინაშე ხომ არ ვდგევართ?

მიტროპოლიტი: არა მგონია, ამ ვიზიტით სარწმუნოების საკითხში რაიმე საშიშროება გვემუქრებოდეს, ან რომ ის მართლმადიდებელი ეკლესიის დაცემას გამოიწვევს, მაგრამ ეს მშვენიერი მიზეზი იქნება „მეძველს ტიღეებისათვის“, რათა დაგვადაწაშა უღონ მართლმადიდებლური პრინციპებიდან გადახვევაში, რასაც მორწმუნეთა დაბრკოლება მოყვება. რა თქმა უნდა, პაპი მოიწვია ქვეყნის პრეზიდენტმა, მაგრამ მთავარეპისკოპოსის თანხმობით.

ჟურნალისტი: იყო სინოდის სხდომაზე ეს საკითხი განხილული?

მიტროპოლიტი: ბოლო კრებაზე პაპთან ჩვენი შეხვედრის საკითხმა წამოიწია. მე უარი განვაცხადე და ვთქვი, რომ ამ ვიზიტის თაობაზე მხოლოდ გაზეთიდან შევიტყვე და ინფორმირებული არ ვიყავი. . . ჩვენ ვიყენებთ ჩვენს უფლებას და ვაცხადებთ, რომ არაფერი ვიცოდით პაპის დაგეგმილ ვიზიტზე. ხოლო თუკი მთავარეპისკოპოსი ჩვენი აზრით დაინტერესდებოდა, პირადად მე ჩემს უარყოფით დამოკიდებულებას გამოვხატავდი, რადგან ვიზიტი გამოიწვევს მორწმუნეთა შეშფოთებას და დაბრკოლებას, რაც უკვე ხდება.

ჟურნალისტი: თქვენი აზრით ეკლესიებს შორის არავითარი ურთიერთობა არ უნდა იყოს? ბოლოს და ბოლოს, 21-ე საუკუნეში ვცხოვრობთ, ევროპულ ოჯახს ვეკუთვნით.

მიტროპოლიტი: დიალოგის წარმოება ნებისმიერი სარწმუნოების ხალხთან შეიძლება, მაგრამ ერთია დიალოგის წარმოება და მეორე პაპის - როგორც ეპისკოპოსის მიღება. იგი მართლმადიდებელთათვის ერეტიკოსია, ეკლესიიდან განკვეთილი და ამიტომ ეპისკოპოსიც არ არის.

ჟურნალისტი: 1054 წლის განხეთქილების გამო?

მიტროპოლიტი: იგი საუკუნეებია, რაც ეკლესიიდან განკვეთილია, არ არის ჭეშმარიტი ეპისკოპოსი და არავითარი კავშირი არ აქვს ქრისტეს ერთ, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიასთან. ერთია, როცა მას იღებენ როგორც ეპისკოპოსს, და სხვაა მასთან საუბარი, როგორც ერეტიკოსთან მართლმადიდებლურ სარწმუნოებაში და ტრადიციებში მის მოსაქცევად.

ჟურნალისტი: მსოფლიო პატრიარქი შეხვდა პაპს და დიალოგიც დაწყებულია.

მიტროპოლიტი: მე უკვე ავლნიშნე, რომ თავისთავად დიალოგი არ არის ცუდი, როდესაც იგი შესაბამის პირობებში მიმდინარეობს. მაგრამ არასწორია, რომ ამ ხალხს ვუთხრათ, რომ ვაღიარებთ მათ როგორც ეკლესიას, რომ ვაღიარებთ პაპს ეპისკოპოსად, ქრისტესმიერ ძმად, სულიერად და სარწმუნოებაში. მე ამას ვერ მივიღებ, რადგან ეს სიცრუეა. ეკლესიის ყველა მამა საწინააღმდეგოს გვასწავლის. პაპიზმი არის მწვალებლობა და ბევრ იმ მწვალებლობათა სათავე, რომლებიც დღეს მსოფლიოს ასე ამფოთებენ. წმ. იუსტინე პოპოვიჩი გვასწავლის, რომ კაცობრიობაში სამი დიდი ტრაგიკული დაცემა იყო: პირველი – ადამის, მეორე – იუდა ისკარიოტელის, მესამე – პაპის, რომელიც მოციქულთა სარწმუნოებას დაშორდა, თავის თავი ეკლესიის გარეთ დააყენა და უამრავი ადამიანი თან გაიყოლა.

ჟურნალისტი: რას ამბობს პაპი მართლმადიდებლებზე?

მიტროპოლიტი: იგი ამბობს, რომ ჩვენ არაადექვატური (არასრულყოფილი-ავტ.) ეკლესია ვართ.

ჟურნალისტი: უფალი ერთია.

მიტროპოლიტი: დიან უფალი ერთია და მისი ეკლესიაც ერთია. ამიტომაც მრწამსში ვაღიარებთ: “ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო. . .” ეს ერთი ეკლესია არის მართლმადიდებლური. არ არსებობს მრავალი ეკლესია.

ჟურნალისტი: ეგოისტურად ხომ არ ჟღერს, რომ ის ერთი ჩვენ ვართ?

მიტროპოლიტი: არა. როცა შენ იტალიელს ეუბნები, რომ არ ხარ ბერძენი, რაც სრული სიმართლეა, ამით მას სულაც არ აწყენინებ. თუ მე სხვა პირს ვეტყვი, არ აქვს მნიშვნელობა იმას, რომ კათოლიკე ხარ, მაინც ერთ ეკლესიას ვეკუთვნივით, ეს ნიშნავს რომ დავცინი, რადგან ეკლესიის ყველა მამა გვასწავლის, რომ არის ქრისტეს ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესია.

ჟურნალისტი: რატომ არის ეს მართლმადიდებელი და არა კათოლიკური ეკლესია?

მიტროპოლიტი: იმიტომ, რომ მხოლოდ მართლმადიდებელი ეკლესია ინახავს მოციქულთა სარწმუნოებას და წინასწარმეტყველთა სიბრძნეს შეუცვლელად დღევანდელ დღემდე. სამწუხაროდ პაპისტები, რაც ეკლესიას ჩამოშორდნენ, ბევრი მწვალებლური დოგმატი მიიღეს თავის სარწმუნოებაში. მათ შეცვალეს მრწამსი და ბოლოს პაპი გამოაცხადეს ღვთის ერთადერთ წარმომადგენლად დედამიწაზე. მათი აზრით პაპი უცდომელია და ვისაც არ აქვს კავშირი პაპთან, მას არ აქვს კავშირი ღმერთთან. მათ ეს დოგმატები ოფიციალურად აქვთ აღიარებული თავიანთ კრებებზე. როდესაც შენ დაუმატებ სარწმუნოების სიმბოლოს სხვადასხვა რამეს, რომელიც წმიდა მამებს არ დაუმტკიცებიათ და მრავალ სხვა ცრუ სწავლებებს, ეს უკვე მწვალებლობაა.

ჟურნალისტი: როგორ ეპყრობა ეკლესია მწვალებლებს?

მიტროპოლიტი: დიდი სიყვარულით, ჩვენ გვიყვარს პაპი და პაპისტები, ისევე როგორც ნებისმიერი ადამიანი. ჩვენ არ გვძულს ისინი, ჩვენ არ უარვყოფთ მათ, როგორც ადამიანებს, მაგრამ ვერ მივიღებთ მათ მწვალებლობას, ვერ მივიღებთ ცრუ სწავლებებს და შეცდომებს. ზუსტად იმიტომ, რომ ჩვენ ისინი გვიყვარს, მათ სიმართლე უნდა უთხრათ.

ჟურნალისტი: ყველას თავის სიმართლე აქვს.

მიტროპოლიტი: ამიტომაც ვაწარმოებთ დიალოგებს, რომ ისტორიული ფაქტებით დავუმტკიცოთ, რომელ ეკლესიაშია დაცული მოციქულთა სწავლება და სარწმუნოება.

ჟურნალისტი: გჯერათ, რომ ეს დიალოგები შედეგს მოიტანს?

მიტროპოლიტი: შესაძლებელია, თუ კი ის შესაბამისი წინაპირობებით წარიმართება. მაგრამ, სამწუხაროდ, ისე, როგორც

ის დღეს მიმდინარეობს, შედეგს ვერ მოიტანს. ამიტომაც არის, რომ წლების შემდეგაც ასეთი დიალოგებით ვერაფერს მივაღწიეთ.

ჟურნალისტი: ყველა მხარე თავისას ამბობს?

მიტროპოლიტი: საუბარი უნდა წარიმართოს წმიდა წერილის შესაბამისად, სიმდაბლითა და სიყვარულით ქრისტეს ჭეშმარიტების შესაცნობად. ყველაფერი შეიძლება საკმაოდ გამარტივდეს.

ჟურნალისტი: ეს დიალოგები სიმდაბლის და სიყვარულის ატმოსფეროში მიმდინარეობს?

მიტროპოლიტი: არ ვიცი, მე მათ არ ვესწრები. მაგრამ მე არ მინახავს რაიმე ხელშესახები შედეგი მათი დასკვნებიდან.

ჟურნალისტი: პაპის საწინააღმდეგოდ იბეჭდება წიგნები და მზადდება პროტესტი.

მიტროპოლიტი: არ უნდა მოხდეს არეულება და შეურაცხყოფები. ერთია ხმის ამაღლება და მეორე არეულობა. მე საზოგადოდ და გასაკებად გამოვთქვი ჩემი უთანხმოება პაპის ვიზიტთან დაკავშირებით და მთელი სულით განვაცხადე, რომ პაპი მწვალებელია, იგი არ არის ეპისკოპოსი, არ არის მართლმადიდებელი ქრისტიანი, – ეს გაცხადებულია წმიდა მამათა მიერ. თუ ვცდები, მზად ვარ გაკიცხვისთვის. მაგრამ ეს უნდა მოხდეს წმიდა მამათაებრ და არა გლობალიზაციის პრინციპებიდან გამომდინარე. რომ არ ვეთანხმები, ეს არ ნიშნავს, რომ ეკლესიის წევრი არ ვარ.

ჟურნალისტი: არ ფიქრობთ, რომ თქვენი განცხადებით უფრო მეტად აღელდება ის ხალხი, ვინც უკვე ისედაც შეშფოთებულია?

მიტროპოლიტი: ჩვენ გულწრფელად და პასუხისმგებლობით ვამბობთ იმას, რაც უნდა გვეთქვა და არ ვალვივებთ ცეცხლს. არ მინდა ისე გამოვჩნდე, თითქოს ვეთანხმები პაპის კვიპროსზე ყოფნას. სინოდის სხდომაზე მთავარეპისკოპოსმა საკმაოდ დემოკრატიულად მიიღო ჩვენი წინააღმდეგობა. . . პაპი ყოველთვის ფორმლობებით საუბრობს, რასაც კვიპროსზე ჩამოსვლისასაც გააგრძელებს. მაგრამ ამით მნიშვნელოვანი არაფერი შეიცვლება. . . როდის იყო, რომ პაპს მართლმადიდებელი ეკლესია დაუცვია? რამდენჯერ ვიყავით დაპყრობილები და როდისმე თუ დავეუცვივართ? თუნდაც გავისხნოთ, თუ რა საშინელ დღეში ვიყავით ფრანკების უღლის ქვეშ, სხვადასხვა პაპების და მათი ბრძანებების მეშვეობით ჩვენი განადგურება რომ სურდათ. დღეს ჩვენ ვიხსენებთ 13 კანტარელ (Kantara) მოწამეს,

რომლებიც პაპის ბრძანებით მოაკვდინეს. 400 წელი ვცხოვრობდით ფრანკების სასტიკი მმართველობის ქვეშ. ისინი უარესები იყვნენ, ვიდრე თურქები. მაგრამ არ მინდა ახლა წარსულს ჩავუღრმავდე. . . დღეს მე წინააღმდეგობას გამოვთქვამ მხოლოდ თეოლოგიური მიზეზებიდან გამომდინარე. როდესაც ჩვენ ეპისკოპოსებად დაგვასხეს ხელი, აღთქმა დავდეთ მართლამიდებელი სარწმუნოების დაცვაზე.

ჟურნალისტი: ის სასულიერო პირები, ვინც პაპს დახვდებიან, არ დაიცავენ სარწმუნოებას?

მიტროპოლიტი: პავლე მოციქულმა ბრძანა: ვინც ხორცს არ იხმევს, ნუ განიკითხავს მათ, რომლებიც იხმევენ. მე არ განვიკითხავ მათ, ვინც შეხვდება პაპს, მაგრამ არც მე მინდა ვიყო განკითხული წინააღმდეგობისათვის. ვატიკანი უმიზეზოდ არაფერ აკეთებს. . . წინა კვირას წერილი (ცირკულარი) იქნა წაკითხული ეკლესიაში იმ ეპისკოპოსთა დასახელებით, ვინც დაესწრება პაპთან შეხვედრას, რაც გასაკვირი იყო მრევლისთვის. ჩვენ გადავწყვიტეთ, გამოგვეცა წერილი სამწყსოსათვის, რომ ხალხი ერთად დამდგარიყო და არ აყოლოდნენ „მექველსტილებს“, რომელთაც მათი მოწყვეტა სურთ ეკლესიიდან. პაპის ვიზიტთან დაკავშირებით ჩვენი არაინფორმირებულობა და უარყოფითი დამოკიდებულება გარკვევით არ იყო განცხადებული.

ჟურნალისტი: თქვენი აზრით რატომ სტუმრობს პაპი კვიპროსს?

მიტროპოლიტი: როგორც თქვენთვის ცნობილია, პაპისტებს სერიოზული კრიზისი აქვს ყველა იმ სკანდალურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რამაც ბოლო დროს კათოლიკური ეკლესიის წინააღმდეგ გაიჟღერა.

ჟურნალისტი: პედოფილიას გულისხმობთ?

მიტროპოლიტი: არ მსურს ამ საკითხს ჩავუღრმავდე, მაგრამ თითქმის ყოველ დღე იბეჭდება ამ უბედურების შესახებ. არ განვიკითხავ, მაგრამ პაპს თავის თავი მიაჩნია ქრისტეს ერთადერთ მოადგილედ დედამიწაზე. ეს არის ამ მოგზაურობების მიზეზი.

ჟურნალისტი: მან აღნიშნა, რომ პავლე მოციქულის ნაკვალევს მიყვება.

მიტროპოლიტი: პავლე მოციქული 500 ათასიანი დაჯავშნული მანქანით არ მოგზაურობდა. როგორც ჩვენ გავიგეთ, კვიპროსის

მთავრობამ ეს მანქანა მისი მხოლოდ ორი დღის ვიზიტისთვის უნდა შეიძინოს. მე აღმაშფოთა ამ ინფორმაციამ და ვთქვი, რომ დაჯავშნული მანქანა არ შეშვენის ქრისტეს მოადგილეს, და ამ ეკონომიკური კრიზისის დროს ხალხმა უნდა გაიღოს ამხელა ხარჯები. . . პაპის წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ იგი ხელს შეუწყობს ჰუმანისტური და ქრისტიანული პრინციპების და ფასეულობების განმტკიცებას და სურს პავლე მოციქულის გზით იაროს და ძმურად შეხვდეს მართლმადიდებელი ეკლესიის წარმომადგენლებს კეთილი სურვილებით. . . ჩვენ არ ვკამათობთ მის კეთილ სურვილებზე. იმედია, ეს ასეა და მიემსგავსება პავლე მოციქულს და გაეცნობა მართლმადიდებელი ეკლესიის საგანძურს. ვუსურვებთ მას, დაბრუნებოდეს ეკლესიას და გახდეს ჭეშმარიტი ეპისკოპოსი, ისეთი, როგორც იყო განხეთქილებამდე. ეს იქნება ერთადერთი ნამდვილი გაერთიანება.

ჟურნალისტი: როგორ ფიქრობთ, რა იმალება ამ ვიზიტის უკან?

მიტროპოლიტი: ვატიკანი არასოდეს მოქმედებს უმიზეზოდ და გაუთვალისწინებელ ნაბიჯებს არ დგამს. ყველა ეს მოგზაურობა ერთ მიზანს ისახავს, – იგი გამოჩნდეს ქრისტიანული სამყაროს ლიდერად. ამჟამად იგი არ გახლავთ ჭეშმარიტი ეპისკოპოსი, არც მართლმადიდებელი, ამიტომ მას არ შეუძლია წარმოგვიდგეს, როგორც პირველი ეპისკოპოსი.

ჟურნალისტი: ხომ არ ფიქრობთ რომ ყველაფერი ამის უკან პოლიტიკური მიზნები იმალება?

მიტროპოლიტი: არ ვიცი, მაგრამ არა მგონია ამ ვიზიტით რაიმე პოლიტიკური სარგებელი მივიღოთ: მხოლოდ უზარმაზარი ხარჯები და უთანხმოება მორწმუნეთა შორის.

ჟურნალისტი: მთავარეპისკოპოსმა განაცხადა, რომ ვინც ამ ვიზიტის წინააღმდეგია, თავს ეკლესიის გარეთ აყენებს?

მიტროპოლიტი: მოითმინეთ! ეკლესია, როგორც ამას მთავარეპისკოპოსი აღნიშნავს, დემოკრატიული ინსტიტუტია. ერთია საწინააღმდეგოდ ხმა აღიმალლო დასაშვები ფორმით და სხვაა, არეულობა და შფოთი. მთავარეპისკოპოსმა თავისი უფლებამოსილების საზღვრები კარგად იცის.

ჟურნალისტი: განსხვავებული აზრი როგორ მიიღო წმინდა სინოდმა?

მიტროპოლიტი: მთავარეპისკოპოსი პატივს ცემს ჩვენს შეხედულებებს, რადგან იგი დემოკრატი ადამიანია. ის დიდი სიყვარულით გვეპყრობა ჩვენ.

ჟურნალისტი: იმის მერე, რაც ყველა ჩვენგანმა კარგად იცის, თუ როგორ იქნა იგი არჩეული მთავარეპისკოპოსად, როგორ შეიძლება მას დემოკრატი ვუწოდოთ? ფორმალურად იგი ხმის უმრავლესობით იქნა არჩეული. პრაქტიკულად კი მისი არჩევა არცთუ ისე დემოკრატიული გზით მოხდა.

მიტროპოლიტი: ამის განხილვას ახლა არ ვაპირებ ჩემი მდგომარეობის (თანამდებობის) გამო. თუმცა შემიძლია გითხრა, რომ სინოდის სხდომებზე იგი საკმაოდ დემოკრატიულია, ვერ ვიტყვი რომ განსხვავებულ მოსაზრებებს პატივს არ სცემს, იგი ყველას გვისმენს.

ჟურნალისტი: ეკლესიის ახალი წესდება დემოკრატიული პრინციპებით დაცვით არის დაწერილი?

მიტროპოლიტი: იგი მთავარეპისკოპოსს არ დაუწერია, სინოდის შესაბამისმა კომიტეტმა შექმნა ეს დოკუმენტი და განსახილველად მრავალჯერ იყო წარმოდგენილი. საბოლოო გადაწყვეტილება ხმების უმრავლესობით მიიღება.

ჟურნალისტი: ხალხს ისეთი აზრი რჩება, რომ წესდება იმგვარად იქნა შედგენილი, რომ თქვენ ხელი შეგშლოდათ მთავარეპისკოპოსის ტახტის დაკავებაში?

მიტროპოლიტი: ღმერთმა მრავალი წლის სიცოცხლე მისცეს მთავარეპისკოპოსს, ჩვენ ახალი არჩევნები არ გვჭირდება.

ჟურნალისტი: მთავარეპისკოპოსმა განაცხადა, რომ ეკლესიის მეთაურის ტახტს მხოლოდ 5 წლის განმავლობაში დაიკავებდა, ანუ 2011 წლის ბოლომდე.

მიტროპოლიტი: როგორც წმიდა წერილშია ნათქვამი, ათასი წელი, ვითარცა ერთი დღე! მხოლოდ მთავარეპისკოპოსს უნდა კითხოთ, თუ რას აპირებს მომავალში. ჩემი სურვილია, რომ არჩევნების პროცესი მალე არ წარიმართოს. . . ჩვენი ცხოვრების მიზანი არ არის მთავარეპისკოპოსად გახდომა.

ჟურნალისტი: რა არის თქვენი ცხოვრების მიზანი?

მიტროპოლიტი: ცხონება, ღმერთთან ერთად ყოფნა, ღვთისა და მოყვასის სიყვარული.

ინტერვიუს ინგლისური ვარიანტი ამოღებულია: <http://vatopaidi.wordpress.com/>

5. რომო-კათოლიკებთან ანტიმართლმადიდებლური დიალოგი ვენაში გაგრძელება

დიალოგის შერეულმა კომისიამ, კვიპროსზე გამართული უნაყოფო განხილვის შემდეგ, მიიღო გადაწყვეტილება, რომ დიალოგი გაგრძელდება „ვენაში 2010 წლის 20-27 სექტემბერს. კარდინალ ქრისტოფ შონბორნის (Christoph Schonborn) მოწვევით“.

საბერძნეთის სინოდისა და იერარქების წინაშე დაისვა საკითხები (იოანე ტაცისი, თეოლოგი), რომლებიც კვლავ აქტუალურია ვენის შეხვედრის წინ. ვთავაზობთ ამ საკითხების პერიფრაზას ვენის შეხვედრის კონტექსტში:

- ❖ მიიღებს თუ არა საბერძნეთის ეკლესია მონაწილეობას ვენაში დაგეგმილ საღვთისმეტყველო დიალოგის შერეული კომისიის მუშაობაში თუ, შესაძლოა, თავი შეიკავოს მონაწილეობისაგან ისე, როგორც ეს გააკეთა ბულგარეთის საპატრიარქო კვიპროსის შეხვედრასთან დაკავშირებით?
- ❖ თვლიან თუ არა ისინი პაპიზმს „და-ეკლესიად“, რომელშიც ნათლობა და სხვა საიდუმლოებები ნამდვილ საიდუმლოებებს წარმოადგენენ?
- ❖ ეთანხმებიან თუ არა ელადის იერარქები იმას, რომ „პაპიზმი არის ერესთა ერესისა და ცდომილებების წარმომშობელი“, და რომ „ერეტიკოსებთან ჩვენი ერთობის აღდგენის ერთადერთი

საშუალება არის მათი მხრიდან თავიანთი მწვალებლობებისა და ცდომილებების უარყოფა და სინანული, რაც იქნება საფუძველი ჭეშმარიტი ერთობისა და მშვიდობისათვის“, როგორც ეს გამოთქმულია „სარწმუნოებრივ აღმსარებლობაში ეკუმენიზმის წინააღმდეგ“ 2000-ზე მეტი სამღვდელის, ბერმონაზვნისა და ერისკაცის მიერ? შეგახსენებთ, რომ „სარწმუნოებრივ აღმსარებლობას“ ხელი სამმა მიტროპოლიტმა და ელადის ეკლესიის იერარქებმაც მოაწერეს.

- ❖ თუკი მიღებულ იქნება ვენის შეხვედრაში მონაწილეობის მიღების გადაწყვეტილება, მაშინ გაკეთდება თუ არა კრიტიკული განცხადება განსახილველ საკითხთან, „პაპის პირველობასთან“ დაკავშირებით, და შეთავაზებულ იქნება თუ არა იმავდროულად დიალოგი განსხვავებების შესახებ დოგმატებთან მიმართებაში, მ.შ. ფილიოკვესთან (filioque), ასევე სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, რომელთა განხილვის აუცილებლობაზე მიუთითებდა პროფესორი ცელინგიდისი?

- ❖ მონაწილეობის შემთხვევაში რომელი ეპისკოპოსები წარმოადგენენ ელადის ეკლესიას ვენაში? კომისიის დასკვნა კვლავ „სამეცნიერო“ მომზადების ჭრილში გაკეთდება თუ ეპისკოპოსები არჩევენ ანტიპაპისტური და აღმსარებლური პოზიციით მუშაობას?

იგივე კითხვები უნდა დაისვას ყველა ადგილობრივი ეკლესიის იერარქების წინაშე, ვინაიდან ამ დიალოგებში კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს პროპაგანდისტური პოზიცია და აქტიურობა მორწმუნე ერის შემფოთებას იწვევს. ამას ემატება რიგი ეპისკოპოსის ღიად ეკუმენისტური მოღვაწეობა,

მიტროპოლიტი ზიზიულასი, რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შერეული კომისიის თავმჯდომარე მართლმადიდებლების მხრიდან

რომლებიც ისე მოქმედებენ, თითქოს პაპისტებთან შეერთება უკვე მოხდა.

რომო-კათოლიკური საკრებულო და კონსტანტინოპოლის საპატრიარქო ანტიმართლმადიდებლური ალიანსით ცდილობს, მოამზადოს მართლმადიდებელთა და პაპისტთა უნია. ამ მიზნით აქტიური მომზადება მიმდინარეობს არა მხოლოდ ვენის შეხვედრასთან, არამედ პაპის იმ ქვეყნებში ვიზიტებთან დაკავშირებით, რომლის მოსახლეობის უმრავლესობას მართლმადიდებლები წარმოადგენენ. ერთ-ერთი ასეთი ქვეყანა კვიპროსია, რომლის სინოდმაც მიმართა კვიპროსელ მართლმადიდებლებს გაჩუმებისა და პაპთან შეხვედრისთვის მზადების მოთხოვნით, რომ „თავი შეიკავონ ფანატიზმის გამოვლინებისა და ანტიეკლესიური პროტესტებისაგან“. მაგრამ არ უნდა ვიფიქროთ, რომ კვიპროსის სინოდის გადწყვეტილება არის მთელი ეკლესიის, თუნდაც ადგილობრივი ეკლესიის ხმა. არსებობს წმიდა მამათა სავსებით მკაფიო სწავლება იმის შესახებ, რომ თუ იერარქია თავის ქმედებებში და გამონათქვამებში ეწინააღმდეგება მამათა სარწმუნოებასა და ღმრთის ერის ნებას, მაშინ იგი არ არის ეკლესიის ცნობიერების გამოხატულება, არამედ ცალკეული იერარქის, თუნდაც იერარქიის უმრავლესობის კერძო აზრი. რიგ მართლმადიდებელ იერარქთა დღევანდელი განცხადებები რომის პაპის და მისი „ეკლესიის“ მისამართით არის ოდენ პოლიტიკური თამაშები, რომლებშიც ხდება მართლმადიდებელი იერარქიის ჩათრევა, რომელთაგან არც თუ მცირეს აქვს ვატიკანისადმი სიმპატიები. ამას გარდა, როგორც აღნიშნავენ ეკლესიის ანალიტიკოსები, კვიპროსის მთავარეპისკოპოსის ასეთი თბილი დამოკიდებულება პაპისადმი განპირობებულია იმის იმედით, რომ ვატიკანი პოლიტიკურ მხარდაჭერას აღმოუჩენს კვიპროსის ბერძენ მოსახლეობას თურქებთან გაჭიანურებულ კონფლიქტში. არსებითად, არ არის საჭირო დიდი დაკვირვება კვიპროსის პრობლემასთან დაკავშირებით, რომ აღმოვაჩინოთ იგივე მეთოდების გამოყენება, რომლებსაც იყენებდნენ ბიზანტიელი იმპერატორები დალუპვის გზაზე მდგარი რომის იმპერიის (ბიზანტიის-ავტ.) „გადასარჩენად“. და როგორც ჩვენ ვიცით, – ყველაფერი სავსებით ფუჭი აღმოჩნდა.

მართლმადიდებელ მორწმუნეთა მეხსიერებაში დღემდე არის შემორჩენილი ხსოვნა მთავარეპისკოპოს ქრიზოსტომოსის

„ლოცვაკურთხევით“ პოლიციის მიერ განხორციელებული ბერმონაზონთა და საერო პირთა მიმართ იმ საშინელი და უცერემონიო ანგარიშსწორებისა, რომლებიც აპროტესტებდნენ კვიპროსზე, პაფოში, გასული წლის ოქტომბერში, გამართულ რომო-კათოლიკებთან დიალოგს. მაშინ მლოცველი ბერებისკენ მიმართეს ხელკეტები. აქ უპრიანია გავიხსენოთ მაქსიმე აღმსარებლის დროინდელი ეკლესიის ისტორია, როდესაც ფართოდ გავრცელებული მონოთელიტური მწვალებლობის წინააღმდეგ ბიზანტიაში მხოლოდ მაქსიმე აღმსარებელი და მის გარშემო შემოკრებილი მცირე ჯგუფი გამოდიოდა, და ამ ბრძოლამ, ღმრთის შეწევნით, ეკლესია იხსნა მწვალებლობისაგან. ამ ისტორიის მაგალითი ჩვენი დროისათვის ის არის, რომ ჩვენ, მორწმუნეებს, გვესმოდეს და ვაცნობიერებდეთ პირად პასუხისმგებლობას მართლმადიდებელი სარწმუნეობის დაცვის საქმეში, რომ უნდა ვიღვაწოთ და არ უნდა მივაქციოთ ყურადღება იერარქების აშკარა ანტიეკლესიურ დამანგრეველ ქმედებებს. უნდა გვანსოვდეს აღმოსავლელ პატრიარქთა 1848წ. 6 მაისის შესანიშნავი მრგვლივმოსავლელი ეპისტოლე, რომელშიც ისინი აღნიშნავენ: „ჩვენში არც პატრიარქებს და არც (საეკლესიო) კრებებს არასდროს შეეძლოთ შემოეტანათ რაიმე სიახლე, იმიტომ, რომ კეთილმსახურების დამცველ-შემნახავი ჩვენში არის თვით სხეული ეკლესიისა, ანუ თვით მორწმუნე ერი, რომელსაც ყოველთვის სურს, თავისი სარწმუნოება უცვალებლად და წმიდა მამათა რწმენასთან თანხმობით დაცვა“ (ეპისტოლე, § 17).

P.S. სულ ახლახან ცნობილი გახდა, რომ ვენის შეხვედრა სტამბულში გადმოიტანეს. სრულიად ნათელია, რომ პატრიარქი ბართლომე თავის მოედანზე ცდილობს მოვლენების გადმოტანას. ისიც ცხადია, რომ სტამბულში მართლმადიდებელთა საპროტესტო გამოსვლა გაცილებით უფრო შეზღუდული იქნება, ვიდრე ვენაში. სახეზეა მზაკვრული და ძალადობრივი ქმედება იმ მიზნების მისაღწევად, რაზეც ზემოთ ვისაუბრეთ.

6. დიალოგი რომო-კათოლიკებთან

რომო-კათოლიკურ ეკლესიასთან დამოკიდებულების საკითხი დღემდე რჩება უმნიშვნელოვანეს საკითხად, რადგან ერთობლივი

დიალოგების წარმოება გამუდმებით გვინერგავს აზრს, რომ თითქოს ლათინთა საკრებულო არის ჩვენი ეკლესიის და-ეკლესია, რომელმაც შეინარჩუნა მოციქულებრივი მემკვიდრეობითობა, საიდუმლოთა მადლმოსილება, მართლმადიდებლობასთან სარწმუნოებრივი ერთობა (ბალამანდის შერეული კომისიის დასკვნითი დოკუმენტი. 1993 წ.). ეს დებულებები არ შეესაბამებიან სინამდვილეს.

აუცილებელია გავიგოთ, რომ თავად ამ საღვთისმეტყველო დიალოგებმა დიდი ხანია უღალატეს თავის პირვანდელ ამოცანას – გამოავლინონ დოგმატური განსხვავებები და ჩაატარონ მათი გამოწვევლივითი ანალიზი.

თანამედროვე დიალოგები მიმდინარეობს ე.წ. „სიყვარულის დიალოგების“ სქემით, რომლებმაც შეცვალეს ნამდვილი საღვთისმეტყველო დიალოგები. ამ ტიპის დიალოგის აზრი ის არის, რომ უარი თქვას დოგმატური და სარწმუნოებრივი განსხვავებების განხილვაზე, აღარაფერს ვამბობთ საეკლესიო წესებზე. განხილვის საგანი არის ის საკითხები, რომლებმაც უნდა შეაერთოს ოდესღაც ერთი ეკლესიის შემადგენელი განყოფილი ნაწილები.

როგორც ამას ხაზს უსვამენ რომო-კათოლიკებთან თანამედროვე დიალოგის განვითარების შესახებ ზოგიერთი ანალიტიკური მიმოხილვები, დიალოგი თავისი განვითარების ახალ ფაზაში შევიდა, რომელიც განმტკიცებულია თავის ახალ იდეოლოგიურ იდეაში: აღდგენა სრული ეკქარისტული ერთობისა. ხოლო რადგან ეკქარისტული ერთობა არის სარწმუნოებაში სრული ერთობის მოწმობა, ამიტომ უნდა იგულისხმებოდეს, რომ სარწმუნოებრივ საკითხებში მართლმადიდებლებმა და რომო-კათოლიკებმა სრულ თანხმობას მიაღწიეს. ამიტომ, ამ მოჩვენებითი სინამდვილიდან გამომდინარე, რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შერეული კომისია უკვე გადავიდა ისეთი საკითხის განხილვაზე, როგორცაა რომის ეპისკოპოსის ადგილი ეკლესიაში. საკითხის განხილვა ორ ეტაპად გაყვეს: რომის ეპისკოპოსი და მისი ადგილი ეკლესიაში I

ათასწლეულში, შემდეგ კი – II ათასწლეულში. სავსებით სამართლიანად, ეკლესიის სწავლებაზე დაყრდნობით, წმიდა ათონის მთამ და თესალონიკის უნივერსიტეტის პროფესორმა, დიმიტრი ცელინგიდისმა ხაზი გაუსვეს იმას, რომ ეს საკითხი არ შეიძლება განხილულ იქნას იმიტომ, რომ ის არათანადროულია და ხელოვნურად არის წამოწეული. ამ საკითხის განხილვა მხოლოდ მას შემდეგ უნდა მოხდეს, რაც დეტალურად იქნება განხილული დოგმატური და სარწმუნოებრივი განსხვავებები, დაძლეული ცდომილებები და გამოხატული სინანული.

უნდა ითქვას, რომ 1054 წლის დიდი სქიზმის შემდეგ მთელი სისავსით უცბად არ ჩამოყალიბებულა ეკლესიის დამოკიდებულება რომო-კათოლიციზმისადმი, თუნდაც იმიტომ, რომ მწვალებლობის გზაზე შემდგარი რომო-კათოლიკები თავიანთ მწვალებლურ სწავლებას, ე.წ. ფილიოკვეს, სულ ახალ და ახალ ცდომილებებს უმატებდნენ. მართლმადიდებელი ეკლესიის XIV საუკუნის კრებები მიმართული იყო მართლმადიდებლური სწავლების დასაცავად ლათინთა იმ ცრუსწავლებლისაგან, რომლებიც უარყოფდნენ ღმრთის მადლის უქმნელობას, ხოლო ფერარო-ფლორენციის კრებაზე 1337-38 წლებში განიხილებოდა ისეთი სიახლეები, როგორცაა სწავლება განსაწმდელ ცეცხლზე, ექპარისტის მსახურება უფუარი პურით (ეს უკანასკნელი წესი ლათინებმა სომხებისგან აიღეს, რომლებმაც, თავის მხრივ, ეს წესი აპოლინარის მიმდევრებისაგან გადაიღეს). უკვე ამ პერიოდისათვის რომო-კათოლიციზმზე, როგორც მწვალებლობაზე, საკმაოდ დასრულებული შეხედულება და დამოკიდებულება ჩამოყალიბდა.

ძრავალ ცდომილებათაგან აღვნიშნავთ სწავლებას, რომელიც მეტად მისაღება ეკუმენისტური მოძრაობისათვის, როგორცაა „ნათელითი ღვთისმეტყველება“. ეს თეორია, ცდილობს რა გვერდი აუაროს წმინდამამებრივი ეკლესიოლოგიის მკაცრ ჩარჩოებს, რომლებიც სქიზმატებსა და ერეტიკოსებს ანათემისა და წყევის ქვეშ, ანუ ეკლესიის გარეთ აყენებენ, წამოსწევს სავსებით მცდარ იდეას მართლმადიდებელი ეკლესიის გარეთ ნათლობის საიდუმლოს ნამდვილობის შესახებ, და როგორც შედეგი, ამტკიცებს, რომ არამართლმადიდებლური დენომინაციები, ნათლობის გზით, ეკლესიას ეკუთვნიან.

7. პაპის პირველობის საკითხი

როგორც აღინიშნა, პაპისტები პაპის პირველობის მისაღწევად ასეთ მზაკვრულ ხერხს მიმართავენ: ჯერ ცდილობენ პაპის პირველობა აღიარებინონ I ათასწლეულში. ხოლო შემდეგ, ამაზე დაყრდნობით, მიაღწიონ აღიარებას II ათასწლეულშიც. I ათასწლეულში რომის ეკლესიის საკითხი განიხილებოდა კვიპროსზე, პაფოში გასული წლის ოქტომბერში ჩატარებულ შერეული კომისიის სხდომებზე, თუმცა სავსებით უშედეგოდ. იქ განხილულ დოკუმენტთან დაკავშირებით ჩვენ წარმოვადგინეთ ჩვენი დასკვნა და მოსაზრებები, რომელსაც ახლა ვთავაზობთ.

შენიშვნები და მოსაზრებები დოკუმენტთან –
„რომის ეპისკოპოსის როლი ეკლესიის ერთობაში პირველ ათასწლეულში“, კრეტა, საბერძნეთი, 27.09 - 4.10, 2008წ. (3 ოქტ, შესწორებული ვარიანტი) –
 დაკავშირებით

I. ზოგადი შეფასება

საქართველოს ადგილობრივი, სამოციქულო ეკლესიის მრავალრიცხოვანი წარმომადგენელი მიუღებლად მიიჩნევს დოკუმენტს, – **„რომის ეპისკოპოსის როლი ეკლესიის ერთობაში პირველ ათასწლეულში“**, კრეტა, საბერძნეთი, 27.09 - 4.10, 2008წ. (შემდგომში - „დოკუმენტი“), – როგორც მთლიანობაში, ასევე მის ყველა იმ მუხლს, რომლებიც ერთობლიობაში განსაზღვრავენ დოკუმენტის შინაარსს. ასევე მიუღებლად მიგვაჩნია „დოკუმენტის“ განხილვა რომაელ-კათოლიკებთან ერთად მათ მიერ თავიანთი ცდომილებების აღიარებამდე. დოკუმენტისა და მისი განხილვის მიუღებლობას, ზოგადი თვალსაზრისით, გააჩნია ორი ძირითადი ასპექტი:

1. დღევანდელ რომის საკრებულოს, „წმინდა საყდარს“, როგორც ის თავის თავს უწოდებს, არაფერი აქვს საერთო „პირველი ათასწლეულის“ რომის ეკლესიასთან, რომელიც დედა ეკლესიის განუყოფელი ნაწილი იყო. 1054 წელს რომის საკრებულო ჩამოშორდა დედა ეკლესიას და ანათემა, რომელიც ყველა ადგილობრივმა ეკლესიამ გაიზიარა, მიუხედავად ზოგიერთი პიროვნული ინიციატივისა, დღესაც ძალაშია. ამიტომ რომაელ-კათოლიკებთან ერთად „დოკუმენტის“ განხილვა უსაგნოდ მიგვაჩნია;

2. თავად საკითხი რომის ეკლესიისა და მისი ეპისკოპოსის პირველობისა რომაელ-კათოლიკეთა მიერ განიხილება მცდარად და მათი მიდგომა ამ საკითხისადმი ეწინააღმდეგება სახარებასა და მოციქულთა სწავლებას, მსოფლიო საეკლესიო კრებების განჩინებებსა და, საზოგადოდ, ქრისტიანობისა და ეკლესიის სულს. ეს ცდომილებები განსახილველ „დოკუმენტშიც“ არის წარმოჩენილი და, ამდენად, მიუღებელია.

ისტორიულად რომის პაპის უკანონო და უსაფუძვლო პრეტენზია ეკლესიაში მეთაურობაზე ეკლესიათა განყოფის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიზეზი გახდა. რომაული კათოლიციზმის მთელი მოძღვრებისა და დოგმატიკის ერთ-ერთი საფუძველი, სწავლება ეკლესიის ხილული თავის, „ქრისტეს მოადგილისა და ნაცვლის“, პაპის ძალაუფლებისა და უცდომელობის შესახებ, ეწინააღმდეგება ეკლესიის სწავლებას, ღმრთის სიტყვასა და მოციქულთა სწავლებას ეკლესიის შესახებაც და ჭეშმარიტების შეცნობის შესახებაც.

დოკუმენტი აგებულია შემდეგი პრინციპით: მის ძირითად ნაწილს და შინაარსს შეადგენს რომაელ-კათოლიკეთა სწავლება რომის ეკლესიისა და მისი ეპისკოპოსის პირველობის, უპირატესობის, უფროსობის, განსაკუთრებული უფლებების, გამაერთიანებელი და მაკოორდინებელი ძალმოსილებისა და როლის შესახებ. ზოგიერთ საკითხთან დაკავშირებით აღნიშნულია, რომ არსებობს აღმოსავლეთის ეკლესიის განსხვავებული მოსაზრებები, თუმცა „დოკუმენტი“ ამ განსხვავებას არ მიიჩნევს ისტორიულ ასპექტში დამაბრკოლებელ ფაქტორად ერთობისათვის და, ამდენად, მიანიშნებს იმაზე, რომ დღესაც შეიძლება მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ აღიარებულ იქნეს რომის საკრებულოსა და მისი პაპის პრიმატი.

„ლოკუმენტი“ მთავრდება სიტყვებით, რომ **„საერთო საკოორდინაციო კომიტეტი შეთანხმდა, რომ გარკვეული პარაგრაფები, კერძოდ 10, 21 და 24, შემდგომ განხილვას საჭიროებს“**. თუ ეს სიტყვები იმას ნიშნავს, რომ ამ პუნქტების გარდა ყველა სხვა პუნქტი არ არის პრობლემატური და მათთან დაკავშირებით მიღწეულია თანხმობა მართლმადიდებლებსა და კათოლიკებს შორის, მაშინ გვინდა განვაცხადოთ, რომ ლოკუმენტის უმთავრესი პუნქტები, ისინი, რომლებიც განსაზღვრავენ ლოკუმენტის შინაარსს, არის მიუღებელი მართლმადიდებელთათვის და იმის მტკიცება, რომ ამ პუნქტებთან დაკავშირებით არსებობს თანხმობა, არ შეესაბამება სინამდვილეს და, ამდენად, მიუღებელია.

II. ზოგადი პუნქტობრივი შეფასება

ზოგადი დასკვნის შემდეგ გადავიდეთ ლოკუმენტის ზოგად, პუნქტობრივ განხილვაზე.

პ1. ლოკუმენტის შესავალი, მისი პირველი პუნქტები, ჩვენი თვალსაზრისით, არაადექვატურად აფასებს განვლილ სამუშაოს, წინამორბედ, რავენას ლოკუმენტთან დაკავშირებით არსებულ აზრთა სხვადასხვაობას. ამაზე მეტყველებს „ლოკუმენტის“ სიტყვები: **„კათოლიკეები და მართლმადიდებლები აღიარებენ...“**; **„ისინი ასევე თანხმდებიან...“** და ა.შ., რაც ქმნის ილუზიას, თითქოს რავენას ლოკუმენტის განხილვის შემდეგ კათოლიკეები და მართლმადიდებლები პრინციპულად შეთანხმდნენ **„რომის ეკლესიის პირველობის“**, **„რომის ეპისკოპოსის პირველობის“** და მის, როგორც **„პატრიარქთა შორის პირველის“**, **„მთავარი საყდრების ეპისკოპოსებს შორის პირველის“** შესახებ საკითხში, ასევე **„ეკლესიების ერთობაში რომის ეკლესიის როლის“** საკითხთან დაკავშირებით („ლოკუმენტი“, შესავალი, პ.1). ყველა ამ საკითხთან დაკავშირებით საქართველოს სამოციქულო ეკლესიას ქონდა და აქვს რომაელ-კათოლიკეებისაგან განსხვავებული მოსაზრებები, რაც აღნიშნული და წარმოდგენილი იყო რავენას ლოკუმენტთან დაკავშირებით და რაზეც ქვემოთაც გვექნება საუბარი.

პ2. ამ პუნქტში წინამორბედი პუნქტის საკითხები I ეტაპად,

შეთანხმებულ საკითხებად არის მიჩნეული და გვთავაზობს II ეტაპის თემას **„რომის ეპისკოპოსის როლი ეკლესიის ერთობაში პირველ ათასწლეულში“**. ასეთი მიდგომა და ინტერპრეტაცია არამართებულია, ვინაიდან I ეტაპის საკითხებში თანხმობა არ არის მიღწეული და II ეტაპი, ამდენად, უსაფუძვლოა. პპ. ეს პუნქტი გვთავაზობს II ეტაპის თემის დაკონკრეტებას, მის გაშლას ოთხ თემად, რომელთა ფორმულირებაშიც ნათლად გამოსჭვივის რომაელ-კათოლიკეთა სწრაფვა პირველობისაკენ. ასევე ამ ფორმულირებებში ასახულია ის მცდარი მიდგომები, რომლებიც ახასიათებს რომაელ-კათოლიკეებს მოსაყდრეობასთან დაკავშირებით. ასეთია სიტყვები: **„რომის ეკლესია, პირველი საყდარი“**, **„რომის ეპისკოპოსი, როგორც პეტრეს მოსაყდრე“**. რომაელ-კათოლიკეთა მიდგომის მცდარობა გადმოცემულია ქვემოთ, დოკუმენტის დეტალურ განხილვაში.

პპ. 4–15. ამ პუნქტებში გადმოცემულია რომაელ-კათოლიკეთა ცნობილი მიდგომები და მტკიცებულებანი იმ საკითხებთან დაკავშირებით, რომლებიც შეეხება: რომის ეკლესიის პირველობის (პ.4,8), მისი **„უფროსობისა და წინამძღოლობის“** (პ.5), მოციქულების პეტრესა და პავლეს მიერ მისი დაფუძნებისა და მისთვის სისხლთან ერთად მთელი სწავლების მიმადლების, **„მისი უფრო განსაკუთრებული წარმომავლობის“**, **„მისი უფრო დიდი უფლებამოსილების“** (პ.6), ეკლესიის ერთიანობის პეტრეში სიმბოლიზების, რომელსაც მიეცა პირველობა (პ.10), რომის ეკლესიის, როგორც **„ეკლესიის სიცოცხლის უნივერსალურობის“** მატარებლის (პ.12), საკითხებს. მიუხედავად იმისა, რომ ხსენებულ პუნქტებში არის რამოდენიმე მეორეხარისხოვანი კრიტიკული შეფასება (მაგ. „დეკრეტალებთან“ დაკავშირებით (პ.15)), მთლიანობაში ეს პუნქტები წარმოადგენენ რომაულ-კათოლიკურ მიდგომას ჩამოთვლილ საკითხებთან დაკავშირებით, რომელიც ეფუძნება სახარების მცდარ ინტერპრეტაციასა და უსაფუძვლო მსჯელობებს, რაც სავსებით მიუღებელია ეკლესიოლოგიური, სახარებისეული გაგებითა და მოციქულთა სწავლებით.

მე-4 პუნქტი იწყება სიტყვებით, რომ **„კათოლიკეები და მართლმადიდებლები თანხმდებიან, რომ მოციქულთა დროიდან**

რომის ეკლესია აღიარებული იყო როგორც პირველი სხვა ადგილობრივ ეკლესიებს შორის, როგორც აღმოსავლეთში, ისე დასავლეთში“. ხასგასმით აღვნიშნავთ, რომ პირველობის საკითხი მართლმადიდებლებსა და კათოლიკეებს განსხვავებულად ესმით: პირველებს – სახარებისეულად, მეორეებს – პროპაპისეულად.

პპ. 16-22. ეს პუნქტები შეეხება რომის ეპისკოპოსის, როგორც პეტრეს მონაცვლის, და აქედან გამომდინარე, მისი პირველობის საკითხს. რომაელ-კათოლიკეთა მცდარობა, რაც დასახელებულ პუნქტებშიც არის წარმოჩენილი, მომდინარეობს იქიდან, რომ ისინი პატივს აღმატებულ უფლებამოსილებად და პირველობის განმსაზღვრელად მიიჩნევენ, მაშინ როდესაც ეკლესიოლოგიური თვალსაზრისით უპირატესი თანაბართა შორის გულისხმობს თანაბარუფლებიანობას როგორც საღვთისმეტყველო თვალსაზრისით, ისე ინსტიტუციონალური თვალსაზრისით.

მე-17 პუნქტი წარმოადგენს რომაელ-კათოლიკეთა მიერ სახარებისეული ტექსტის მცდარად განმარტების ნიმუშს. შემდეგი სიტყვები წარმოადგენს რომაელ-კათოლიკეთა ერთ-ერთ მთავარ ცდომილებას: **„როგორც მემკვიდრე, პაპი ხდება „სამოციქულო“ და იგი ასევე იმკვიდრებს ქრისტესა და პეტრეს შორის არსებული განუყოფელი ერთობის „კონსორციუმს“.** აქედან გამომდინარე, მის მოვალეობას შეადგენს ყველა ეკლესიაზე ზრუნვა. პეტრეს პირველობა ეფუძნება იმ ფაქტს, რომ ქრისტემ მხოლოდ მას მიანდო თავისი ცხვრები. რომის ეკლესია იცავს თავის პრივილეგიურ ტრადიციას, წმინდა პეტრეს ტრადიციას“. ამ მოსაზრებების დასაბუთებას რომაელი კათოლიკეები ცდილობენ სახარების ტექსტის უმართებულო, ეკლესიოლოგიური თვალსაზრისით მიუღებელი ინტერპრეტაციებით. შემდეგი პუნქტები შეიცავენ, თუმცა ფრთხილ, მაგრამ მაინც იმ მოსაზრების მტკიცებას, რომ რომის ეპისკოპოსის პირველობა **„განიმარტებოდა როგორც პრეროგატივა, რომელიც მას ეკუთვნოდა იმის გამო, რომ მოციქულთა შორის პირველის -პეტრეს მემკვიდრე იყო“**, და რომ, მიუხედავად რამდენადმე განსხვავებული მოსაზრებისა, აღმოსავლეთის მიერ **„ამგვარი**

განმარტება პირველ ათასწლეულში არასდროს ყოფილა აშკარად უარყოფილი“, რაც ასევე მცდარ მოსაზრებას წარმოადგენს. ასევე მცდარია თვალსაზრისი (პ.21), რომ აღმოსავლეთი პენტარქიას ანიჭებდა ეკლესიის მმართველობის საშუალების მნიშვნელობას.

„ლოკუმენტის“ ყველა მომდევნო პუნქტი ემსახურება წინამორბედ პუნქტში აღნიშნული საკითხების დასაბუთების მცდელობას და შეიცავს ყველა იმ ცდომილებასა და წინააღმდეგობრიობას, რომელიც ახასიათებთ რომაელ კათოლიკებს ზემოთ აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით.

ამ თავის დასასრულ აღვნიშნავთ: „ლოკუმენტის“ 22-ე პუნქტი ამტკიცებს, რომ განსახილველ საკითხებთან დაკავშირებით **„განსხვავებული გაგება დასავლეთსა და აღმოსავლეთში თანაარსებობდა მრავალი საუკუნის განმავლობაში, ვიდრე პირველი ათასწლეულის დასრულებამდე, მაგრამ ამას არ გამოუწვევია ერთობის გაწყვეტა“**. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, „ლოკუმენტის“ ავტორები მიიჩნევენ, რომ დასავლეთსა და აღმოსავლეთს შორის ერთობის აღდგენის გზაზე ზემოთ ხსენებული საკითხები არ წარმოადგენენ დაბრკოლებას და შესაძლებელია ერთობა რომის ეკლესიისა და პაპის პრიმატის პირობებში. ამასთან დაკავშირებით აღვნიშნავთ, რომ, მართალია პაპის პრიმატი არ ყოფილა ერთადერთი მიზეზი დასავლეთის ეკლესიის განკვეთისა, იყო სხვა მნიშვნელოვანი დოგმატური ცდომილებები და სწავლებები, რომელიც დასავლეთმა თვითნებურად მიიღო, მაგრამ პაპის პრიმატი მიუღებელია სახარებისეული და მოციქულებრივი სწავლებით და იგი წარმოადგენს მნიშვნელოვან დაბრკოლებას ერთობის აღდგენის გზაზე.

III. დეტალური შეფასება

ახლა გადავიდეთ დოკუმენტში დასმული საკითხების დეტალურ განხილვასა და შეფასებაზე.

4-15 პუნქტებში განხილული საკითხი – რომის ეკლესია, პირველი საყდარი, და 16-22 პუნქტებში განხილული თემა – რომის ეპისკოპოსი, როგორც პეტრეს მონაცვლე, იმდენად არიან ერთმანეთთან დაკავშირებული და გადაჯაჭვულნი, რომ ჩვენ მიზანშეწონილად

მივიჩნიეთ მათი ერთობლიობაში განხილვა, იმის ჩვენება, თუ როგორ განაპირობებს ერთი მცდარი მოსაზრება მეორეს, და ყველა ერთობლიობაში როგორ ამტკიცებს რომის საკრებულოსა და პაპის პრიმატის უსაფუძვლობასა და მიუღებლობას.

რომაელ-კათოლიკე ღვთისმეტყველნი ამტკიცებენ, რომ თავად იესო ქრისტემ, რომელიც თავისი მიწიერი ცხოვრების ჟამს იყო თავი მის მიერ დაარსებული ეკლესიისა, თავის შემდეგ უმაღლესი ძალაუფლება ეკლესიაზე პეტრე მოციქულს დაუტოვა, მიანიჭა რა მას სხვა მოციქულთა წინაშე განსაკუთრებული უპირატესობანი, უცდომელობის მაღალი თვისება, ცათა სასუფეველის გასაღებები და დაადგინა მოციქულთა მთავრად, მთელი ქრისტიანული სამყაროს მონარქად. ეს თვალსაზრისი და პათოსი მსჭვალავს მთელ „ლოკუმენტს“.

ამ აზრის დასამტკიცებლად რომაელი ღვთისმეტყველნი უპირატესად სახარების სამ ადგილზე მიუთითებენ: როდესაც ფილიპეს კესარიას მხარეში მისულმა იესო ქრისტემ თავის მოწაფეებს ჰკითხა, თუ ვინ ჰგონიათ იგი იუდეველებს და თავად მოციქულებს, სიმონ პეტრემ მოციქულთა შორის პირველმა უთხრა მას: „შენ ხარ ქრისტე, ძე ღვთისა ცხოველისაჲ. მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: ნეტარ ხარ შენ, სკმონ, ბარ იონა, რამეთუ ჴორცთა და სისხლთა არა გამოგცხადეს, არამედ მამამან ჩემმან ზეცათამან. და ძე გეტყვ შენ, რამეთუ შენ ხარ კლდე, და ამას კლდესა ზედა აღვაშენო ეკლესიაჲ ჩემი, და ბჯენი ჯოჯოხეთისანი ვერ ერეოდინ მას. და მივცნე შენ კლიტენი სასუფეველისა ცათაჲსანი; და რომელი შეჰკრა ქვეყანასა ზედა, კრულ იყოს იგი ცათა შინა; და რომელი განჰჴსნა ქვეყანასა ზედა, ჴსნილ იყოს იგი ცათა შინა“ (მათ. 16,14-19).

სახარების ამ ნაწყვეტის აზრიდან ჩანს, რომ პეტრე მოციქულისადმი წარმოთქმული მაღალი აღთქმანი ეხება არა საკუთრივ პეტრეს პიროვნებას, არამედ მის აღსარებას – თვით ქრისტიანულ რწმენას, რომლის პირველ აღმსარებლადაც აქ პეტრე მოციქული მოგვევლინა, მაგრამ რომელსაც იმავედროულად ყველა სხვა მოციქულიც იზიარებდა და რომელიც მთელი ქრისტიანული სამყაროს მონაპოვარი გახდა. ეს მაღალი აღსარება, ეს რწმენა ქრისტესი, როგორც ძე ღვთისასი, კაცთა მოღვმაში შეიქმნა მაგარ ჴკად, რომელზეც დაეფუძნა ქრისტიანული ეკლესია, დგას დღემდე

და იდგება სოფლის აღსასრულამდე. სიმონმა პირველმა აღიარა ეს რწმენა და ამიტომ პირველს ეწოდა ქვა (პეტრე), რომელიც უფალმა ეკლესიის აღსაშენებლად აიღო. მაგრამ ეს მარტო სიმონის პირადი რწმენა არ ყოფილა. ეს არის საერთო რწმენა ყველა სხვა მოციქულისა და ყველა მორწმუნე ქრისტიანისა. ამიტომ სხვა მოციქულებიც, როგორც ქრისტეს რწმენის გავრცელებისა და განმტკიცების შემწენი, წმიდა წერილში იწოდებიან საფუძვლებად, რომლებზეც აღშენებულია ეკლესია (ეფ. 2,20; გამოცხ. 21,14), და ყველა მორწმუნე ქრისტიანი ასევე იწოდება ქვებად, რომელთაგანაც იქმნება ეკლესიის დიადი შენობა (I პეტრ. 2.5). მაგრამ უპირველესი საფუძველი – ქვაკუთხედი, რომელზეც დამტკიცებულია ეს შენობა, ისევე როგორც მისი დამაგვირგვინებელი ერთადერთი თავი შეიძლება ეწოდოს მხოლოდ თავად იესო ქრისტეს (ეფ. 2,20-22; I პეტრ. 2,6-7; I კორ. 3,11; ეფ. 1,22).

პეტრემ პირველმა აღიარა რწმენა ქრისტესი და ამიტომ პირველმა მიიღო მაღალი ძალაუფლება ცოდვათა შეკვრისა და გახსნისა. მაგრამ შემდეგ სხვა მოციქულებსაც, პეტრეს რწმენის თანაზიარით, ასევე უთხრა უფალმა: „რაოდენი შეჰკრათ ქვეყანასა ზედა, კრულ იყოს იგი ცათა შინა; და რაოდენი განჰსნათ ქვეყანასა ზედა, ჭსნილ იყოს იგი ცათა შინა“ (მათ. 18,18). მოციქულებმა ეს ძალაუფლება ეკლესიის მწყემსებს გადასცეს და იგი მუდამ უცვლელადაა დაცული ეკლესიაში, ისევე როგორც თავად ქრისტეს რწმენაა დაცული.

საიდუმლო სერობისას მოწაფეებთან უკანასკნელ საუბარში იესო ქრისტემ, შეწყვიტა რა მოწაფეებს შორის ატეხილი დავა პირველობაზე, მოთმინებისა და მისდამი ერთგულებისათვის აღუთქვა მათ დიდი საზღაური მომავალ ზეციურ სასუფეველში. განსაკუთრებული სიტყვებით მიმართა პეტრე მოციქულს: „სიმონ, სიმონ, აჰა ესერა ეშმაკმან გამოგითხოვნა თქუენ აღცრად, ვითარცა იფქლი. ხოლო მე ვევედრე მამასა ჩემსა შენთვის, რადთა არა მოგაკლდეს სარწმუნოება შენი, და შენ ოდესმე მიიქეც და განამტკიცენ ძმანი შენი“ (ლუკ. 22,31-32).

ამ სიტყვებში რომელი ღვთისმეტყველნი ასევე ხედავენ მითითებას სხვა მოციქულთა წინაშე პეტრეს განსაკუთრებულ უპირატესობაზე. მათი აზრით, აქ იესო ქრისტე გულისხმობდა იმას, რომ პეტრეს,

რომელიც მის შემდეგ მის მიმდევართა მეთაურად დარჩა და ზეციდან რწმენაში უცდომელობის დიდი ნიჭი ებოძა, რწმენაში უნდა ეხელმძღვანელა სხვა მოციქულებისა და ქრისტიანებისათვის. მაგრამ თავად საუბრის აზრი და თანმიმდევრობა ნათელ-ჰყოფს, რომ აქ ლაპარაკი არ არის პეტრე მოციქულისათვის აღთქმულ რაიმე უპირატესობებზე, არამედ მხოლოდ სევდიანი გაფრთხილება და წინასწარმეტყველება მის მომავალ განსაცდელსა და დაცემაზე. მართლაც, პეტრემ ეს სიტყვები მიიღო არა როგორც უპირატესობის აღთქმა, არამედ როგორც დაცემის შესახებ გაფრთხილება – რადგანაც ამის შემდეგ, როგორც მოგვითხრობს ლუკა მახარებელი (ლუკ. 22,33), მან დაბეჯითებით იწყო უფლის დარწმუნება, რომ მზადაა მასთან ერთად საპყრობილეში წავიდეს და თვით სიკვდილზეც. ამის პასუხად კი უფალმა უფრო გარკვევით უთხრა, რომ ამ ღამით იგი სამეზის უარყოფს მას, შემდეგ კი კიდევ ერთხელ დაუდასტურა ყველა მოციქულს, რომ მზად ყოფილიყვნენ განსაცდელისთვის (ლუკ. 22,34-38). მხვედელობაში უნდა მივიღოთ ისიც, რომ სწორედ ამ საუბრის წინ ამხილა უფალმა თავის მოწაფეებში უპირატესობისაკენ სწრაფვა (ლუკ. 22,25-27). განა შეიძლება ვიფიქროთ, რომ ამ მხილების შემდეგ უფალი ყველას თვალწინ უპირატესობას მიანიჭებდა მის ერთ-ერთ მოწაფეს?

იოანეს სახარების 21-ე თავში მოთხრობილია, როგორ გამოეცხადა იესო ქრისტე მკვდრეთით აღდგომის შემდეგ შვიდ მოწაფეს, რომლებიც ტიბერიის ზღვაზე თევზაობდნენ. საკვირველად აღავსო რა მათი ბადები თევზით, უფალმა ისინი სადილად მიიწვია და ტრაპეზის დროს პეტრეს ამ სიტყვებით მიმართა: „სიმონ იონადოსო, გიყვარ მე უფროდს ამათსა?“ პეტრემ მიუგო: „ჰე, უფალო, შენ უწყი, რამეთუ მიყუარ შენ“. იესომ უთხრა: „აძონ კრავნი ჩემნი“. შემდეგ კვლავ ჰკითხა: „სიმონ იონადოსო, გიყუარ მეა?“ პეტრემ უთხრა: „ჰე, უფალო, შენ იცი, რამეთუ მიყუარ შენ“. და კვლავ უთხრა უფალმა: „დამწყსენ ცხოვარნი ჩემნი“. დაბოლოს, მესამედ ჰკითხა: „სიმონ იონადოსო, გიყუარ მეა?“ შეწუხდა პეტრე, მესამედ რომ ჰკითხა: „გიყუარ მეა?“ და აღელვებით მიუგო: „უფალო, შენ ყოველი უწყი და ყოველი იცი, რამეთუ მიყუარ შენ“. უფალმა კიდევ ერთხელ უთხრა: „დამწყსენ მცხოვარნი ჩემნი“, და პეტრეს

მოხოცებულობაში მოწამეობრივი აღსასრული უწინასწარმეტყველა (იოვან. 21,15-18).

პეტრე მოციქულთან მაცხოვრის ამ საუბარში რომელი ღვთისმეტყველნი ხედავენ პეტრესთვის მინიჭებულ განსაკუთრებულ უპირატესობებს, – რომ თითქოს აქ უფალმა მას განსაკუთრებული უმაღლესი ძალაუფლება ჩააბარა მთელს ეკლესიაზე, როგორც უბრალო მორწმუნეებზე – კრავებზე, ისე თავად მწყემსებზე – ცხვრებზე. ეკლესიის ძველი მოძღვარნი, საღი აზრის მქონე ქრისტიანენი კი აღიარებენ, რომ ქრისტეს ამ საუბარში სურდა მხოლოდ მომხდარი დაცემით შეცბუნებული პეტრე მოციქულის სინდისის გაღვიძება და მასში სინანულის აღძვრა, შემდეგ კი მისი ნუგეშის-ცემა და სხვა მოციქულების თანდასწრებით სამოციქულო რანგში აღდგენა. სამგზის შეკითხვით: *“გიყუარ მეა?”* ქრისტეს, როგორც ჩანს, პეტრესთვის მისი სამგზის უარყოფის შეხსენება სურდა.

პირველად ქრისტე უბრალოდ კი არ ეკითხება: *“გიყუარ მე?”*, არამედ: *“გიყუარ მეა უფროის ამათსა?”* ამით პეტრეს შეახსენებს, როგორ არწმუნებდა იგი ოდესღაც, რომ თუნდაც ყველა მოწაფე ცდუნდეს და მიატოვოს უფალი, იგი მასთან ერთად წავა საპყრობილეში და სიკვდილზეც. ასეც იმოქმედეს ამ სიტყვებმა პეტრეზე: რამეთუ, როდესაც უფალმა მას მესამედ ჰკითხა, პეტრე შეწუხდა, რა თქმაუნდა, იმის გამო, რომ თავისი დაცემა გაახსენდა. სამგზის გამეორებით: დამწყსენ კრავნი და ცხოვარნი ჩემნი, უფალმა პეტრე სამოციქულო წოდებაში აღადგინა. აქ არ არის საუბარი რაიმე განსაკუთრებულ უპირატესობაზე, არამედ მხოლოდ იმ ძალაუფლებაზე, რომელიც ყველა სხვა მოციქულსაც მიენიჭა, მათგან კი გადაეცა ეკლესიის მწყემსებს: დამწყსონ ღვთის სამწყსო (I პეტრ. 5,1); რა თქმა უნდა, მხოლოდ თავისუფალ სქოლასტიკურ განმარტებას შეეძლო მტკიცება, რომ კრავებში ქრისტე უბრალო მორწმუნეებს, ცხვრებში კი სწორედ მწყემსებს გულისხმობდა.

ამრიგად, რომაელ ღვთისმეტყველთა მიერ მითითებული სახარების არც ერთი ადგილი არ ადასტურებს იმ აზრს, თითქოს იესო ქრისტემ პეტრე მოციქულს მიანიჭა უპირატესი ძალაუფლება სხვა მოციქულებზე. საერთოდ უნდა ითქვას, რომ ეს აზრი ეწინააღმდეგება სახარების მთელ სულსა და არსს. არაფერში ამხელდა იესო

ქრისტე თავის მოწაფეებს ისე ძლიერ, არაფრის წინააღმდეგ აფრთხილებდა ისე გულმოდგინედ, როგორც თავის განდიდების, უპირატესობისკენ სწრაფვის წინააღმდეგ. იგი მათ გამუდმებით შთააგონებდა იმ აზრს, რომ ქრისტიანულ საზოგადოებაში მსგავს მისწრაფებებს არ უნდა ჰქონდეს ადგილი, მათ შორის არ უნდა იყვნენ პირველნი და უკანასკნელნი, მათ შორის მამა, მოძღვარი ან ბატონიც კი არავის უნდა ეწოდოს, – არამედ ყველა ისინი უნდა ითვლებოდნენ ძმებად და გულწრფელად ემსახურონ ერთმანეთს, რისი უმაღლესი მაგალითიც თავად მან, მათმა ღვთაებრივმა მოძღვარმა, უჩვენა მათ (იხ. მათ. 20,25-28; ლუკ. 22,25-27; მარკ. 10,42-45; იოვან. 13,13-15).

სახარების შემდეგ რომელი ღვთისმეტყველნი ცდილობენ მოციქულთა საქმეებში იპოვონ იმ აზრის დადასტურება, რომ თითქოს იესო ქრისტეს ზეცად ამალლების შემდეგ პეტრე მოციქული დარჩა ქრისტიანობის მეთაურად, სხვა მოციქულთა მთავრად და ეკლესიის უმაღლეს მმართველად. ამის დასამტკიცებლად მათ უყვართ უპირატესად “მოციქულთა საქმეების” პირველ თავებზე მითითება, სადაც ზოგ შემთხვევაში პეტრეს პიროვნება უფრო წამოწეულია, ვიდრე სხვა მოციქულებისა. მაგრამ ყველა ამ ფაქტიდან არაფერი განსაკუთრებული არ გამოძინარეობს. ის, რომ “საქმეთა” წიგნის პირველ ნახევარში მეტწილად საუბარია პეტრე მოციქულზე, მეორე ნახევარში კი გაცილებით მეტად – პავლე მოციქულზე, სრულად არ ნიშნავს, თითქოს ამა თუ იმ მოციქულს რაიმე უპირატესი ძალაუფლება ჰქონდა სხვების წინაშე. პირიქით, ფაქტები მოწმობენ, რომ ყველა მოციქული მაცხოვრის მცნების თანახმად თანასწორი იყო. მოციქულთა კრებულში წამოჭრილი საკითხების წამოყენება შეეძლო ერთ-ერთ მათგანს, მაგრამ გადაწყვეტილებას ყველა შეთანხმებულად იღებდა.

პავლე მოციქულის თქმით, მოციქულთა შორის განსაკუთრებული პატივისცემით სარგებლობდნენ პეტრე, იოანე და იაკობი, ძმა უფლისა – იერუსალიმის ეკლესიის მწყემსმთავარი. ისინი ითვლებოდნენ ეკლესიის სვეტებად (გალ. 2,9), მაგრამ არანაირი განსაკუთრებული უფლებები და ძალაუფლება სხვა მოციქულებზე არ ჰქონდათ. პავლე მოციქული, რომელიც სამოციქულო მსახურებისთვის უკვე სულიწმინდის გარდამოსვლის შემდეგ იქნა მოწოდებული, საკუთარ

თავს არ მიიჩნევდა სხვა მოციქულებზე უფრო დაბლა მდგომად და გარკვეულ შემთხვევებში საჭიროდ თვლიდა პეტრე მოციქულთან კამათსა და მის მხილებას (გალ. თავი 2, I კორ. თავი 9).

საყურადღებოა სახარების შემდეგი ეპიზოდი: „ხოლო იესო მოუწოდა მათ და ჰრქუა: უწყითა, რამეთუ მთავარნი წარმართთანი უფლებედ მათ ზედა? ხოლო თქუენ შორის არა ეგრეთ იყოს, არამედ რომელსა უნებს თქუენ შორის დიდ ყოფა, იყავნ თქუენდა მსახურ“ (მათე, 20, 25-26). ამ სიტყვებით იესო ქრისტემ სრულიად უარყო ერთპიროვნული ძალაუფლება თავის ეკლესიაში, რომელშიც, მისი სურვილით, თანასწორობა უნდა სუფევდეს. ღმრთის ამ სწავლებას გულმოდგინედ იცავდნენ მოციქულები. მაგალითისათვის მოვიყვანოთ რამოდენიმე ეპიზოდი მოციქულთა საქმეთაგან: იესო ქრისტეს ამალლების შემდეგ, როცა მოციქულები მარტო დარჩნენ, ერთობლივად გადაწყვიტეს, რომ იუდა გამცემელის ადგილას ღირსეული შემცვლელი აერჩიათ და კენჭიც ყარეს (საქმე, 1,23); ასევე შვიდი დიაკვნის არჩევა და ხელდასხმაც ყველა მოციქულმა ერთად აღასრულა (საქმე, 6, 1-7); ბარნაბა ანტიოქიაში გაიგზავნა ყველა მოციქულისა და იერუსალიმის ეკლესიის სახელით (საქმე, 11,22); ანტიოქიაში ამტყდარი დავა მოქცეულ წარმართთა წინადაცვეთის შესახებ გადაწყდა კრებაზე, რომელსაც ყველა მოციქული ესწრებოდა: „ჯერ-უნდა სულსა წმიდას და ჩუენცა“-ო, ასე წერდნენ ისინი ანტიოქიელებს (საქმე 15, 1-32). რატომ იქმოდენ ისინი ყოველივე ამას ერთად, თუკი მხოლოდ პეტრე იყო ეკლესიის წინამძღვარი?

საერთოდ, მოციქულები ილაშქრებდნენ ქრისტიანობის ამა თუ იმ მქადაგებლის ავტორიტეტისადმი ზოგიერთი ქრისტიანის მიკერძოების წინააღმდეგ. პავლე მოციქული მკაცრად ამხელდა კორინთელ ქრისტიანებს იმის გამო, რომ მათთან ერთნი საკუთარ თავს პავლესას უწოდებდნენ, სხვანი – პეტრესას, ზოგნი კი – აპოლოსას და ა.შ. „გან-მე-ყოფილ არსა ქრისტე? – ამბობს იგი. – ნუ პავლე ჯუარს-ეცუა თქუენთკს? ანუ სახელისა მიმართ პავლესისა ნათელ-იღეთა?“ (I კორ. 1,13) „რა არს პავლე? ანუ რა არს აპოლო? არამედ მსახურნი, რომელთაგან თქუენ გრწმენა“ (I კორ. 3,5). „ღვთისა თანა-შემწენი ვართ; ღვთისა ნამუშაკენი, ღვთისა აღმენებულნი ხართ“ (I კორ. 3,9). „მე დავასხ, აპოლო მორწყო,

ხოლო ღმერთმან აღაორძინა. აწ უკუე არცა დამსხმელი რა არს, არცა მომრწყველი, არამედ ამალორძინებელი ღმერთი” (I კორ. 3,6-7). „ვინაცა ნუვინ იქადინ კაცთაგანი, რამეთუ ყოველივე თქუენი არს: გინა თუ პავლე, გინა თუ აპოლო, გინა თუ კეფა, გინა თუ სოფელი, გინა თუ ცხორებად, გინა თუ სიკუდილი, გინა თუ აწინდელი ჟამი, გინა თუ მერმე იგი ჟამი – ყოველივე თქუენი არს. ხოლო თქუენ – ქრისტესნი, ხოლო ქრისტე ღვთისად” (I კორ. 3,21-23).

მაგრამ პეტრე მოციქულს მართლაც რომ ჰქონოდა სხვა მოციქულებზე უპირატესი ძალაუფლება, როგორ შეიძლებოდა ამას კავშირი ჰქონოდა რომის პაპის პრეტენზიებთან?

რომაელი ღვთისმეტყველნი ამბობენ, რომ პეტრე მოციქულმა, გახდა რა მთელი ქრისტიანული სამყაროს მეთაური და მონარქი, თავის რეზიდენციად აირჩია რომი: აქ მან დააარსა ეკლესია, აქ მიიღო მოწამებრივი აღსასრული და გარდაცვალებისას ეკლესიაზე ძალაუფლება გადასცა თავის მემკვიდრეს – მის შემდგომ რომის ეპისკოპოსს. იმ დროიდან მოყოლებული ეს ძალაუფლება ერთი პაპიდან მეორეზე გადადის.

აქ ყოველი დებულება არასწორია. ისტორიული ფაქტების მიუკერძოებელი განხილვისას აღმოჩნდება, რომ:

- პეტრე მოციქული არ იყო ქრისტიანული სამყაროს თავი ან მონარქი;
- პეტრე მოციქულს არ უცხოვრია რომში 25 წელიწადი, რადგან დროის ამგვარი გაანგარიშება არ ეთანხმება სხვა ადგილებში მისი ქადაგების შესახებ ცნობებს;
- პეტრე მოციქული არ იყო რომის ეპისკოპოსი: სამოციქულო ძალაუფლება საეპისკოპოსო ძალაუფლების საფუძველს წარმოადგენდა და თავისთავად გაცილებით უფრო დიდი და ვრცელი იყო საეპისკოპოსო ძალაუფლებაზე; ეპისკოპოსებად იწოდებოდნენ ეკლესიის ადგილობრივი მმართველები, რომლებიც ფეხმოუცვლელად იმყოფებოდნენ მხოლოდ თავის ეკლესიაში; პეტრე მოციქული კი სხვა მოციქულების მსგავსად ქრისტიანობას სხვადასხვა ქვეყნებსა და ეკლესიებში განამტკიცებდა;
- პეტრე მოციქულს რომის ეკლესიის უპირატესად დამაარსებელიც კი არ შეიძლება ეწოდოს. რომის ეკლესია დააარსა და მოაწყო არა მხოლოდ პეტრემ, არამედ მასთან ერთად პავლე მოციქულმაც.

საფუძველიც კი არსებობს, ვივარაუდოთ, რომ რომის ეკლესიის მოწყობასა და პირველი ეპისკოპოსის, ლინეს დადგენაში უფრო მეტად მონაწილეობდა პავლე, ვიდრე პეტრე („მოციქულთა საქმეების” ბოლო თავი და რომში მიწერილი და რომიდან დაწერილი ეპისტოლენი პავლე მოციქულისა);

- რომის გარდა პეტრე მოციქულმა, ან პეტრემ და პავლემ ერთად, მრავალ სხვა ადგილას მოაწვევეს ეკლესიები. ასე მაგალითად, ანტიოქიის ეკლესიის მოწყობაში ორივე მოციქულმა არანაკლები მონაწილეობა მიიღო, ვიდრე – რომის ეკლესიის მოწყობაში. ალექსანდრიის ეკლესიაც პეტრე მოციქულმა დააარსა და აქ პირველი ეპისკოპოსი იყო პეტრეს უსაყვარლესი მოწაფე მარკოზ მახარებელი. თავისი წარმოშობით ყველაზე უფროსი და პატივსაცემი კი უეჭველად იყო იერუსალიმის ეკლესია – დედა ყველა ეკლესიისა – დაარსებული იესო ქრისტეს მიერ, საიდანაც სულიწმიდის გარდამოსვლის შემდეგ ქრისტიანობამ მსოფლიოს ყველა კუთხეში იწყო გავრცელება, სადაც შორეული მოგზაურობიდან დაბრუნებული მოციქულები ერთმანეთს ხშირად ხვდებოდნენ და ქადაგებათა წარმატებების შესახებ ყვებოდნენ, თათბირობდნენ და რჩევებს იღებდნენ, სადაც, გადმოცემის თანახმად, თავად უფალმა პირველ ეპისკოპოსად დაადგინა ერთ-ერთი მოციქული – იაკობი, ძმა უფლისა;

ამგვარად, რომის ეპისკოპოსი არ შეიძლება ჩავთვალოთ არც პეტრეს საეპისკოპოსო ძალაუფლების მემკვიდრედ, რადგან პეტრე ეპისკოპოსი არ ყოფილა, არამედ მხოლოდ ადგენდა ეპისკოპოსებს რომში, ალექსანდრიაში, ანტიოქიასა და სხვა ადგილებში, და მით უმეტეს, არც ეკლესიაზე რაიმე უმაღლესი უფლებების მემკვიდრედ, რადგან ასეთი უფლებები თავად პეტრეს არ ჰქონია. და უცნაურია ვივარაუდოთ, რომ პეტრეს სიკვდილის შემდეგ რომის ეპისკოპოსები ეკლესიის უმაღლეს მმართველებად ითვლებოდნენ, მაშინ როცა ზოგიერთი მოციქული ჯერ კიდევ ცოცხალი იყო. უცნაურია ვივარაუდოთ, რომ ქრისტეს უსაყვარლესი და უახლოესი მოწაფე იოანე ღვთისმეტყველი, რომელმაც პეტრეს სიკვდილის შემდეგ 35 წელზე მეტი ხანი იცხოვრა, ემორჩილებოდა რომის ეპისკოპოსს, როგორც ეკლესიის უზენაეს თავსა და მმართველს!

პეტრე მოციქულის მეთაურობიდან დაასკვნეს რა მეთაურობა რომის ეპისკოპოსისა, როგორც მისი ძალაუფლებისა და ღირსებების

მემკვიდრისა, კათოლიკე ღვთისმეტყველნი ვერდნობიან ქრისტიანული მსოფლიო ეკლესიის ისტორიიდან აღებულ მრავალ ფაქტს, რომლებიც ვითომდა ადასტურებენ მათ აზრს. მიიჩნიეს რა უდავოდ, რომ რომის ეპისკოპოსმა პეტრე მოციქულისგან მიიღო არა მარტო ეპისკოპოსობა, არამედ უმაღლესი მმართველობაც, კათოლიკე ღვთისმეტყველნი ისევ და ისევ ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით ცდილობენ, დაამტკიცონ, რომ თითქოს ქრისტიანულ ეკლესიაში, არა მარტო დასავლეთში, არამედ აღმოსავლეთშიც, პირვლი საუკუნიდან პატრიარქ ფოტიმდე პაპებს ისეთივე ძალაუფლება ჰქონდათ ყველა ეპისკოპოსსა და ეკლესიაზე, როგორც დღეს აქვთ რომაულ-კათოლიკურ სამყაროში. “პაპები – ამბობენ ისინი, – როგორც ეკლესიის უმაღლესი მმართველნი და სხვა ეკლესიების ეპისკოპოსებზე განსაკუთრებით ძალაუფლების მქონენი, სამწყემსო ეპისტოლეებს სწერდნენ სხვადასხვა ეკლესიებს, რომლებიც მათ პატივისცემით იღებდნენ; პაპებთან ეკლესიის საქმეებზე რჩევის საკითხავად მოდიოდნენ აღმოსავლეთის შორეული ეკლესიების ეპისკოპოსები; პაპები მათ მიერ მოწვეულ კრებებზე განიხილავდნენ და გმობდნენ სხვა ეკლესიების მიერ დაგმობილ ცრუ-სწავლებებს; რომის გარეთ დაგმობილი მწვალებლები მოდიოდნენ პაპებთან და სთხოვდნენ მათი საქმეების გადასინჯვას და მათზე დადებული წყევლის მოხსნას; თავად რომის ეპისკოპოსები აღიარებდნენ თავიანთ უფლებას, თავი ყველა ეპისკოპოსზე უზუცესად ჩეთვალათ, თვალყური ედევნებინათ საეკლესიო წესრიგისათვის დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ყველა ეკლესიაში, მოეთხოვათ მათგან ყველაფერში თანხმობა რომის ეკლესიასთან, ემხილებინათ და ებრძანებინათ სხვა ეპისკოპოსებისათვის, დაუმორჩილებლობის შემთხვევაში დამუქრებოდნენ სასჯელით და განეკვეთათ ეკლესიისგან”.

კათოლიკე ღვთისმეტყველთა მიერ მითითებული ფაქტები სწორია, მაგრამ არასწორია მათი გაგება და განმარტება. მართალია, ზოგიერთი ეპისკოპოსი ეპისტოლეებს სხვა ეკლესიებს წერდა, მაგრამ არა ამ ეკლესიებზე რაიმე ძალაუფლების ან მეთაურობის უფლებით, არამედ – ქრისტიანული ეკლესიების გამაერთიანებელი ძმური კავშირის სულით; თანაც, მსგავს ეპისტოლეებს წერდნენ არა მარტო რომის ეკლესიის ეპისკოპოსები, არამედ – სხვა ეკლესიების განსაკუთრებით პატივცემული ეპისკოპოსებიც, მაგალითად: ეგნატე ღმერთშემოსილი,

პოლიკარპე სმირნელი, ირინეოს ლიონელი, გრიგოლ საკვირველთმოქმედი და სხვ. იმავე ძმური კავშირის გამო ერთი ეკლესიის ეპისკოპოსები რჩევის მისაღებად მიდიოდნენ სხვა ეპისკოპოსებთან მათ შორის რომის მღვდელმთავართანაც, რომელთაც შეეძლოთ არ დათანხმებოდნენ რომის მღვდელმთავარს მისი რჩევების უვარგისობის შემთხვევაში, როგორც, მაგალითად, წმ. პოლიკარპე არ დაეთანხმა პაპ ნიკიტას აზრს, ვისთანაც იგი მივიდა აღდგომის დღესასწაულის თაობაზე მოსათათბირებლად. როგორც რომის, ისე სხვა ეკლესიებში იყო შემთხვევები სხვა ეკლესიებში უკვე დაგმობილი მწვალებლების დაგმობისა (აღმოსავლეთში დაგმობილი ვალენტინი შემდეგ რომში განსაჯეს, საბელიოსი და პავლე სამოსატელი სხვადასხვა ეკლესიის კრებებზე დაემეს), მაგრამ ეს იმით აიხსნება, რომ ერთი და იგივე ერეტიკული ცრუ-სწავლებანი თანდათან ვრცელდებოდნენ ერთი ადგილიდან მეორეში და გავრცელებისდა მიხედვით მათ გმობდა ესა თუ ის ეკლესია. ხდებოდა ისეც, რომ ადგილობრივი ეკლესიების მიერ დაგმობილი ზოგიერთი ცრუ-მოძღვარი (მარკიონი და მონტანი) რომის ეკლესიაში ცდილობდა განხსნის მიღებას; მაგრამ თავად ეს ეკლესია, ამჩნევდა რა მწვალებელთა ეშმაკობას ესარგებლათ მისი ავტორიტეტით თავიანთი ცდომილებების უკეთ გასავრცელებლად, არ თვლიდა შესაძლებლად და კანონიერად მათთან ერთობაში შესვლას. მართალია ისიც, რომ რომის ეპისკოპოსთა შორის იყვნენ ისეთებიც, რომლებსაც ჰქონდათ პატივმოყვარე და ძალაუფლებისმოყვარე ზრახვები ეკლესიაში უმაღლეს ძალაუფლებაზე და ცდილობდნენ დაემორჩილებინათ სხვა ეპისკოპოსები; ამ მხრივ თავი გამოიჩინეს პაპმა ვიქტორმა აღდგომის დღესასწაულის შესახებ კამათში და პაპმა სტეფანემ წვალებელთა ნათლობის შესახებ კამათში; მაგრამ ისინი შეხვდნენ წინააღმდეგობას არა მარტო აღმოსავლეთის, არამედ დასავლეთის ეპისკოპოსების მხრიდანაც, რომლებმაც მათ აგრძნობინეს, არც ერთ ეპისკოპოსს არა აქვს უფლება იწოდებოდეს უფროს ეპისკოპოსად – ეპისკოპოსთა ეპისკოპოსად და სხვა ეპისკოპოსებს მბრძანებლურად ეპყრობოდეს.

მსოფლიო კრებების პერიოდშიც (IV ს-დან IX ს-მდე), ამბობენ ბოლოს კათოლიკე ღვთისმეტყველნი, პაპის მეთაურობას ყველა აღიარებდა და მას სრული ძალა ჰქონდა, რასაც თითქოს ადასტურებს

ის, რომ მსოფლიო კრებებს ჩვეულებრივ იწვევდნენ პაპები და მათზე ან თავად თავჯდომარეობდნენ ან მათი ლეგატები. ამ კრებებზე საქმეები ასევე ჩვეულებრივ პაპის გავლენით წყდებოდა და კრების ყოველი განჩინება მხოლოდ მისი დამტკიცების ჩემდეგ შედიოდა ძალაში. თავად მსოფლიო კრებებიც აღიარებდნენ პაპის პირველობას სხვა უხუცეს ეპისკოპოსთა შორის.

ჩვენ ამ დებულებების დაწვრილებით განხილვას არ შევუდგებით, ვიტყვით მხოლოდ იმას, რომ ისინი ან სრულიად მცდარია, ან გაზვიადებულია. მსოფლიო კრებებს, როგორც მოწმობს ისტორია, იწვევდნენ ბერძენი იმპერატორები და არა პაპები; მათზე ჩვეულებრივ თავჯდომარეობდნენ უხუცესი ეპისკოპოსები და არა პაპის ლეგატები, მით უმეტეს – თავად პაპები, რომელთაგანაც არც ერთი პირადად არ დასწრებია არც ერთ მსოფლიო კრებას; კრებებზე საქმეების გადაწყვეტაზე გავლენა შესაძლოა ჰქონოდა და ნამდვილად ჰქონდა კიდევ მხოლოდ მას, ვინც თავისი ქრისტიანული მრწამსის სიმტკიცითა და ძალით სხვებისგან გამოირჩეოდა და ქრისტიანული ჭეშმარიტების ერთგული წარმომადგენელი იყო, თუნდაც იგი არ ყოფილიყო არა თუ პაპი, არამედ ეპისკოპოსიც, როგორც, მაგალითად, პირველ მსოფლიო კრებაზე იყო წმ. ათანასე დიდი – იმ დროს ალექსანდრიის ეკლესიის ახალგაზრდა მთავარდიაკონი. მსოფლიო კრებების განჩინებათა ძალა და კანონიერება პაპზე იმდენად იყო დამოკიდებული, რამდენადაც ნებისმიერი სხვა პატრიარქის დამტკიცებაზე, და იმ კრებების გადაწყვეტილებებს, რომლებზეც არ იყო არც პაპი და არც მისი ლეგატები, ჰქონდათ სრული ძალა და სავალდებულო იყო ყველასათვის. საერთოდ უდავოა ის, რომ აღნიშნულ პერიოდში უმაღლესი ძალაუფლება ეკლესიაში ეკუთვნოდა მხოლოდ და მხოლოდ მსოფლიო კრებებს, რომლებიც თავს უფლებამოსილად თვლიდნენ, განესაჯად ნებისმიერი ეპისკოპოსი, თუნდაც იგი ყოფილიყო უხუცესი პატრიარქი ან პაპი; ამის მაგალითს ვხედავთ VI მსოფლიო კრებაზე, რომელმაც მონოთელიტობისათვის დაგმო კონსტანტინოპოლის რამდენიმე პატრიარქი და რომის პაპი ჰონორიუსი. და თუ მსოფლიო კრებები მართლაც მიაკუთვნებდნენ პირველობას პაპს სხვა უხუცეს ეპისკოპოსებთან ერთად, პირველობა არ არის მეთაურობა; პირველობა შეიძლება იყოს თანასწორთა შორის, ხოლო მეთაურობა – უფრო დაბლა მდგომთა და დაქვემდებარებულთა ზედა.

პირველობა პაპებს ანიჭებდა მხოლოდ ღირსების და არა ძალაუფლების უპირატესობას, თანაც არა მხოლოდ მათ, არამედ კონსტანტინოპოლის პატრიარქებსაც, რასაც გადაჭრით და ცხადად ადასტურებენ კრებსითი განჩინებები (I მსოფ. კრ. მე-6 კან.; II მსოფ. კრ. მე-3 კან.; IV მსოფ. კრ. 28-ე კან.; VI მსოფ. კრ. 36-ე კან.). კათოლიკე ღვთისმეტყველებს უყურადღებოდ არ უნდა დაეტოვებინათ ისიც, რომ მსოფლიო კრებები, მიაკუთვნებდნენ რა უხუცეს ეპისკოპოსებს ღირსების უპირატესობას და განსაზღვრავდნენ მათ შორის რიგს, საფუძვლად იღებდნენ მხოლოდ პოლიტიკურ მნიშვნელობას იმ ქალაქებისას, სადაც იმყოფებოდნენ უხუცესი იერარქები; ამასთან ერთად აუცილებელია ვივარაუდოთ, რომ აღნიშნული ქალაქებისა და ოლქების სხვაგვარი პოლიტიკური განაწილების შემთხვევაში შესაძლოა, სხვაგვარი ყოფილიყო განაწილება მათი საეპისკოპოსო კათედრების რიგშიც ისე, რომ, მაგალითად, იერუსალიმის ან ალექსანდრიის ეპისკოპოსს შეძლებოდა დაეკავებინა პირველი ადგილი, რომისას კი – მეორე და ა.შ., იყვნენ რა ერთმანეთის თანასწორი და ამ ადგილის დაკავების უფლების მქონე.

ასე გამოიყურება უფსკრული, რომლითაც რომის ეკლესიამ თავი გამოიყო ქრისტიანთა და მოციქულების სწავლების ერთგული კათოლიკე მართლმადიდებელი ეკლესიისაგან. ეს სწავლება ეკლესიასა და პაპზე აბსოლუტურად მიუღებელია ჩვენთვის, მართლმადიდებელთათვის. იგი აღსავსეა არაქრისტიანული სულით. რომაულ-კათოლიციზმში ქრისტი შეცვალა ადამიანმა, ხოლო ეკლესია, ეს დიადი ცოცხალი ორგანიზმი – პაპმა. ვატიკანის მიერ პაპის მეთაურობის თეორიის განვითარებაში სახასიათოა რომაულ კურთხევანში (დაახლ. 1600 წლის) შეტანა სიტყვებისა, რომელთა თანახმადაც ქრისტიემ ვითომდა პეტრე მოციქულს მსოფლიოს ყველა სამეფო გადასცა: „შენ ხარ მწყემსი ცხოვართა, შენ ღმერთმა გადმოგცა მსოფლიოს ყველა სამეფო“. სახარებამ არ იცის ქრისტეს მიერ პეტრესადმი თქმული ასეთი სიტყვები, ეს სიტყვები ქრისტეს უთხრა მაცდურმა: „შენ მიგცე ამის ყოვლისა კელმწიფებაი...“ (ლუკ. 4,6).

შემადრწუნებელია რომის თეორია რომის ეპისკოპოსის მეთაურობაზე. პაპის მეთაურობის საკითხთან განუყრელადაა დაკავშირებული საკითხი მისი უცლომელობის შესახებ. 1870 წელს

კათოლიკურმა ეკლესიამ რომის მღვდელმთავრის უცდომელობა დოგმატად აღიარა.

რომაულ-კათოლიკური სწავლება პაპის პრიმატისა და უცდომელობის შესახებ თავად კათოლიკეთა შორის, მათ შორის უმაღლეს იერარქებშიც იწვევდა უკმაყოფილებას. მოვიყვანოთ ამონარიდს რომის კათოლიკური ეკლესიის ბოსნია-დიაკოვისა და სრემის მთავარეპისკოპოს, იოსებ შტროსმაიერის სიტყვიდან რომის პაპების მეთაურობისა და უცდომელობის შესახებ, რომლითაც მან მიმართა 1870 წელს ვატიკანის კრებაზე დამსწრე რომაელ-კათოლიკე „ეკლესიის მთავართ“ და თავად პაპ პიუს IX.

„მე უაღრესად დიდი ყურადღებით შევუდექი ძველი და ახალი აღთქმის წმიდა წერილის შესწავლას და ჭეშმარიტების ამ შეუფასებელ საუნჯეში ვეძიებდი პასუხს კითხვაზე, არის თუ არა წმიდა მღვდელმთავარი, რომელიც აქ თავჯდომარეობს, წმიდა პეტრეს მემკვიდრე, იესო ქრისტეს ნაცვალი და ეკლესიის უცდომელი მოძღვარი?

მე გადავშალე ეს წმიდა ფურცლები (ბიბლიისა). და რა! როგორ გავბელო ამის თქმა? მე მათში ვერაფერი ვიპოვე სულ მცირე გადაკრული მითითებაც კი პაპზე, როგორც წმიდა პეტრეს მემკვიდრეზე და იესო ქრისტეს ნაცვალზე... ვერ ვიპოვე ვერცერთი თავი და ვერცერთი მუხლი, რომელშიც იესო ქრისტე წმიდა პეტრეს ანიჭებდეს პირველობას მოციქულებზე. იესო ქრისტეს არათუ არაფერი უთქვამს ამის შესახებ, არამედ როდესაც მან აღუთქვა საყდარნი თავის მოციქულებს ისრაელის თორმეტი ტომის განსასჯელად, მან ყველას თანაბრად აღუთქვა და არ უხსენებია, რომ ამ საყდართა შორის წმიდა პეტრეს კუთვნილი საყდარი სხვებზე მაღალი იქნებოდა (მათ. 19,28). ეს მისთვის სათნო რომ ყოფილიყო, ალბათ ასეც ეტყოდა. რა უნდა დავასკვნათ? ის, რომ ქრისტეს არ სურდა, პეტრე მოციქულთა თავად დაედგინა. როდესაც ქრისტე მოციქულებს სახარების საქადაგებლად აგზავნიდა, მან ყველა მათგანს მიანიჭა თანაბარი ძალაუფლება შეკვრისა და განხსნისა და ყველას აღუთქვა სულიწმიდის მაღლი (იოვან. 20,21-23). ნება მომეცით, გავიმეორო: მას რომ ენება, დაედგინა პეტრე თავის ნაცვლად, იგი მას თავისი სულიერი მხედრობის მეთაურობას ჩააბარებდა.

ქრისტემ, როგორც საღვთო წერილი ამბობს, პეტრეს და სხვა მოციქულებს აუკრძალა ბატონობა და ბატონობისკენ სწრაფვა, ან მორწმუნეებზე ძალაუფლება წარმართი მეფეების მსგავსად (ლუკ. 22,25). წმიდა პეტრე პაპად რომ აერჩიათ, უფალი იესო არ იტყოდა ასე, რადგანაც, ჩვენი გადმოცემით, პაპობას ხელთ უპყრია ორი მახვილი – სასულიერო და საერო ძალაუფლების სიმბოლოები. პეტრე მოციქული პაპად რომ ყოფილიყო არჩეული, განა ექნებოდათ სხვა მოციქულებს იოანესთან ერთად მისი სამარიაში გაგზავნის უფლება ღვთის ძის სახარების საქადაგებლად? (საქ. 8,14).

მაგრამ ჩვენ ხელთ გვაქვს სხვა, უფრო მნიშვნელოვანი ფაქტი. იერუსალიმში შეიკრიბა მსოფლიო კრება, მორწმუნეთა შორის უთანხმოების გამომწვევი საკითხის გადასაწყვეტად. ვინ მოიწვევდა ამ კრებას, წმიდა პეტრე რომ პაპი ყოფილიყო? წმიდა პეტრე. ვინ იქნებოდა მასზე თავჯდომარე? წმიდა პეტრე ან მისი ლევატები. ვინ შეადგენდა და გამოაცხადებდა კრების დადგენილებებს? წმიდა პეტრე. აი, ასე; სინამდვილეში კი მსგავსი არაფერი ყოფილა. პეტრე მოციქული სხვების მსგავსად ესწრებოდა კრებას, რომელიც მას კი არ მოუწვევია, არამედ – წმიდა იაკობმა; ხოლო დადგენილებანი გამოაცხადეს მოციქულების, უხუცესი ძმების სახელით (საქ. 15).

ახლა, როცა ჩვენ ვასწავლით, რომ ეკლესია დაფუძნებულია წმიდა პეტრეზე, წმიდა პავლე, რომლის ავტორიტეტშიც არ შეიძლება ეჭვი შევიტანოთ, ეფესელთა მიმართ ეპისტოლეში ამბობს (ეფ. 2,20), რომ იგი დაშენებულია მოციქულთა და წინასწარმეტყველთა საფუძველზე, სადაც თავად იესო ქრისტეა ქვაკუთხედი. და იმავე მოციქულს ისე მცირედ სწამს წმიდა პეტრეს მეთაურობისა, რომ დაუფარავად კიცხავს მათ, ვინც ამბობს: ჩვენ პავლესი ვართ, ჩვენ კი აპოლოსი (I კორ. 1,12); ისევე როგორც მათ, ვინც იტყვის: ჩვენ პეტრესი ვართ. ეს უკანასკნელი მოციქული უფალ იესო ქრისტეს ნაცვალად რომ ყოფილიყო, წმიდა პავლე ვერ გაბედავდა საკუთრივ მის მიმდევართა ასეთ ძლიერ გაკიცხვას; იგივე მოციქული ეკლესიაში მსახურებათა ჩამოთვლისას ახსენებს მოციქულებს, წინასწარმეტყველებს, მახარებლებს, მოძღვრებსა და მწყემსებს. ნუთუ უნდა ვიფიქროთ, ღრმად პატივცემულო ძმანო, რომ წმიდა პავლეს, წარმართთა ამ დიდ მოციქულს, დაავიწყდა ამ მსახურებათა შორის პირველის – პაპობის მოხსენიება, იგი რომ ღვთაებრივი დადგენილება

ყოფილიყო? ალბათ ამ უმნიშვნელოვანეს საკითხზე დაწერდა გრძელ ეპისტოლეს.

მე წმიდა პავლეს, იოანესა და იაკობის ვერცერთ ეპისტოლეში ვერ ვიპოვე უმცირესი კვალი ან გადაკრული მითითება პაპის ძალაუფლებაზე. წმიდა ლუკა, მოციქულთა მისიონერულ ღვაწლთა ისტორიკოსი, ასევე ღუმს ამ უმნიშვნელოვანეს საკითხზე. ამ წმიდა მოღვაწეთა ღუმელი ამ საკითხზე მე საეჭვოდ და შეუძლებლად მომეჩვენებოდა, პეტრე პაპი რომ ყოფილიყო. მაგრამ რამაც მე გამოუთქმელად გამაოცა, იყო თავად წმიდა პეტრეს ღუმელი. პეტრე მოციქული რომ ყოფილიყო ის, რასაც მას დღეს ჩვენ ვუწოდებთ, ანუ იესო ქრისტეს ნაცვალი მიწაზე, მას ეს ალბათ ეცოდინებოდა; და თუ მან ეს იცოდა, რატომ ერთხელაც არ უმოქმედია, როგორც პაპს? მას შეეძლო ემოქმედა, როგორც სულთმოფენობის დღეს, როდესაც წარმოთქვა თავისი პირველი სიტყვა, – და არ მოქმედებდა; ზუსტად ასევე მას არ გამოყავს თავი პაპად ეკლესიის მიმართ მიწერილ თავის არც პირველ და არც მეორე ეპისტოლეში.

მე ვამბობ: მოციქულთა სიცოცხლეში ეკლესია არასოდეს ფიქრობდა, რომ უნდა იყოს რაღაც პაპი. თუ გვსურს, დავამტკიცოთ საპირისპირო, მაშინ ცეცხლში უნდა ჩავყაროთ მთელი წმიდა წერილი, ან სრულიად უგულებელვყოთ იგი.

როცა მოციქულთა ხანაში პაპობის ვერავითარ კვალს ვერ მივაგენი, ჩემს თავს ვუთხარი: რასაც ვეძებ, ვიპოვი ეკლესიის მატრიანეებში. დიახ, გულწრფელად ვამბობ, მე ვეძებდი პაპს პირველ ოთხ საუკუნეში და ვერ ვიპოვე იგი. იმედი მაქვს, თქვენს შორის არავის ეპარება ეჭვი წმიდა ეპისკოპოსის, დიდი და ნეტარი ავგუსტინეს დიდ ავტორიტეტში. ეს კეთილმსახური, მასწავლებელი, კათოლიკური ეკლესიის პატივი და დიდება, იყო მელივიის კრების მდივანი. ამ ფრიად პატივცემული კრების დადგენილებაში შევხვდებით შემდეგ შესანიშნავ სიტყვებს: „ვინც მოისურვებს საჩივრით მიმართოს ზღვის გადაღმა მყოფთ მას აფრიკაში არსად მიიღებენ თანაზიარებაში“. აფრიკელი ეპისკოპოსები რომის ეპისკოპოსს იმდენად უმნიშვნელოდ თვლიდნენ, რომ განკვეთითაც კი სჯიდნენ მათ, ვინც მასთან ჩვილს მოინდომებდა. კართაგენის მეექვსე კრებაზე, რომელიც ამ ქალაქის ეპისკოპოსის, ავრელიუსის თავჯდომარეობით გაიმართა, იგივე ეპისკოპოსები წერდნენ ცელესტინს, რომის

ეპისკოპოსს, რათა გაეფრთხილებინათ, არ მიელო საჩივრები არც აფრიკელი ეპისკოპოსებისგან, და არც მღვდლებისგან ან კლირიკოსებისგან; და რომ მას მეტად აღარ გამოეგზავნა თავისი ლევატები ან რწმუნებულები, და რომ იგი ეკლესიაში არ უნდა ამკვიდრებდეს კაცობრივ ამპარტავნებას.

რომის პატრიარქი სულ პირველი ხანიდანვე რომ ყოველგვარი ძალაუფლების საკუთარ თავში თავმოყრას ლამობდა, ეს აშკარა ფაქტია; ისევე როგორც აშკარა ფაქტია, რომ მას არ ჰქონდა ის მეთაურობა, რომელსაც მიაწერენ მას ულტრამონტანები (იხ. ბოლოში). მას რომ იგი ჰქონოდა, მაშინ აფრიკელი ეპისკოპოსები და ნეტარი ავგუსტინე – პირველი მათ შორის, როგორ გაბედავდნენ მისი უმაღლესი ტრიბუნალის წინაშე მათი განჩინებების გასაჩივრების აკრძალვას?

მე ვთქვი, რომ პირველივე საუკუნეებიდან რომის პატრიარქი ეკლესიაზე მსოფლიო ბატონობისაკენ მიისწრაფვოდა. საუბედუროდ, მან თითქმის მიაღწია ამას, მაგრამ სრული წარმატება ვერ მოიპოვა, რადგან იმპერატორმა თეოდოსი II კანონით დაადგინა, რომ კონსტანტინოპოლისა და რომის პატრიარქებს ჰქონოდათ თანაბარი ძალაუფლება. ქალკედონის კრების მამებმა ახალი და ძველი რომის ეპისკოპოსები ერთსა და იმავე მდგომარეობაში ჩააყენეს ყოველგვარ, თვით საეკლესიო საქმეებთან დამოკიდებულებაში (თავ. 28). კართაგენის მეექვსე კრებამ აუკრძალა ყველა ეპისკოპოსს, მიელო ეპისკოპოსთა მთავრის ან უმაღლესი ეპისკოპოსის ტიტული.

ქვაში (პეტრა), რომელზეც დაარსებულია წმიდა ეკლესია, თქვენ გულისხმობთ პეტრეს (ეტრა). ეს რომ ჭეშმარიტება ყოფილიყო, კამათი შეწყდებოდა; მაგრამ ჩვენი წინაპრები, – რადგანაც იცოდნენ, – ჩვენსავით არ ფიქრობდნენ. წმიდა კირილე (IV წიგნში წმ. სამებაზე) ამბობს: „მე ვფიქრობ, რომ ქვაში ჩვენ უნდა ვიგულისხმოთ მოციქულების ურყევი რწმენა“. წმიდა ილარი, პუატიეს ეპისკოპოსი (II წიგნში წმ. სამებაზე) ამბობს: „ქვა (პეტრა) არის კურთხეული და ერთადერთი ქვა წმიდა პეტრეს ბაგეებით აღსარებული რწმენისა; სარწმუნოების აღსარების ამ ქვაზე არის დაარსებული ეკლესია“ (IV წიგნი). „ღმერთმა, – წმ. იერონიმეს თქმით (VI წიგნში მათეს სახარებაზე), – თავისი ეკლესია დააარსა ამ ქვაზე, და ამ ქვისგან მიიღო პეტრე მოციქულმა თავისი სახელი“. მის შემდეგ წმ.

ოქროპირი (53-ე საუბარში მათეს სახარებაზე) ამბობს: „ამ ქვაზე მე აღვაშენებ ჩემს ეკლესიას, ე.ი. აღსარების რწმენაზე“. ახლავთ ქვათ, როგორი იყო მოციქულის აღსარება? აი, ისიც: „შენ ხარ ქრისტე, ძე ღვთისა ცხოველისა“. ამბროსი, მედიოლანის წმიდა მთავარეპისკოპოსი (ეფეს. მიმართ ეპისტ. II თავის განმარტებაში), წმიდა ბასილი სელევკიელი და ქალკედონიის კრების მამებიც ზუსტად ასევე ასწავლიან.

ძველი დროის ქრისტიან მასწავლებელთა შორის წმიდა ავეუსტინეს განსწავლულობით და სიწმინდით ერთ-ერთი პირველი ადგილი უჭირავს; მაშ ასე, ყური დაუგდეთ, თუ რას წერს იგი თავის მეორე ტრაქტატში წმიდა იოანეს პირველ ეპისტოლეზე: „რას ნიშნავს სიტყვები: *ამ ქვაზე აღვაშენებ ჩემს ეკლესიას?* ეს ნიშნავს: ამ რწმენაზე, – სიტყვებზე: „შენ ხარ ქრისტე, ძე ღვთისა ცხოველისა“ მის 124-ე საუბარში წმიდა იოანეზე ჩვენ ვხვდებით დიდად მნიშვნელოვან სიტყვებს: „შენი აღსარების ამ ქვაზე მე აღვაშენებ ჩემს ეკლესიას. ხოლო ქვა იყო ქრისტე“. დიდ ეპისკოპოსს ისე ნაკლებად სწამდა, რომ ეკლესია წმიდა პეტრეზე იყო დაარსებული, რომ თავის 13-ე საუბარში სამწყსოსადმი თქვა შემდეგი: „შენ ხარ პეტრე, და ამ ქვაზე (პეტრა) შენი აღსარებისა, ამ ქვაზე შენი სიტყვებისა: „შენ ხარ ქრისტე, ძე ღვთისა ცხოველისა“, მე აღვაშენებ ჩემს ეკლესიას...“

ავეუსტინეს აზრი ამ ცნობილი ადგილის შესახებ იყო მთელი ქრისტიანული სამყაროს აზრი მის დროში. ამიტომ, მოკლედ რომ ვთქვა, მე ჩამოვყალიბებ შემდეგ დებულებებს:

- იესო ქრისტემ თავის მოციქულებს მისცა იგივე ძალაუფლება, რაც წმიდა პეტრეს;
- მოციქულები წმიდა პეტრეში არასოდეს აღიარებდნენ იესო ქრისტეს ნაცვალს და ეკლესიის უცლომელ მასწავლებელს;
- წმიდა პეტრეს არასოდეს უფიქრია, ყოფილიყო პაპი და არასოდეს უმოქმედია ისე, როგორც მოქმედებენ პაპები;
- პირველი ოთხი საუკუნის კრებები, აღიარებდნენ რა რომის ეპისკოპოსების მიერ ეკლესიაში დაკავებულ მაღალ მდგომარეობას რომის დიდი მნიშვნელობის გამო, მიაკუთვნებდნენ მათ მხოლოდ ის, და არასოდეს ძალაუფლების ან იურისდიქციის პირველობას;

- წმიდა მამებს არასოდეს უფიქრიათ, რომ ცნობილი ადგილი: „შენ ხარ პეტრე, და ამ ქვაზე მე აღვაშენებ ჩემს ეკლესიას“, გაეგოთ იმ აზრით, რომ ეკლესია დაარსებულია პეტრეზე (სუპერ ეტრუმ), არამედ ქვაზე (სუპერ ეტრუმ), ანუ მოციქულის რწმენის აღსარებაზე.

მე საზეიმოდ ვასკვნი ცნობიერების, გონების, ლოგიკის, საღი აზრისა და ქრისტიანული სინდისის საფუძველზე, რომ იესო ქრისტეს წმიდა პეტრესთვის არ მიუცია არანაირი მეთაურობა, და რომ რომის ეპისკოპოსები შეიქნენ ეკლესიის მეუფენი ეპისკოპოსობის ყველა უფლების თანდათან, ერთიმეორეზე დათრგუნვის გზით“.

იოსებ შტროსმაიერი ნამდვილად არ იყო მიკერძოებული მართლმადიდებლობის სასარგებლოდ, ამიტომ მისი მოყვანილი სიტყვების ობიექტურობაში თავად კათოლიკეებსაც არ უნდა შეეპაროთ ეჭვი.

განმარტება: ულტრამონტანებს იმ რომაელ კათოლიკებს უწოდებენ, რომლებიც კანონიერად აღიარებენ და იცავენ პაპების ყველა პრეტენზიას ეკლესიაში მეთაურობაზე, მიწაზე ღვთის ნაცვლობაზე, უცდომელობაზე, მათ უფლებასაც კი საერო ძალაუფლებაზე, ეთანხმებიან პაპების ყველა მონაგონს სარწმუნოების სწავლებაში.

ჩვენს ამ შენიშვნებს პაპის პირველობასთან დაკავშირებით დავამატებთ საიტ მართლმადიდებელი აპოლოგეტის კომენტარს.

8. საიტ „მართლმადიდებელი აპოლოგეტის“ კომენტარი

„რომის ეპისკოპოსის როლის შესახებ I ათასწლეულში, ჩვენ გვინდოდა კიდევ ერთხელ მოგვეყვანა ძველი ეკლესიის ეკლესიოლოგიის სავესებით ნათელი და ცნობილი დებულებები, რომელიც უცვლელია დღემდე:

1. ეკლესიამ არასდროს იცოდა ცნება „პირველობა-პრიმატი («*πρῶτον*»),
2. I ათასწლეულში ეკლესიის კანონიკურ დადგენილებებში ჩვენ ვხვდებით მხოლოდ უპირატესობის («*πρῶτον*») ცნებას, ანუ ხარისხის, ღირსების უპირატესობას («*πρῶτον*»), რომელიც დაკავშირებული იყო განსაკუთრებულ დამოკიდებულებასთან, რომელსაც იჩენდნენ ზოგიერთი ეკლესიის მიმართ, ეკლესიის

საქმეებსა და ურთიერთობებში მათი დიდი ავტორიტეტიდან გამომდინარე.

3. ტერმინი ის უპირატესობა (შწარმანაბნობა) იყო ეკლესიის კრებსითი მოწყობის პირმშო და არანაირად არ იყო დაკავშირებული ადმინისტრაციულ-იურიდიულ ძალაუფლების ცნებასთან.
4. რომის ეკლესია და მისი ეპისკოპოსი „ის უპირატესობით“ აღჭურვილი იყო მსოფლიო კრებებზე მხოლოდ იმიტომ, რომ რომი იყო რომის იმპერიის პოლიტიკური ცენტრი, მისი დედაქალაქი. ამას გარდა, დასავლეთში, აღმოსავლეთისაგან განსხვავებით, ასეთი ღირსებით სხვა არცერთი ქალაქი არ იყო შემკული.
5. ეკლესიის ისტორიის ადრექრისტიანულ პერიოდში რომის ეკლესია იწოდებოდა „სიყვარულში თავმჯდომარედ (წმ. მოწ. ეგნატე ღმერთმშემოსილი), ანუ მითითებული იყო მის სათნოებაზე და არა რაიმე ძალაუფლებაზე საერთოეკლესიურ ცხოვრებაში.
6. რომის ავტორიტეტი პირველქრისტიანულ წლებში ემყარებოდა იმ პატივისცემას, რომ ეს იყო ადგილი პირველმოციქულების წმიდა მოწამებრივი აღსასრულისა.
7. ეკლესიის ისტორია ადასტურებს იმას, რომ პირველ ათასწლეულში რომის ეპისკოპოსის ნებისმიერი ჩარევა სხვა ადგილობრივი ეკლესიის საზღვრებში ხვდებოდა მკვეთრ უკუგდებას, მაგალითად, კართაგენის 418-419წწ. კრების გადაწყვეტილებით უგულბელყოფილ იქნა რომის რაიმე უფლება, განეხილა და გაეუქმებინა კართაგენის ადგილობრივი კრების რაიმე გადაწყვეტილება.
8. კონსტანტინოპოლის 879-880 წწ. კრებამ I კანონით მიიღო გადაწყვეტილება ადგილობრივი ეკლესიების აბსოლუტური ავტონომიის შესახებ ეპისკოპოსთა გადაწყვეტილებებში და მათვე დაავალა თავიანთი ეპისკოპოსების განსჯა.

9. პირეის მიტროპოლიაში ჩატარებული კონფერენციის (28.04.10) შედეგები, რომელიც მიექძვნა „პირველობის“ საკითხს.

პაპის პირველობას არანაირი კანონიერი საფუძველი არ გააჩნია, არც საღვთისმეტყველო, არც სასულიერო, არც ეკლესიოლოგიური. სავსებით ცხადია, რომ ის ემყარება ხელისუფლების მიწიერ გაგებას.

ასეთი ზოგადი დასკვნის გამოტანა შეუძლებელია პირეის მიტროპოლიტი სერაფიმეს მიერ ირინისა და ფილიის სახ. სტადიონზე ჩატარებული „ღვთისმეტყველების დღის“ მასალებიდან. კონფერენციას მრავლრიცხოვანი სამღვდელთა და საერო პირები ესწრებოდნენ.

ეს დღე აღსანიშნავი იმითაც იყო, რომ კონფერენციას ათენისა და სრულიად ელადის მთავარეპისკოპოსი, მეუფე იერონიმი ესწრებოდა, რომელმაც კონფერენციის გახსნაზე სიტყვა წარმოსთქვა. კონფერენციას ასევე ესწრებოდნენ კიფირის მიტროპოლიტი, მეუფე სერაფიმე, გლიფადის მიტროპოლიტი, მეუფე პავლე, ასევე მარათონის ეპისკოპოსი, მეუფე მელიტონი.

**პირეის მიტროპო-
ლიტი სერაფიმე**

კონფერენციის თემა იყო „პირველობა, კრებსითობა და ერთობა ეკლესიისა“. ორ სხდომაზე მოხსენებები გააკეთეს: მიტროპოლიტმა სერაფიმემ, ბერმა ლუკა გრიგორიატელმა, პროფესორმა არესტიდის პაპადიკისმა (მერილენდის უნივერსიტეტი, აშშ), პროტოპრესვიტერებმა გიორგი მეტალინოსმა და თეოდორე ზისისმა, პრესვიტერმა ანასტასი გნოცოპულოსმა და პროფესორმა დიმიტრი ცელინგიდისმა.

გაკეთებული მოხსენებებიდან გამომდინარეობდა, რომ: ერთობა ბუნებით ეკუთვნის ეკლესიას როგორც ქრისტეს სხეულსა და როგორც საკრებულოს ქრისტეში. ჭეშმარიტი ეკლესია ერთია. ეკლესიის ერთადერთობას ყველა მხრივ, როგორც კანონმდებლობით, ისე ქარიზმატული თვალსაზრისით, აქვს სავსებით ნათელი ღვთივსულიერი საფუძველი. იგი წარმოგვიდგება, როგორც მისტიური, მაგრამ ცხოვრობს, მოქმედებს და მჟღავნდება უპირველეს ყოვლისა ეკქარისტიაში.

კონსტანტინოპოლის 1727 წლის კრების „სარწმუნოების აღმსარებლობის“ თანახმად, **„არასდროს არავითარი სხვა თავი არ ყოფილა აღმოსავლეთის ეკლესიაში, გარდა უფლისა ჩვენისა, იესო ქრისტესი, რომელიც, წმინდა მამების თანახმად, სამუდამოდ არის ეკლესიის მომცემი და საფუძველი“**. მართლმადიდებლური ეკლესიოლოგიის თანახმად, „პირველი“ არ

გაიგება და არ შეიმეცნება უმთავრესად უშუალოდ კონკრეტული ადგილისა თუ ეპარქიის ეკლესიისაგან განცალკევებით.

ის უპირატესობის (მწიგნობრივად) დებულება (ამ ტერმინს იყენებს მართლმადიდებლური საეკლესიო ტრადიცია პაპისტების მიერ ხმარებული ტერმინის, – „პირველობა“ (Primitivum) – საპირისპიროდ) გამოხატავს და ინარჩუნებს მართლმადიდებელი კათოლიკე ეკლესიის ერთობასა და კრებსითობას. საპატრიარქო ტახტთა პენტარქია არის ფორმა, რომლის საშუალებითაც ეკლესიამ ადგილი მისცა ის პირველობას I ათასწლეულში. „პირველის“ ძალაუფლება, რომელიც მომდინარეობს ის უპირატესობიდან, არის კრებსითობის ნაყოფი, მაშინ, როდესაც ძალაუფლება, რომელიც რომის ეპისკოპოსმა მიითვისა I ათასწლეულის შემდეგ, წარმოადგენს ეკლესიის კრებსითი მოწყობის გაუქმებას.

I ათასწლეულის ეკლესიაში არ არსებობდა „ღვთიური უფლება“ პაპის პირველობისა მმართველობაში და მთელს ეკლესიაზე ძალაუფლებაში, არამედ ეკლესიას ქონდა უფლება, გადაეწყვიტა თავისი პრობლემები პაპის გარეშე და უმეტეს შემთხვევაში ამას იგი აკეთებდა სწორედ პაპის დაჟინებული წინააღმდეგობის საპირისპიროდ და ეკლესიის ამ გადაწყვეტილებებს ქონდათ კრებსით-კათოლიკური (საყოველთაო) ძალმოსილება.

1054 წლის სქიზმის შემდეგ პაპების მისწრაფება, მოიპოვონ ძალაუფლების პირველობა მთელს ეკლესიაზე, მთლიანად ანგრევს ეკლესიის მისტიური სხეულის ღვთივსულიერ აგებულებას, ქმნის ხაზს და ფაქტობრივად აუქმებს კრებსითობას, როგორც ამ სხეულის ღვთივსულიერ მსახურებას და შემოაქვს ეკლესიაში მიწიერი აზროვნება, აუქმებს ეპისკოპოსების ღისრსებათა ტოლდიდობას, ითვისებს ეკლესიაზე აბსოლუტური ძალაუფლების უფლებას. ეს, არსებითად, განაყენებს ღმერთ-თკაცს და ეკლესიის ხილულ თავად ადგენს ვინმე კაცს. ამგვარად, თითქოს თავიდან მეორდება პირველქმნილი ცოდვა.

ჭეშმარიტი ერთობა მიიღწევა რწმენაში, ღვთისმსახურებასა და უფლებაში ერთობის საშუალებით. ეს არის ძველი ეკლესიის ერთობის პროტოტიპი, რომელსაც ზუსტად და კათოლიკურად აგრძელებს მართლმადიდებელი კათოლიკე ეკლესია. უნიატობის მეთოდს შემოაქვს ცრუერთობა, რომელიც ემყარება ერეტიკულ

ეკლესიოლოგიას, რადგან, იმის გარდა, რომ უმეებს მრავალფეროვნებას სარწმუნოებასა და ღვთისმსახურებაში, ერთობა ასევე დამოკიდებული ხდება პაპის პირველობის ცნობაზე, რომელიც ამყარებს კაცობრივ ძალაუფლებას და აუქმებს ეკლესიის კრებისთი მართვის მოწყობას, რომელიც წარმოადგენს ღვთიური უფლების ინსტიტუტს.

ვატიკანის I კრების (1870), უმთავრესად კი ვატიკანის II კრების (1952-1964) შემდეგ პაპის პირველობა არ წარმოადგენს უბრალო კანონიკურ პრეტენზიას, არამედ სარწმუნოების აუცილებელ (წინააღმდეგარს) დოგმატს, რომელიც, ლათინთა თვალსაზრისით, სრულიად აუცილებელია მორწმუნეთა გადარჩენისათვის. ამ დოგმატის უარყოფელი თავს იტყვის ვატიკანის I კრების ანათემას, რომელიც ძალაში დარჩა ვატიკანის II კრების შემდეგაც.

პირეის მიტროპოლიტმა სერაფიმემ თავის მოხსენებაში აღნიშნა, რომ „პაპის ძალაუფლების პირველობის შესახებ ერეტიკული და მკრეხელური სწავლებისა და მისგან გამომავალი სულიერი შედეგების (როგორცაა პაპის უცდომელობა და მისი აბსოლუტისტურ-მონარქისტული ბატონობა მთელ მის რელიგიურ საკრებულოზე) წყალობით პაპიზმი გარდაიქმნა როგორც აბსოლუტისტურ-მონარქისტული სისტემა მისტიური მსოფლმხედველობისა და მივიდა ეკლესიის გაგების დამახინჯებამდე. პაპიზმმა ახალი რომაულ-ფრანკისტული წარმართობა მოირგო რაღაც სულიერ ნიღბად და თავის ყოველ წევრს წაართვა ქრისტეში მისტიური თავისუფლება. შედეგად პაპიზმმა ხელი შეუწყო ასობით სხვადასხვა მწვალებლობაში შთავარდნასა და განვარდნას ერთი წმიდა კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიიდან, ასევე აღმართა დაუძლეველი წინააღმდეგობათა უარყოფისათვის.

კონფერენციის პატივცემული მონაწილეების თვალსაზრისით, მართლმადიდებლებსა და რომო-კათოლიკებს შორის მიმდინარე თანამედროვე დიალოგების მცდელობისათვის, აღადგინოს ეკლესიური ერთობა, აუცილებელია, სულ მცირე, რომო-კათოლიკების მხრიდან დოგმატური ცდომილებების, მათ შორის პაპის პირველობის უარყოფა, და არა მისი რაიმე მისაღები ფორმით განმარტება.

დასასრულ, განსჯილ, უარყოფილ და მიუღებლად მიჩნეულ იქნა „სრული ერთობის აღდგენის ნიმუშისათვის“ ისეთი სინკრეტიკული ფორმა, როგორცაა „ერთობა მრავალფეროვნებაში“.

<http://amen.gr/index.php?mod=news&op=article&aid=2260>

10. სერბეთის ეკლესიაში

რაშკას და პრიზრენის მიტროპოლიტი არტემის
მიმართვა სერბეთის სინოდს

ცნობად: სერბიის ეკლესიის ყველა მღვდელმთავარს

რაშკასა და პრიზრენის წმიდა მიტროპოლიის
მართლმადიდებელი მიტროპოლიტი არტემი
ოქმის ნომერი №363
19.5.2008

პრიზრენი. გრაჩანიცას წმიდა მონასტერი

ეპისტოლე
მღვდელმთავართა
სინოდს

უკვე ექვსი თვეა
სერბია გუგუნებს
გავრცელებული მითქმა-
მოთქმით „რავენას“
საკითხის გამო. ეს
საკითხი კი არ არის

მიტროპოლიტი არტემი
მღვდელმთავართა სინოდის „დღის წესრიგში“ წარმოდგენილი.
მორწმუნე ერი, შეშფოთებული თავისი მართლმადიდებლური
სარწმუნოების გამო, მოელის მღვდელმთავართა სინოდისგან გარკვეულ
პასუხს იმის თაობაზე, თუ რა მოხდა რავენაში 2007 წლის 8-15
ოქტომბერს, და არა მარტო ერი, ამასვე მოელის უმეტესობა
მღვდელმთავრებისა, რომლებიც აქ ვართ თავმოყრილნი. ჩვენც
გაგვიჩნდა ბევრი კითხვა და ეჭვი, რაც სასურველია, აქვე გადაიჭრას.

რავენას მოვლენათა თანამონაწილემ, ბაცკას
მაღალყოვლადუსამღვდლოესმა ეპისკოპოსმა, მეუფე ირინეოსმა
შეკრიბა სინოდი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ზემოაღნიშნული

მოვლენიდან უკვე სამ თვეზე მეტი ხანი იყო გასული (2008, 23 იანვარი). მეუფე წარდგა მოხსენებით „სიტყვა შერეული საერთაშორისო კომისიის პლენარული სხდომისათვის მართლმადიდებლებსა და რომაულ-კათოლიკურ ეკლესიებს შორის საღმრთისმეტყველო დიალოგის 10 წლისთავთან დაკავშირებით (რავენა, იტალია, 2007 წ. 8-15 ოქტომბერი)”. მუდმივმოქმედი წმიდა სინოდი 2008 წ. 5 თებერვალს აგ ზავნის მღვდელმთავრებს და ჩვენ ამას ვგებულობთ ფოსტით, თითოეული ჩვენგანი – ჩვენი რეზიდენციების მანძილისა და საფოსტო კავშირის სისწრაფისდა შესაბამისად.

ამასობაში – 2007 წ. ოქტომბრიდან 2008 წ. თებერვლამდე დიდი დროის განმავლობაში გამოითქმებოდა სხვადასხვა მოსაზრებები, ჰიპოთეზები, მარჩიელობა იმის თაობაზე, თუ რა მოხდა სინამდვილეში რავენაში? რას მოეწერა ხელი, ვინ მოაწერა, ვისი დავალებით და ლოცვა კურთხევით?.. თავად სხდომაზე მონაწილეთა სახელით კეთდებოდა განცხადებები, თუ სრულიად მღვდელმთავართა და მორწმუნე ერის სახელით?..

2008 წ. 2 თებერვალს ოქმის №131/66 მუდმივმოქმედი წმიდა სინოდის ეპისტოლეს მეშვეობით (მას ახლდა ძმის-ირინეოსის დანართი) ჩვენ ვიმედოვნებდით, რომ ვპოვებდით ზემოთ წარმოდგენილ შეკითხვებზე პასუხებს, მაგრამ ვერ ვპოვეთ. იმედად ისლა შემოგვრჩა, რომ ყველაფერს მღვდელმთავართა სინოდზე გავიგებდით, მაგრამ ეს საკითხი დღის წესრიგშიც კი არ შეუტანიათ.

იმისათვის, რომ მეტად აღარ შევყოვნდეთ შესაბამის თემასთან დაკავშირებული მრავალი საკითხის ლაბირინთში, მღვდელმთავართა სინოდს წარმოვუდგენთ ჩვენს ამ ეპისტოლეს, მოუთმენლად მომლოდინენი, რათა შევიტყოთ ოფიციალურად:

1. როდის, ვისი დადგენილების საფუძველზე, რომელი საეკლესიო კორპუსის თაოსნობით განუწესეს ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლებს – ბაცკას ეპისკოპოს ირინეოსსა და ბრანიჩევის ეპისკოპოს ეგნატეს მართლმადიდებელ და რომაულ-კათოლიკურ ეკლესიებს შორის „შერეული სადიალოგო კომიტეტის“ საქმეებში მონაწილეობა?

2. მიეცა თუ არა ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლებს აღნიშნული დადგენილებით (რაკი იგი არსებობს) უფლება „სამსახურისა“ მთელი ცხოვრების მანძილზე, ანდა კონკრეტული კურთხევა ზემოთ დასახელებული კომიტეტის კონკრეტულ სხდომებზე დასასწრებად?
3. შეხვდნენ თუ არა ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლები გამგზავრებამდე წმიდა მუდმივმოქმედ ან მღვდელმთავართა სინოდს მოსათათბირებლად და იმ პოზიციების შესათანხმებლად, რომელთაც ისინი ჩვენი ეკლესიის სახელით დაიცავდნენ?
4. მოგახსენებთ უფრო კონკრეტულად: რავენაში მიმდინარე მოვლენების თაობაზე ჩვენ ამბებს ვიგებთ ბაცკას ეპისკოპოსის მოხსენებიდან. ანუ, ვიგებთ იმას, რომ რავენას სხდომაზე აღიარებული ტექსტი წარმოადგენს „საღმრთისმეტყველო შესავალს ეკლესიაში რომის ეპისკოპოსის პოზიციისათვის“ და კვალად ვსვამთ კითხვას: როგორ შეიძლება წარმოებდეს მსჯელობა „ეკლესიაში რომის პაპის პოზიციაზე“, როცა რომის „ეპისკოპოსი-პაპი“ არ არის ეკლესიის წიაღში, არ არის მისი წევრი, არამედ ეკლესიის გარეთ მისდევს მწვალებლობას? განა ეკლესიის წიაღში ადგილის განსასაზღვრავად აუცილებელი წინაპირობა არ იყო (პაპის-მთ.შენ.) ეკლესიის წიაღში მოქცევა? განა რავენას ტექსტი ითვალისწინებს მართლმადიდებელი და რომაულ-კათოლიკური ეკლესიების ერთობას?
5. გვსურს, რათა წარმოგვიდგინონ რავენას 2007 წ. სხდომათა მონაწილეების ნუსხა; თუნდაც ის, რაც ადგილობრივ ეკლესიებს უკავშირდება.
6. მომხსენებელი მუდმივმოქმედი წმიდა სინოდის წინაშე, ბაცკას ეპისკოპოსი საუბრობს ადგილობრივი მღვდელმთავრების

ვარაუდებზე „რავენას ტექსტის“ ხელმოწერასთან და ვითომდა „უკანდახევასთან“ დაკავშირებით და გვიმტკიცებს, რომ ეს სხვა არაფერია, თუ არა „მტკნარი სიცრუე და სისულელე“. სხვა წყაროებიდან კი, სამწუხაროდ, ვიგებთ, რომ არსებობს „ხელმოწერებიც“ და „უკან გადადგმული ნაბიჯებიც“; და რომ ეს „სიცრუე და სისულელე“ კი არა, მწარე სინამდვილეა.

7. მოველით, რომ მღვდელმთავართა სინოდი ხელახლა განიხილავს დადგენილებას „მართლმადიდებელ და რომაულ-კათოლიკურ ეკლესიათა შორის საერთაშორისო შერეული საღმრთისმეტყველო დიალოგის“ სამუშაოებში სერბიის ეკლესიის თანამონაწილეობის საკითხის შესახებ, რადგან ყოველი ამგვარი „დიალოგის“ შედეგად სერბიის ეკლესიის სავსება განიცდის გამანადგურებელ რყევებსა და მორწმუნეებში რწმენის რღვევას.

8. ვიმედოვნებთ, რომ ჩვენი მღვდელმთავართა სინოდი ხელახლა გადასინჯავს ჩვენს ამ თაოსნობას და გაძლიერებული განახორციელებს 1997 წ. დადგენილებას „მსოფლიო საეკლესიო საბჭოდან სერბიის მართლმადიდებელი ეკლესიის გამოსვლის“ თაობაზე, გაუძღვება ერს ქრისტეს გზით, წმიდა საბა სერბის გზით, ერთადერთი სწორი გზით ცხონებისაკენ.

დასასრულ, კეთილი სასოებით ხელმომწერი

რაშკას და პრიზრენის მიტროპოლიტი არტემი

ამონაბეჭდი „თეოლოგიის“ 6.2.10 დან

რუბრიკა: ანტიეკუმენისტური მასალები

11. თესალონიკის კონფერენცია რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შესახებ

თესალონიკის უნივერსიტეტის
სალეთისმეტყველო ფაკულტეტის
პროფესორი, დიმიტრი ცელინგიდისი

მიმდინარე (2010) წლის მარტში, თესალონიკში, ადგილობრივ თეოლოგთა კავშირისა და ქრისტიანული ცენტრის, „მოციქული პავლეს“ ორგანიზებით, ჩატარდა კონფერენცია. თავის მოხსენებაში „ქრისტეში ერთობისათვის სხვაგვარადმადიდებლებთან დიალოგებში დოგმატების მნიშვნელობის შესახებ“ თესალონიკის უნივერსიტეტის სალეთისმეტყველო ფაკულტეტის პროფესორმა, დიმიტრი ცელინგიდისმა აღნიშნა, რომ დოგმატი, რომელიც არის ინდექსი და რწმუნება მართლმადიდებლური აზროვნებისა, უნდა იყოს პირველი და ფუძემდებლური პირობა დიალოგისათვის, რომელიც მიზნად ისახავს გზაბნეულთა ერთ წმიდა კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიაში დაბრუნებას. ეს ეკლესია მართლმადიდებელი ეკლესიაა, რომლისგანაც რომო-კათოლიკები 1054 წელს განვარდნენ დოგმატური გადახვევების გამო, რომელთაგან მთავარი «filioque»-ა. დოგმატის შეცვლის მომენტიდან რომის ეკლესიამ დაკარგა ღმრთის მადლი, განვარდა ეკლესიიდან, აღარ არის ეკლესია, არამედ – რაღაც ერეტიკული ერთობა. ბ-ნმა ცელინგიდისმა აღნიშნა, რომ სინამდვილეში უფსკრული ორ მხარეს შორის ეკლესიოლოგიური ხასიათისაა და მოცემულ მომენტში ეს უფსკრული დაუძლეველია. ამიტომ, სანამ ეს დოგმატური განსხვავება არსებობს, ყველანაირ დიალოგს არა აქვს არსებითი აზრი.

აღსანიშნავია, რომ დიდი სქიზმის შემდეგ მართლმადიდებელი ეკლესია არასოდეს მიიჩნევს რომის საკრებულოს ეკლესიად. მას ყოველთვის განიხილავდნენ როგორც სქიზმატურ ერთობას, ხოლო შემდგომ ჩამოყალიბდა მასთან საბოლოო დამოკიდებულება, როგორც მწვალებლობასთან. მართლმადიდებელი ეკლესიის ცნობიერებაში არასდროს ყოფილა ის იდეა, რომელიც დღეს გამოითქმება

მართლმადიდებელი ეკლესიის ეკუმენისტურად მოაზროვნე ნაწილის მიერ, რომ, თითქოს, რომის ეკლესიის მწვალებლურად მისაჩნევად აუცილებელია მსოფლიო კრება, და რადგან ასეთი არ ყოფილა, ამიტომ, მიუხედავად ამკარა მწვალებლური სწავლებების მიუხედავად, რომის საკრებულო ეკლესიად უნდა მივიჩნიოთ. ეს სრულიად მცდარი მოსაზრებებია. პირველი, ეს პოზიცია ძირშივე ეწინააღმდეგება მსოფლიო კრებათა განმარტებას, რომელთა მიერ განისჯებოდა არა ადგილობრივი ეკლესიები (მაგ, ალექსანდრიისა თუ კონსტანტინოპოლის), არამედ მწვალებლობის მატარებლები და თავად მწვალებლობები. ამ ანათება-განსჯათა კონტექსტი ისეთი იყო, რომ ნებისმიერი, ვინც, – მიუხედავად იმისა, თუ სად და როდის, – გაიზიარა სწავლება, რომელიც უარყოფილია ეკლესიის მიერ, ასევე ექვემდებარება განკვეთასა და ანათემას. ამისთვის საკმარისია გავეცნოთ თავად მსოფლიო კრებათა საკითხებს. დასავლეთის ეკლესიის სწავლება «*filioque*»-ს შესახებ უშუალოდ ექვემდებარება მთელი რიგი მსოფლიო კრებების განჩინებებს, რომლებიც კრძალავენ ახალი სარწმუნოების შედგენას და სარწმუნოების სიმბოლოსთვის რაიმეს დამატებასა თუ მოკლებას. ამიტომ სრულიად გასაგებია, თუ რატომ უწოდებდნენ წმ. გრიგოლ პალამა თუ წმ. მარკოზ ეფესელი დასავლეთის ეკლესიას მწვალებლურს. და თუ ვინმე მაღალ იერარქთაგანი ემზრობა აზრს, რომ რომის საკრებულო არის ეკლესია, ეს არ არის მართლმადიდებელი ეკლესიის სწავლება, არამედ იერარქის კერძო მოსაზრება. ასეთი ლიბერალური აზროვნების მიზეზი არის მაღალი იერარქიის მიერ წმინდამამებრივი დოგმატური ცნობიერების დაკარგვა, რომელიც გამოწვეულია ცხოვრების წესის გამიწიერებითა და აქტიური ეკუმენისტური კონტაქტებით, რომლებიც აჩლუნგებენ მართლმადიდებლურ ცნობიერებას. არა ადგილობრივი ეკლესიები გამოთქვამენ მოსაზრებებს რომის საკრებულოს, როგორც ეკლესიის შესახებ, არამედ მათი იერარქები, რადგან ეკლესია არის ყველა მორწმუნის ერთობა, ხოლო ეკლესიის სწავლება – წმიდა მამათა სწავლება. ამიტომ პროფესორ ცელინგიდისის ზემოთ მოყვანილი გამონათქვამები არის არა მისი თვალსაზრისი, არამედ – ეკლესიის სწავლება, რომელიც ეწინააღმდეგება ზოგიერთი მაღალიერარქის მოსაზრებებს.

12. ავსტრალიის მთავარეპისკოპოსი სტილიანი: რომო-კათოლიკებთან წარმოებული დიალოგი არის დაცინვა

მთავარეპისკოპოსი
სტილიანი

ეკლესიის სწავლებიდან და რომო-კათოლიკებთან მიმდინარე დიალოგის ხასიათიდან გამომდინარე ამბობს ავსტრალიის მთავარეპისკოპოსი სტილიანი, რომ რომო-კათოლიკებთან წარმოებული დიალოგი არის დაცინვა. ამ დიალოგის ხასიათს რომთან ერთად მასთან ანტიმართლმადიდებლურ ალიანსში მყოფი კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოც განსაზღვრავს. მეუფე სტილიანი ამბობს, რომ ვატიკანმა თავისი უმაღლესი ფარისევლობა დაამტკიცა! რომ უნია არის დაცინვა და წმინდა წყლის

სიცრუე. რომ თანამედროვე პაპიზმი ქადაგებს პაპიზმის შუასაუკუნოებრივ ზღაპრებს. კერძოდ, მან ვატიკანის განმაურებულ 09.07.2007წ.-ის ენციკლიკას გამომწვევი უწოდა. ამ ენციკლიკაში პაპმა განაცხადა, რომ ერთადერთი ნამდვილი ქრისტეს ეკლესია არის პაპისტური ეკლესია და რომ „აღმოსავლეთის ეკლესიებს“ აქვთ ნაკლები ეკლესიოლოგია, რადგან ისინი არ აღიარებენ რომის პირველობას და იმას, რომ პაპი არის ზეპისკოპოსი და „ქრისტეს ნაცვალი დედამიწაზე. მეუფე სტილიანმა, კერძოდ, თქვა შემდეგი: „მართლმადიდებლებსა და რომო-კათოლიკებს შორის „ოფიციალურ საღვთისმეტყველო დიალოგზე“ ჩემი 20-წლიანი დამქანცველი თავმჯდომარეობის შემდეგ მე საკუთარი ნებით გადავდექი, იმისათვის, რათა არანაირი დამოკიდებულება აღარ მქონოდა ამ „არამიმზიდველ და ულამაზო თამაშთან“. . . მე არ შევუდგები ვრცელ საუბარს სწრაფად განვითარებად „იატაკქეშა“ საქმიანობისა და განახლებული საღვთისმეტყველო დიალოგის შესახებ, რომელიც ფარისევლურ ხასიათს ატარებს. . . პერგამოს მიტროპოლიტ იოანეს მიერ დიალოგის წარმოება – ესაა ერთგვარი დევნის ტაქტიკა, როდესაც

ის თავს უფლებას აძლევს განაცხადოს, რომ ის თანმიმდევრული ღვთისმეტყვეელია და ამტკიცებს, რომ თითქოს „უნიატობა არ განეკუთვნება დიალოგის საკითხებს“. უნიატობა არის დაცინვა და სუფთა წყლის სიცრუე, ადამიანური სიბილწე. მოდის მიტროპოლიტი იოანე და მეუბნება, რომ დღის წესრიგში შევიტანოთ შემდეგი საკითხი იმასთან დაკავშირებით, რომ ჭკუაზე მოვიყვანოთ ადგილობრივი ეკლესიები. სად იპოვა ეს პერგამოს მიტროპოლიტმა? და განა მაშინ იგი ამას დაუდევრობითა და უთაობით ამბობდა?“ (*Ὁ ἐπίσκοπος Ἰωάννης, ἰὺ ὁ εἰς «Ἐἰς τὸ Ὁμολογιστικόν», Ὁμολογ. 4, Ὁ. Ἐ. 542-50*)

13. პაპის დამცინავი და შეურაცხყოფელი ენციკლიკა

პაპის ფარისევლობა 2007 წლის ენციკლიკაში თვალნათლივ ჩანს. ერთი მხრივ პაპისტები მართლმადიდებლებს ძმებს გვიწოდებენ, ამბობენ, რომ ჩვენ ერთნი ვართ, და ასეთი ლიქნით სურთ, რომ გვაღიარებინონ მათი საკრებულო ეკლესიად. მეორე მხრივ ქედმაღლურად აცხადებენ, რომ ერთადერთი ეკლესია რომის ეკლესიაა და რომ მართლმადიდებლური ეკლესია არასრულფასოვანია. გთავაზობთ ხსენებული ენციკლიკის თარგმანს კომენტარებითა და თანამდები სხვა მასალებით:

ვატიკანის მზაკვრული გეგმა

პაპ ბენედიქტე XVI –ის სამი წლის წინ გამოქვეყნებული დოკუმენტი დღევანდელი გადასახედიდან სრულიად ააშკარავებს ვატიკანის მზაკვრულ განზრახვას, – მიაღწიოს პაპის პრიმატის აღიარებას მართლმადიდებელი ეკლესიების მხრიდან. ამ მიზნით ვატიკანმა მისთვის დამახასიათებელი მზაკვრული გზა აირჩია: ჯერ ცდილობს, რომ მიღებულ იქნას დოკუმენტი „პაპის პრიმატის

თაობაზე ერთიან ეკლესიაში პირველ ათასწლეულში“, და შემდეგ პირველი ათასწლეულიდან გადმონაცვლოს მეორე ათასწლეულში. ამ მზაკვრობაში ორმაგი სიცრუე დევს:

1. პაპის პრიმატი პირველ ათასწლეულშიც სრულიად უსაფუძვლო, არაეკლესიოლოგიური და არასახარებისეულია (იხ. ქვემოთ);
2. დღევანდელ რომის ეკლესიას არაფერი აქვს საერთო პირველი ათასწლეულის ერთიან ეკლესიასთან. მეტიც, ამ ერთიანი ეკლესიის მიერ იგი ანათემასაა გადაცემული, რომელიც დღემდე ძალაშია.

ანათემა ოფიციალურად გამოცხადდა 1054 წელს კონსტანტინოპოლის ეკლესიის ინიციატივით, იგი დროთა განმავლობაში ყველა ადგილობრივმა ეკლესიამ გაიზიარა, და მის მოსახსნელად არ არის საკმარისი ცალკეული მოსყიდული და სულგაყიდული პატრიარქის (ათინაგორა) ინიციატივა. ანათემის გასაუქმებლად აუცილებელია რომის ეკლესიის მიერ თავისი მწვალებლობების აღიარება, უკუგდება და კვლავ დედა ეკლესიაში დაბრუნება. ყველა სხვა მცდელობა იქნება არამართებული, არაკანონიკური, არაეკლესიოლოგიური, არამედ – მზაკვრული და ავაზაკური.

მოგვეყვას სამი წლის წინ გამოქვეყნებული დოკუმენტი და მასთან დაკავშირებული მასალები, რომელიც ყველა ზემოხსენებულ სიცრუეს შეიცავს. შემდეგ ჩვენს კომენტარსაც შემოვთავაზებთ.

2007 წლის ენციკლიკა

snbc.com საინფორმაციო სამსახურები
განახლებულია 9:52, 10 ივლისი, 2007.

ლორენზაგო დი კადორე, იტალია – პაპმა ბენედიქტე XVI ხელახლა დაადასტურა რომის კათოლიკური ეკლესიის უნივერსალური პრიმატი, მოიწონა რა სამშაბათს გამოქვეყნებული დოკუმენტი, რომელშიც ნათქვამია, რომ ორთოდოქსული (მართლმადიდებლური – მთარგმნ.) ეკლესიები არასრულყოფილნი არიან და რომ, სხვა ქრისტიანული დენომინაციები არ წარმოადგენენ ჭეშმარიტ ეკლესიებს.

ბენედიქტემ მოიწონა მისი სამრევლოს მიერ სარწმუნოებრივი დოქტრინის შესახებ გამოქვეყნებული დოკუმენტი, სადაც ახლიდანაა ჩამოყალიბებული ეკლესიის სწავლება სხვა ქრისტიანებთან მიმართებაში. ამ კვირაში ეს უკვე მეორედ გააკეთა რომის პაპმა, – ვატიკანის მეორე კრების გადაწყვეტილებების (მისი გაგებით) მცდარი ინტერპრეტაციების კორექტირება. საუბარია 1962-65 წელს მოწვეულ კრებებზე, რომლებმაც მოახდინეს ეკლესიის მოდერნიზაცია.

შაბათს ბენედიქტემ ვატიკანის მეორე კრების კიდევ ერთი ძირითადი ასპექტი შეასწორა – აღადგინა ძველი ლათინური მესა. ტრადიციონალი კათოლიკეები ამ ცვლილებას სინარულით შეხვდნენ, მაგრამ უფრო ლიბერალებმა ეს მოვლენა შეაფასეს, როგორც ვატიკანის მეორე კრების გადაწყვეტილებების განხორციელებისაგან თავის შეკავება.

ბენედიქტე, რომელიც ესწრებოდა ამ კრებას, როგორც ახალგაზრდა თეოლოგი, დიდი ხნის მანძილზე ასაჩივრებდა ლიბერალთა მხრიდან კრების გადაწყვეტილებათა მცდარ ინტერპრეტაციებს. აცხადებდა რა, რომ ეს წარსულის გადმონაშთი კი არა, არამედ უფრო საეკლესიო ტრადიციის განახლება იყო.

ახლახანს გამოცემულ დოკუმენტში, რომელიც 5 კითხვისა და პასუხებისაგან შედგება, ვატიკანი ცდილობს წერილობით ჩამოაყალიბოს ვატიკანის მეორე კრების ეკუმენური განზრახვა. მასში წერია, რომ ზოგიერთი თანამედროვე თეოლოგიური ინტერპრეტაციები გახლდათ “მცდარი და ორაზროვანი”, რამაც გამოიწვია დაბნეულობა და ეჭვი.

დოკუმენტში განმეორებულია 2000 წელს პაპის მიერ გაკეთებული განცხადებიდან ძირითადი ადგილები. ეს განცხადება პაპმა, „Dominus Iesus“, კონგრეგაციის პრეფექტად ყოფნის დროს გააკეთა, რამაც პროტესტანტებსა და სხვა ქრისტიანულ დენომინაციებს შორის კრიტიკის ქარცეცხლი გამოიწვია. ამ დოკუმენტში ნათქვამი იყო, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი დენომინაციები არ წარმოადგენდნენ ჭეშმარიტ ეკლესიებს, არამედ მხოლოდ საეკლესიო სექტებს და ამდენად არც “მაცხოვრებელი საშუალებები” არ გააჩნდათ მათ.

როდესაც პაპი შვებულებით იმყოფებოდა აქ, იტალიაში, დოლომიტის მთებში, ვატიკანმა გამოაქვეყნა ახალი დოკუმენტი თანხლები კომენტარით, სადაც კვლავ დაადასტურა თავისი პოზიცია.

„ქრისტემ, აქ, დედამიწაზე დააარსა მხოლოდ ერთი ეკლესია—გკითხულობთ დოკუმენტში, - სხვა რელიგიური ჯგუფები არ შეიძლება წოდებულ იქნენ ეკლესიებად, ამ (სიტყვის წმინდა გაგებით), - ვინაიდან მათ არ გააჩნიათ სამოციქულო მემკვიდრეობა — შესაძლებლობა, რომ ეპისკოპოსები მიემსგავსნონ ქრისტეს ნამდვილ მოციქულებს.

„კათოლიკური სარწმუნოების ჭეშმარიტება“.

რომში ანგლიკანური ცენტრის წარმომადგენელმა სარა მაკკეინმა განაცხადა, რომ ამ დოკუმენტში არაფერი იყო ახალი. „არ ვიცი, ამჯერად რა წარმოადგენდა მის მოტივაციას“, — თქვა მან — „მაგრამ ყოველთვის მნიშვნელოვანია, მივუთითოთ რომ ეს გახლავთ ოფიციალური პოზიცია და რომ ამის მიუხედავად არსებობს უზარმაზარი მეგობრობა და კეთილი დამოკიდებულება, ასევე ყველა დონეზე ტარდება ერთობლივი ღვთისმსახურებები ანგლიკანებსა და კათოლიკეებს, თუნდაც სხვა რელიგიის წარმომადგენელ ჯგუფებსა და კათოლიკეებს შორის.“

დოკუმენტში ნათქვამია, რომ მართლმადიდებლური (ორთოდოქსული) ეკლესიები ნამდვილად წარმოადგენენ „ეკლესიებს“, რადგან მათ გააჩნიათ სამოციქულო მემკვიდრეობა და ასევე შეიცავენ „განწმენდისა და ჭეშმარიტების მრავალ ელემენტს.“ თუმცა, ისინი არ არიან სრულყოფილნი, ვინაიდან არ სცნობენ პაპის პრიმატს — ეს გახლავთ ზადი ანუ „ჭრილობა“, რაც მათ აყენებს ზიანს.

„ცხადია, ეს სრულიად შეუთავსებელია პაპის პრიმატის დოქტრინასთან, რაც, კათოლიკური მრწამსის მიხედვით, წარმოადგენს ცალკეული ეკლესიების არსებობის შიდა კონსტიტუციურ პრინციპს“ — ნათქვამია კომენტარში.

დოკუმენტის ამ უხეში ტონის მიუხედავად, მასში ხაზგასმითაა აღნიშნული ბენედიქტეს მზადყოფნა ეკუმენური დიალოგისთვის. „თუმცა დიალოგი რომ იყოს ნამდვილად კონსტრუქციული, იგი უნდა ხასიათდებოდეს არა მხოლოდ მონაწილეთა ორმხრივი გულწრფელობით, არამედ კათოლიკური სარწმუნოების მიმართ ერთგულებით, - გკითხულობთ კომენტარში, - და ასევე ეკუმენური ვალდებულების დაცვითაც“.

ლოკუმენტი, რომელსაც ხელს აწერს კონგრეგაციის პრეფექტი, ამერიკის შეერთებული შტატების კარდინალი ვილიამ ლეკადა, მოწონებულ იქნა ბენედიქტეს მიერ 29 ივნისს, - წმინდა პეტრესა და პავლეს ხსენების დღეს, - რომელიც განლავთ ერთერთი უდიდესი ეკუმენური დღესასწაული.

ჩვენი კომენტარი

მწვალებელი პაპი თავისი პირით ადასტურებს იმ ჭეშმარიტებას, რომ მაცხოვარმა მხოლოდ ერთი ჭეშმარიტი ეკლესია დააფუძნა დედამიწაზე, და რომ მოციქულებრივი მემკვიდრეობითობა აუცილებელია ეკლესიისათვის. მაგრამ ღვთაებრივ მადლს მოკლებული, მწვალებლური სიცრუით მეტყველი სული ვერ და არ აღიარებს, რომ სწორედ ეს მოციქულებრივი მემკვიდრეობითობა დაკარგა რომის ეკლესიამ, როდესაც შეცვალა მოციქულებრივი სწავლება, შეცვალა და დაამახინჯა სახარებისეული დოგმატი სულიწმიდის გამომავლობის შესახებ და მიიღო მწვალებლური დოგმატი ე.წ. „ფილიოკვე“, რომელსაც შემდგომ სხვა მრავალი მწვალებლური და მცდარი სწავლება მიუმატა (მაგ. „პაპის უცდომელობის დოგმატი“).

კიდევ ერთ მომენტზე უნდა გავამახვილოთ ყურადღება, – შეხედეთ იეზუიტურ მზაკვრულ ხერხს, რომლითაც პაპისტები ჩვენს ქვეყანაში მოქმედებენ: თავიანთი აგრესიული და მზაკვრული პროზელიტიზმის შესანიღბად, მართლმადიდებელთა საცდუნებლად და გადასაბირებლად, ისინი მართლმადიდებლებს გვეუბნებიან, რომ ჩვენ ერთნი ვართ, რომ ჩვენს შორის განსხვავება არ არის, რომ ჩვენი ეკლესიები და-ეკლესიებია. მაგრამ პაპმა ბენედიქტე XVI ამ ტყუილს მოკლე ფეხები თავადვე გამოავლინა, როდესაც თქვა, რომ რომაულ-კათოლიკური ეკლესია (რომელსაც არაფერი აქვს საერთო ჭეშმარიტ კათოლიკე (საყოველთაო, მართლმადიდებელ) ეკლესიასთან და არის თვითმარქვია ცრუ საკრებულო) არის სრულყოფილი, ხოლო მართლმადიდებლური ეკლესია – არასრულყოფილია. მაშ როგორღა ვართ ერთნი? შეიძლება ყველა ნაბიჯზე ტყუილი და სიცრუე?

რაც შეეხება პაპის პრიმატს, ეს არის საშინელი ეკლესიოლოგიური ერესი, რომლითაც დაცემული ეკლესია ცდილობს

მოიპოვოს პირველობა და მექანიზმები, რომლებიც მას მისცემენ საშუალებას, ჩაერიოს ადგილობრივ მართლმადიდებელი ეკლესიის შიდა საქმეებში. ამ მზაკვრული გეგმის განხორციელებაში პაპს ეხმარება და მასთან დანაშაულებრივ ალიანსში იმყოფება კონსტანტინოპოლის პატრიარქი, ბართლომე თავისი გარემოცვით.

14. მიმართვა ელადის ეკლესიის სინოდს

რომო-კათოლიკებთან დიალოგის საკითხთან დაკავშირებით ელადის ეკლესიის სინოდს მიმართა თესალონიკის უნივერსიტეტის საღვთისმეტყველო ფაკულტეტის დოგმატური ღვთისმეტყველების პროფესორმა, ბატონმა დიმიტრი ცელინგიდისმა. ეს მიმართვა, რომელიც წინ უსწრებდა კვიპროსზე შერეული კომისიის ფორმატში შეხვედრას, მრავალ საგულისხმო თვალსაზრისს შეიცავს, რის გამოც გადავწყვიტეთ ამ მიმართვიდან ამონარიდების მოტანა:

„მიზეზი, რის გამოც მე აუცილებლად მივიჩნეე ამ წერილის დაწერა იყო ის, რომ მე მაქვს კონტაქტები მიტროპოლიტებთან. მე მათ მივმართე შეკითხვით, განიხილა თუ არა ელადის ეკლესიამ სინოდზე და მიიღო თუ არა პოზიცია მოსალოდნელ ორმხრივ საღვთისმეტყველო დიალოგთან დაკავშირებით კვიპროსზე, რომელზეც განხილულ უნდა ყოფილიყო პაპის პრიმატის საკითხი, მათ მიპასუხეს, რომ ისინი არ იცნობენ ამ საკითხს. . .

შერეული საერთაშორისო კომისია უშუალოდ განიხილავს საკითხს „რომის ეპისკოპოსის როლის შესახებ ეკლესიათა ერთობაში (Εν τη Χοινωνία). მორჩილად მივიჩნეე, რომ თუკი პატივცემული იერარქია საღვთისმეტყველო კუთხით განიხილავს საკითხს და მკაფიოდ განსაზღვრავს თავის პოზიციას საკითხთან დაკავშირებით, ამით იგი ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლების მონაწილეობას შერეული კომისიის მუშაობაში უფრო მკაფიოდ მიზანმიმართულს გახდის და, რაც მთავარია, გავლენას მოახდენს საბოლოო ტექსტის

ფორმირებაზე (როგორც ცნობილია, კვიპროსზე საკითხის განხილვისას ელადის ეკლესიის წარმომადგენლებმა კრიტიკის ქარცეცხლში გაატარეს პაპის პირველობის საკითხი, რამაც მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა შეხვედრის საბოლოო შედეგზე-ავტ.). . .

ამას გარდა, ნება მომეცით მოკლედ მოგახსენოთ ჩემი საღვთისმეტყველო შეხედულება მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით. პაპის პრიმატის საკითხის დაგეგმილი „გამოწვლილვითი“ განხილვა კვიპროსზე (2009წ. ოქტომბერში-ავტ.) მეთოდოლოგიური თვალსაზრისით არის უადგილო და ნაადრევი. ამ საკითხს, საღვთისმეტყველო და წმინდამამობრივი ეთიკის თანახმად, აუცილებლად უნდა უსწრებდეს წინ იმ საკითხების განხილვა, რომლებიც აღნიშნავენ ჩვენი დოგმატიკის პრინციპიალურ განსხვავებას რომო-კათოლიკების დოგმატიკასთან, როგორცაა filioque, ღვთიური მადლის ქმნალობა და სხვა, რომლებსაც ისინი დღემდე მცდარად ქადაგებენ. ეს დოგმატური ცდომილებანი განსაზღვრავენ რომაული კათოლიციზმის იერსახის ხასიათს და საღვთისმეტყველო თვალსაზრისით შრეტენ მის ეკლესიოლოგიასა და მისტერიას, ანუ მნიშვნელოვანწილად ართმევენ მას, როგორც საკრებულოს, ეკლესიის ყველაზე არსებით, – ადამიანის განმდროთობის, – თვისებას (αὐτὸ «ἐἰρήνισάδ ἐἰρήνισάδ» οἱ αὐτὸν ἰσχυροῦ).

მხოლოდ დოგმატებში აბსოლუტური იდენტურობის მიღწევის შემდეგ შეიძლება საუბარი ეკლესიის მართვის საკითხზე. დოგმატური განსხვავებები, მსოფლიო კრებათა სულისკვეთებიდან გამომდინარე, რომელიც მათ დადგენილებაში აისახება, რომო-კათოლიკებს ეკლესიის გარეთ აყენებს. ეს რეალობა ემპირიულად დასტურდება ჩვენსა და მათ შორის საიდუმლოებებში ურთიერთობის შეწყვეტით. ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ წარმოიშვება საღვთისმეტყველო ხასიათის კითხვა: როგორ შეგვიძლია ჩვენ მოსალოდნელ საღვთისმეტყველო დიალოგისას რაციონალურად განვიხილოთ საკითხი კაცის (პაპის)

ინსტიტუციონალურ-იერარქიული მდგომარეობის შესახებ, როდესაც მისი პიროვნება არსებითად და კანონიერად ჯერ კიდევ ეკლესიის გარეთ იმყოფება?

მაგრამ თუ მხოლოდ თეორიული დისკუსია იქნება პაპის პრიმატთან დაკავშირებით, ნება მომეცით შეგახსენოთ უდავო ისტორიული ფაქტი, რომ უკლებლივ ყველა ეკლესია I ათასწლეულში არ ცნობდა რომის ეპისკოპოსის ავტორიტეტისა და ძალაუფლების პირველობას მსოფლიო დონეზე. მსოფლიო ეკლესიაში უმაღლესი ავტორიტეტისა და ძალაუფლების მპყრობელი ყოველთვის იყო მხოლოდ მსოფლიო კრება. მართლმადიდებელი ეკლესია რასდროს არ ცნობდა პაპის პრიმატს (ὁ ἰ ἐκκλησίᾳ) იმ სახით, როგორც ის გაგებულ და განხილულ იქნა ვატიკანის I კრებაზე, რომელმაც პაპი ეკლესიის ცნობიერების უცდომელ გამომხატველად აღიარა და მთელი ძალით დაუპირისპირა იგი თვით მსოფლიო კრებების დადგენილ გადაწყვეტილებებს. სხვა სიტყვებით, პაპმა ლათინურ დასავლეთში – დოგმატურად დაამტკიცა რა ვატიკანის II კრებაზე თავისი „უცდომელობა“ და მთელს ეკლესიაში პირველობის უფლება – თვითნებურად მიიტაცა სულიწმიდას ადგილი მსოფლიო ეკლესიაში. ამგვარად, პაპის ძალაუფლების პრიმატის ეკლესიოლოგიური ხასიათის ასეთი გაგება (ὁ ἰ ἐκκλησίᾳ ἡ ἰ ἐκκλησίᾳ) უგულვებლყოფს არა მხოლოდ ეკლესიის მართვის სისტემას, არამედ, არსებითად, სულიწმიდას მასში მყოფობასაც.

ვიმოდევნებ, რომ სულიწმიდა, რომელიც ეკლესიას წარმართავს ისე, რომ არ დამახინჯდეს ჭეშმარიტი სიტყვა, თქვენით იმეტყველებს, ჩემო პატივცემულო იერარქებო, რადგან სამართიანმა ღმერთმა დალოცა თავისი ეკლესია, რათა იგი კანონიერად კრებსითად გამოხატავდეს თავის აზრს.

დიდი მოწიწებით ვემთხვევი თქვენს მარჯვენას.

დიმიტრი ცელინგიდისი, არისტოტელეს სახ. უნივერსიტეტის საღვთისმეტყველო ფაკულტეტის პროფესორი“.

ანალოგიური წერილი გაუგზავნა ბ-ნმა ცელინგიდისმა კვიპროსის წმიდა სინოდს, ასევე ათონის მთის წმიდა კინოტს.

რომის ეკლესიის მზაკვრობის ერთ-ერთი ხერხია ადგილობრივ ეკლესიებთან ბრძოლა უნიატების საშუალებით. ამასთან დაკავშირებით საინტერესოა საბერძნეთის მაგალითი, სადაც რომის პაპი ყველანაირად ცდილობს უნიატების მხადაჭერასა და გაძლიერებას.

15. შეწყდეს პაპთან დიალოგი

ასეთი მოწოდებით მიმართა ელადის ეკლესიის მთავარეპისკოპოს იერონიმესა და წმიდა სინოდს პირეის მიტროპოლიტმა სერაფიმემ (Ἱερόνιμος ἐπίσκοπος Πύργου, 2008, ὁμῶς.70). გთავაზობთ ამ მიმართვას მცირეოდენი შემოკლებით.

„ ჩემო უნეტარესო მეუფევ,

რომის პაპ ბენედიქტეს გადაწყვეტილებით საბერძნეთში აირჩიეს უნიატების ახალი ეპისკოპოსი. ამ შემთხვევის შემდეგ ნებისმიერი მიამიტი მიხვდება, რომ ერეტიკულ პაპისტურ პარასინაგოვას, როგორც ეს მათ ჩვენმა სულიერმა ღირსსაწსოვარმა მამამ, უნეტარესმა სერაფიმემ უწოდა, არაფრით არ შეუცვლია თავისი მხეცური პოზიცია განუყოფელი მართლმადიდებელი კათოლიკე ეკლესიის მიმართ, რომლისგანაც მან თავი მოიკვეთა და ათასწაირ ცოდვაში ჩავარდა, – თვითნებურად და მეთოდურად დაამახინჯა დოგმატი, ეკლესიის მოწყობა, განუყოფელი ეკლესიის ზნეობრიობა.

მიმდინარე წლის (2009წ.-ავტ) 24 მაისს ათენში ბ-ნ დიმიტრიოს სალახის საბერძნეთში არარსებული უნიატების ეპისკოპოსად ინტრონიზაციამ ნილაბი ჩამოხადა რომს, რომელიც თვალთმაქცობდა ურთიერთსიყვარულისა და და-ეკლესიების თეორიით და დაგვანახა პაპიზმის ნამდვილი სახე, მწვალებლობისა, რომელმაც დიდი დარტყმა მიაყენა მართალ სარწმუნოებას, სატანისტურად იმყოფება გაუსაძლის

მძვინვარებაში. ამიტომ ვთვლი, რომ ჩვენი ვალა, მითუმეტეს, როდესაც გვაქვს განუყოფელი მართლმადიდებელი კათოლიკე ეკლესიისთვის მიუღებელი უსირცხვილო ტექსტი რავენას შეხვედრისა, მოვახდინოთ გადაფასება ჩვენი, როგორც ავტოკეფალური ეკლესიის შემდგომი მონაწილეობისა რომის ბოროტმოქმედებით დაზიანებულ, ერეტიკულ გროვად შემდგარ ე.წ. „ეკლესიათა“ მსოფლიო საბჭოში, ასევე შევაფასოთ, რამდენად სასარგებლოა ჩვენთვის მონაწილეობა სხვაგვარადმადიდებლებთან დიალოგებში, რადგან მეშინია, რომ ერთადერთს, რასაც ჩვენ მივალწევთ – მივცემთ მათ საბაბს იმისა, რომ იფიქრონ, თითქოს ისინი თანასწორნი არიან ღვთივდაფუძნებული განუყოფელი კათოლიკე ეკლესიისა. ათენში უნიატების ახალი ეპისკოპოსის არჩევამ და ინტრონიზაციამ ყოველი ჩვენთაგანი დააყენა ისტორიული პასუხისმგებლობის წინაშე და უმორჩილესად ვფიქრობ, რომ ბოლოს და ბოლოს დადგა დრო, სათანადო რეაგირება მოვახდინოთ ძალადობაზე, განუყოფელი კათოლიკე ეკლესიის ერთიანობის შელახვაზე, რომელსაც ეწევა უსირცხვილო დაცემული რომი.

ალბათ გახსოვთ ის ტრაგიკული სურათი, რომელიც ტელევიზიით ვიხილეთ, როდესაც პაპ იოანე პავლე II-ს დაკრძალვის დროს უცხო ქვეყნის უნიატური მასხარები, ალბათ იმისათვის, რომ ენახებინათ პაპის ტახტის მსოფლიო ხასიათი, „განუსვენენის“ ბერძნულ ენაზე მღეროდნენ. ამიტომ მე კეთილით ოფიციალურად გთავაზობთ, რომ თქვენი გადაწყვეტილებით ეს აქტუალური საკითხი განხილვისათვის შეიტანოთ წმინდა სინოდის სხდომის დღის წესრიგში. გიცხადებთ თქვენ ჩემს ერგულებას, ძმურ სიყვარულსა და პატივისცემას.

უღირსი ძმა ქრისტეში, პირეის მიტროპოლიტი სერაფიმე“.

16. ათონის წმიდა მთის კინოტი რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შესახებ

საინფორმაციო სააგენტო Romfea.gr-მ გამოაქვეყნა ათონის წმინდა მთის კინოტის ოფიციალური პოზიცია, რომელიც მან მიიღო კვიპროსზე დაგეგმილ მართლმადიდებლებსა და პაპისტებს შორის დიალოგის შერეული კომისიის მორიგ პლენუმთან დაკავშირებით.

წმიდა კინოტმა მიიღო შემდეგი გადაწყვეტილება:

1. წმიდა მთა საუკუნეების განმავლობაში ქრისტეს მაღლით ერთგულად იცავს წმიდა მართლმადიდებელ სარწმუნოებას, რომელიც ღმრთივდამოძღვრილმა მოციქულებმა გადმოსცეს ეკლესიას და ჩვენი ღმერთშემოსილი მამები საუკუნეების მანძილზე მსოფლიო კრებების საშუალებით უცვლელად

იცავდნენ. ეს ტრადიცია ერთგულად დაიცვეს ასევე ჩვენმა წინამორბედმა მთაწმინდელმა მამებმა.

2. გვაცნობეს, რომ მალე კვიპროსზე შედგება მართლმადიდებელ ეკლესიასა და რომო-კათოლიკურ ეკლესიას შორის დიალოგის საერთაშორისო შერეული კომისიის პლენუმი, რათა განიხილონ საკითხი „რომის ეპისკოპოსის როლის შესახებ ეკლესიათა კინონიაში I ათასწლეულში“, და ჩვენ, კინოტი, რომელიც არ მიიჩნევს სწორად დიალოგისთვის შერჩეულ თემას, გამოხატავს ძლიერ შეშფოთებას ამასთან დაკავშირებით, რადგან განიხილება პაპის პრიმატი მანამდე, ვიდრე პაპმა დაუტევა თავისი ერეტიკული დოგმატები და მიწიერი ხასიათი (სახელმწიფო ვატიკანი). საკითხის განხილვის ერთადერთი წინაპირობაა რომოკათოლიკების დაბრუნება მართლმადიდებელ სარწმუნოებაში და მართლმადიდებელი ეკლესიის კრებსითი მართვის ტრადიციაში, და არა „ერთობა მრავალფეროვნებისას“.
3. მართლმადიდებელი ეკლესია არის ერთიანი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესია. ამისა გვწამს და მტკიცედ ვიდგებით იმაზე, რაც გვამცნეს ჩვენმა წმიდა მამებმა.

ყველა ერთობლივ კრებაზე, ათონის მთის 20 მონასტრის თავები და წარმომადგენლები.

**17. ბულგარეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის
სინოდმა მიზანშეუწონლად მიიჩნია ბმპ-ის
მონაწილეობა კათოლიკებსა და
მართლმადიდებლებს შორის საღვთისმეტყველო
დიალოგში კვიპროსზე**

ბულგარეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის სინოდმა მიზანშეუწონლად მიიჩნია ბმპ-ის მონაწილეობა კვიპროსზე კათოლიკებსა და მართლმადიდებლებს შორის საღვთისმეტყველო დიალოგში. ბულგარეთის ეკლესიის სინოდმა გადაწყვიტა, არ გააგზავნოს თავისი

წარმომადგენლები საერთაშორისო შერეული საღვთისმეტყველო კომისიის შეხვედრაზე კვიპროსში 16-23.10.2009წ., გვაცნობებს **“Orthodox Outlet for Dogmatic Enquiries” “Romfea”**–ზე დაყრდნობით.

ბმპ-ს სინოდმა განიხილა შეხვედრის ორგანიზატორების მიერ გამოგზავნილი წერილი-მოწვევა და გადაწყვიტა, რომ არ უნდა მიიღოს მონაწილეობა ამ შეხვედრაში. სინოდის მიერ ბმპ-ს მონაწილეობას ასეთ დიალოგში უადგილო უწოდა. მსგავსი შეხვედრებისა და კონფერენციების შესწავლის შემდეგ ბმპ-ს სინოდმა დაადგინა, რომ მართლმადიდებლებსა და კათოლიკებს შორის მსგავსმა საღვთისმეტყველო დიალოგმა ვერ მიგვიყვანა სულ უმცირეს შეთანხმებამდეც კი დოგმატიკის საკითხებში.

ბმპ-ს სინოდმა მზადყოფნა გამოხატა მომავალში, ასეთი შეხვედრების დროს განიხილოს სოციალური და ჰუმანიტარული საკითხები.

<http://www.maranatha.org.ua/cnews/r/59664>

18. რუსი მართლმადიდებლების შეშფოთება

საინტერესოა რუსეთის ეკლესიის მიტროპოლიტ ილარიონის გამონათქვამი იმასთან დაკავშირებით, რომ მხოლოდ რუსეთის ეკლესია არ ღებულობს პაპის პირველობას. ეს სიტყვები არ არის მართალი, ვინაიდან მრავალი ეკლესია, იგივე საბერძნეთის, საქართველოს, ბულგარეთის და სხვა ეკლესიები არ ღებულობენ პრიმატს. თვალსაჩინოა, რომ ელადის ეკლესია ალბათ ყველაზე ღიად, მედგრად და მეგობრულად ეწინააღმდეგება პაპიზმის მიერ

მართლმადიდებლების ჩაყლაპვის მცდელობას. მაგრამ მიტროპოლიტ ილარიონის სიტყვებთან დაკავშირებით გაკვირვებას იწვევს ის, თუ რა ხდება მისი მეურვეობის ქვეშ მყოფ ასპირანტურაში: ვგებულობთ ოფიციალურ ინფორმაციას იმასთან დაკავშირებით, რომ კათოლიკე პროფესორები მოწვეულნი არიან ლექციების წასაკითხად არა სხვა რომელიმე, არამედ

პატრიარქები ბართლომე და კირილე

ლომატური ღმრთისმეტყველებისა და ეკლესიოლოგიის საგანში (<http://www.mospat.ru/ru/2010/03/16/news14520/>).

ამ ფაქტთან დაკავშირებით რუსი მართლმადიდებლები აღშფოთებას გამოთქვამენ და შეახსენებენ მიტროპოლიტ ილარიონს, რომ მართლმადიდებელმა იერარქმა უნდა იცოდეს, რომ მართლმადიდებლური ეკლესიოლოგია, თავისი სულითა და სტრუქტურით, უცხოა რომო-კათოლიკური ეკლესიოლოგიისათვის. ეკლესიის, როგორც ქრისტეს მისტიური სხეულის, ღმერთკაცობრივი ორგანიზმის გაგება, რომელშიც ჰკიებს და მოქმედებს სულიწმიდა უქმნელი ღმრთაებრივი მადლისა და ენერგიების საშუალებით ადამიანის სინერგიული თანაქმედებისას, არსებითად, მიუღებელია რომო-კათოლიკური საკრებულოსთვის თავისი პაპოცენტრისტული ეკლესიოლოგიითა და ღვთიური მადლის უქმნელობის უარყოფით. აქედან გამომდინარე, ცხადია, რომ რომო-კათოლიკე პროფესურა

ასპირანტურის მსმენელებს, რომელთა შორის ბერმონაზვნებიც არიან, მისცემს ეკლესიის სრულიად მცდარ წარმოდგენასა და გაგებას. რუსი მორწმუნეების მიერ ეს ფაქტი განიხილება, როგორც გარკვეული იდეოლოგიის დანერგვის მიზანმიმართული მცდელობა, რომელიც მიმართულია მართლმადიდებლური ეკლესიოლოგიური აზროვნების დანგრევისა და რომო-კათოლიკური აზროვნების ჩამოყალიბებისაკენ. ამან უნდა მოამზადოს ლათინებთან უმტკივნეულო უნია, პაპისტებთან დიალოგის წარმოებისას ის თამაშის წესები, რომელსაც თავს გვახვევს რომი და კონსტანტინოპოლი.

ყოველივე ეს არ არის გასაკვირი, რადგან რუსი, და არა მარტო რუსი, იერარქების გონებაში ჩანერგილია სუფთა პაპისტური გაგება საეკლესიო ხელისუფლებისა. ამან უკვე შექმნა საშიში განახეთქი იერარქიასა და მორწმუნე ერს, იერარქიასა და კლიროსს შორის. ამის მიზეზები ასევე უნდა ვეძებოთ ცნობიერების იმ დანალექში, რომელიც შეიქმნა საბჭოთა პერიოდში ხელისუფლების გაგების თვალსაზრისით, რომელმაც სასულიერო ხელისუფლების საერო გაგება დაამკვიდრა, როდესაც არ არის სწორი სულიერი ცხოვრება გამოცდილი ბერის მორჩილებაში და ისეთი რჩევებით, რომელსაც გამოცდილი სასულიერო პირი იძლევა. ამან დაბადა ამპარტაყენული ნდობა არა ეკლესიის მამებისადმი, არამედ საკუთარი კაცობრივი გონებისადმი. ეს კი ქმნის კარგ საფუძველს იმისათვის, რომ მიღებულ იქნეს გარედან თავსმოხვეული იდეოლოგია და შეხედულებები. ასეთი იერარქები ხშირად აღმოჩნდებიან ორ ხაზს, – უმეცრებასა და ლათინობრძნობის ინტელექტუალობანას, – შორის.

რუსეთის მრავალი მორწმუნე მიჩნევს, რომ რომო-კათოლიკებთან მიმდინარე დიალოგის ამჟამინდელ მიმართულებას მიყავს მართლმადიდებელი ეკლესია, მისი სამწყსო დამლუპველი ცრურთობისაკენ, უნიისკენ, ე.ი. მართლმადიდებელი ეკლესიის, როგორც ერთადერთი, ერთი, წმიდა, კრებსითი, საყოველთაო და სამოციქულო ეკლესიის განადგურებისაკენ.

* * *

პაპის პრიმატის შესახებ მრავალი დაიწერა და მრავალი დაიწერება. მაგრამ, ვფიქრობთ, მრავალმხრივ საინტერესოა ნიკოლოზ ვასილიადისის ერთი სტატია, რომელსაც გთავაზობთ შემოკლებით.

19. პაპის პრიმატი საშინელი ეკლესიოლოგიური მწვალებლობაა

ნიკოლოზ პ. ვასილიადისი

1. შესავალი

ცნობილია, რომ პაპისტები ჯიქურ იცავენ პაპის ე.წ. „პირველობა-პრიმატს“. მათვე არაერთხელ გამოაცხადეს, დაწერეს, რომ „ქრისტიანთა ერთობა სხვას არაფერს (და მხოლოდ ამას) ნიშნავს, – ესაა უპირატესობა პაპისა, რომელიც დედამიწაზე ქრისტეს ერთადერთი წარმომადგენელი“. და რომ „პირველობა და უცდომელობა ეკლესიის დადგენილებები კი არ არის, რომელთა გაუქმებაც ეკლესიასვე შეუძლია, არამედ დოგმატებია, რომელთა შერყევა არასდროს არ შეიძლება“. და კიდევ, „საუბარიც არ შეიძლება იმაზე, რომ კათოლიკური (პაპისტური-ავტ) ეკლესია რაიმეს დათმობს თავისი ჭეშმარიტებებიდან“ (218-ზე მეტი ცდომილება). პაპისტების ასეთი პოზიცია, რომელსაც ისინი გამუდმებით იმეორებენ, არავითარ ეჭვს არ ბადებს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ შეერთებას ესწრაფვიან ისინი, როდესაც მართავენ მსჯელობას მართლმადიდებლებთან. მათ უნდათ შეერთება წყველი უნიის მსგავსი სახით. იმასთან დაკავშირებით, თუ რატომ იცავენ ისინი „პირველობას“, როგორ განვითარდა იგი და როგორ ამტკიცებენ ისინი ამას, ბევრი დაიწერა მართლმადიდებლების მიერ და ისინი ქების ღირსნი არიან.

ჩვენი სწავლისათვის კარგი მაგალითია კონსტანტინოპოლის პატრიარქი იოსებ II, რომელიც დიდი შემართებით ჩავიდა ფერარო-ფლორენციის ცრუ კრებაზე (1438-39), და მიამიტობით სჯეროდა, რომ მართლმადიდებლები გამარჯვებულები დარჩებოდნენ, მაგრამ იგი გაწბილებული დარჩა და აღნიშნა: ლათინები „ჯიუტები, ამპარტავნები და დაურწმუნებელნი არიან. არ იღებენ ჩვენს სიტყვებს, არ სურთ დაეთანხმონ და მიიღონ ჭეშმარიტება“.

2. მიუღებელი პოზიცია

პაპისტები ყველა შესაძლო შემთხვევას იყენებენ, რათა წამოაყენონ პაპის პირველობის შესახებ უახლესი ეკლესიოლოგიური მწვალებლობა. პაპისტები წერენ: „მრავალი ადამიანი არ ითვისისწინებს იმას, რომ 879-880წწ. კონსტანტინოპოლის კრებამ,

არ მოქმედებდა „პირველის“ თანხმობის გარეშე. „*თითოეულისა ნათესავისა ეპისკოპოსთაჲ უკმს კაცთა მის ნათესავისათა, რადთა პირველად და თავად მათდა შეერაცხოს ეპისკოპოსი თვისი და არარას იქმოდინ ნამეტნავსა თუნეირ განზრახვისა მისისა, არამედ მათ ხოლო იქმოდინ კაცად-კაცადი, რაოდენნი სარგებელ ეყოფოდინ ეკლესიასა მისსა და მისქუეშეთა სოფელთა. არამედ ნუცალა (პირველი-ავტ.) ეპისკოპოსი თუნეირ განზრახვისა ყოველთაჲსა იქმს რასმე, რამეთუ ესრეთ ერთნებობა აღესრულოს...*“ (მოციქულთა კანონი 34). შესაბამისად, რომის ეპისკოპოსიც მართავდა მხოლოდ თავის საეპისკოპოსოს.

3. „პატივის პირველობასა“ და „ხელისუფლების პირველობას“ შორის განსხვავებები

ქრისტეს ეკლესია პირველ საუკუნეებში წამოჭრილ საკითხებს წყვეტდა ადგილობრივი კრებების საშუალებით. ამ პერიოდში არ არსებობს არც ერთი შემთხვევა, როდესაც ეკლესია იმ საკითხების გადაწყვეტას, რომელიც ეხებოდა ეკლესიის მთავარ ინტერესებს, სთხოვდა მხოლოდ რომის ეპისკოპოსს.

მეოთხე საუკუნიდან მოყოლებული წარმოიშვა დიდი საკითხები, რომლებიც, ძირითადად, განპირობებული იყო მწვალებლობების გაჩენით. ეს საკითხები განიხილებოდა და წყდებოდა მსოფლიო საეკლესიო კრებებზე. ამ კრებებზე რომის ეპისკოპოსის წარმომადგენლებს ეკავათ საპატიო ადგილი, მაგრამ არა იმიტომ, რომ რომის ეპისკოპოსს ჰქონდა რაღაც ძალაუფლება სხვა ეპისკოპოსებზე, არამედ იმიტომ, რომ იგი ითვლებოდა „პირველად“ სხვა „პირველებს“ შორის პატივის თავალსაზრისით. ხოლო პატივით „პირველად“ ითვლებოდა იმიტომ, რომ მისი კათედრა იმყოფებოდა რომში. I მსოფლიო კრების დროს „პირველებად“ ითვლებოდნენ რომის, ალექსანდრიისა და ანტიოქიის ეპისკოპოსები. დსინდ ერთმანეთის ტოლებად ითვლებოდნენ I მსოფლიო კრების მე-60 კანონის თანახმად.

მსოფლიო კრებების მიერ „პატივის“ პირველობის მიჩნევა ეფუძნებოდა მხოლოდ და მხოლოდ იმ ქალაქების სახელმწიფო მნიშვნელობას, რომლებიც წარმოადგენდნენ ეპისკოპოსებისა და

პრესვიტერების სამოღვაწეო მხარეებს. აღსანიშნავია, რომ **„ყველა მსოფლიო კრების პირველი თავისებურება ის არის, რომ ისინი მოიწვიეს არც პაპის და არც სხვა რომელიმე ძლიერი პატრიარქის ბრძანებით, არამედ ბასილევსის ბრძანებით“** (ნიკოდიმოს მთაწმინდელი). მსოფლიო კრებებზე ისხდნენ, ჩვეულებრივ, პატივით პირველი ეპისკოპოსები, და არა პაპის „ლეგატები“. რომის არც ერთი ეპისკოპოსი არ თავმჯდომარეობდა არც ერთ მსოფლიო კრებას. მსოფლიო კრებაზე განხილული სხვადასხვა საკითხების გადაწყვეტისას პიროვნებასა და ავტორიტეტს შეეძლო ჰქონოდა გავლენა, და არსებითად ჰქონდა კიდევ გავლენა, მაგრამ მხოლოდ იმ პიროვნებებისა, რომელთა შესახებ ცნობილი იყო, რომ მათ ჰქონდათ მყარი, დაუზიანებელი, სუფთა და ძლიერი მართლმადიდებლური ცნობიერება. ასეთი პიროვნება წარმოადგენდა და არწმუნებდა როგორც ჭეშმარიტი წარმომადგენელი და გამომხატველი სახარებისეული ჭეშმარიტებისა, თუნდაც იგი არ ყოფილიყო ეპისკოპოსი. ამის ნათელი მაგალითია წმ. ათანასე დიდი, რომელმაც I მსოფლიო კრებაზე უმნიშვნელოვანესი და ფუძემდებლური როლი ითამაშა, მიუხედავად იმისა, რომ იგი ალექსანდრიის ეკლესიის ახალგაზრდა დიაკონი იყო.

ისიც აღსანიშნავია, რომ ძალა და კანონიერება მსოფლიო კრებების გადაწყვეტილებებისა ისევე იყო დამოკიდებული რომის ეპისკოპოსზე, როგორც სხვა პატრიარქების მიერ დამტკიცებაზე. იმ მსოფლიო კრებების გადაწყვეტილებებს, რომლებზეც არ იყვნენ არც პაპი და არც მისი წარმომადგენლები, ჰქონდათ სრული და აბსოლუტური ძალა და მათ ჰქონდათ სავალდებულო ხასიათი ყველა ეპისკოპოსისათვის; ისინი აუცილებელნი იყვნენ რომის პაპისთვისაც.

პირველი ათასწლეულის განმავლობაში, იმ საბედისწერო სქიზმის დრომდე, როდესაც ქრისტეს ეკლესია ერთიანი იყო, უმაღლესი ხელისუფლება მხოლოდ და მხოლოდ მსოფლიო კრებებს ეკუთვნოდა. ისინი შეუძცდარად და ავტორიტეტულად აყალიბებდნენ ეკლესიის სწავლებას, მათ გამოჰქონდათ განაჩენი ეპისკოპოსებისათვის, იქნებოდა ეს ეპისკოპოსი, პაპი თუ პატრიარქი. ცნობილია, რომ VI მსოფლიო კრებამ (680წ.) მონოთელიტობისათვის განსაჯა კონსტანტინოპოლის პატრიარქები – სერგი, პიროსი, პავლე და

პეტრე, რომის პაპი ჰონორიუსი, ალექსანდრიის პატრიარქი და სხვები. თუკი რომის პაპს მსოფლიო კრება მიანიჭებდა „პატივის პირველობას“ სხვა პატრიარქების პარალელურად, ეს არ იყო ძალაუფლება და მპყრობელობა, რადგან იყო პირველობა თანასწორთა შორის, მაშინ, როდესაც ძალაუფლება და მპყრობელობა ხდება არა თანასწორობებზე, არამედ უმცროსებზე, დაბლებზე, დაქვემდებარებულებზე.

პაპის მიჩნეული პირველობა გულისხმობდა მხოლოდ და მხოლოდ პატივის პრივილეგიას (ἰσχύς ἰσχύος) და არა ძალუფლებისა და მპყრობელობის პრივილეგიას. თუნდაც, II მსოფლიო კრებამ რომთან ერთად მისი „ტოლი უპირატესობა“ მიანიჭა კონსტანტინოპოლის ეპისკოპოსსაც. **„კონსტანტინოპოლის ეპისკოპოსსა აქუნდეს წარჩინებულებად პატივისაჲ, სწორი ჰრომისა ეპისკოპოსისაჲ, ვინაჲთგან ახალი ჰრომი არს იგი“** (მე-3 კანონი). მსგავსს აღწერს IV მსოფლიო კრების 28-ე კანონი. **„განჩინებაჲ წმიდისა ამის კრებისაჲ, რომელი კმა-ყო დიდებულებისათჳს წმიდისა ეკლესიისა კონსტანტინოპოლელთაჲსა. . . განვანჩინებთ დიდებულებისათჳს წმიდისა ეკლესიისა თჳთ მის კონსტანტინოპოლისა, ახლისა ჰრომისა. . . ასერგასისთა ღმრთისმოყვარეთა ეპისკოპოსთა სწორნი პატივნი განუჩინეს ახლისა ჰრომისა უფროდსად წმიდასა საყდარსა“**. ღირსი ნიკოდიმოს მთაწმინდელი განმარტავს (ΙΕΕΙ Ἄ Ḳ Ἰ ἸΘ ἈἈΕΙΝἈΕΘΙ Ὁ ἈνὶστᾶΒᾶ ὁδὴ ἘḲ Ἐᾶίυἰᾶ ὁḲ Ἀ ἸέεἰῶἰᾶἰέἘἘἘἘ Ὁδἰῦᾶῶ, ḲḲᾶḲᾶἰἰ, ὁᾶἰ. 207-208): **„რადგან რომის საყდარს, იქიდან გამომდინარე, რომ იქ იმყოფებოდა მეფე, სამართლიანად მიაწერდნენ მამები პრივილეგიას, იმას, რომ ის (მისი ეპისკოპოსი) იწოდებოდა პატივით პირველად სხვა პატრიარქებს შორის, ამის მსგავსად წმ. IV მსოფლიო კრების მამებმა მიანიჭეს ტოლი და ზუსტად ისეთივე პრივილეგიები ახალი რომის წმიდა საყდარსაც, ანუ კონსტანტინოპოლს“**.

4. I, III, IV მსოფლიო კრებები და კონსტანტინოპოლის 867 და 869 წ.წ. კრებები პაპის „პირველობის“ შესახებ

სამიტროპოლიტო სისტემა ძველი ეკლესიის მოწყობისა, რომელიც სავსებით არ იყო მონარქიული, შესანიშნავად არის გადმოცემული I მსოფლიო კრების (325წ.) მე-6 კანონში. მასში წერია: **„ძველივე წესნი იპყრობოდეს ადვილსა შინა ეგუტისა და ლუბისა და ხუთქალაქეისათა, რადთა ეპისკოპოსსა ალექსანდრიისასა აქუნდეს ამათ ყოველთა ზედა კელმწიფებაჲ, ვინათგან პრომაელისაცა ეპისკოპოსისაჲ ესე არს ჩუეულებაჲ, ეგრეთვე ანტიოქელისაჲ და სხუათაცა სამთავროთა შინა რომელთამე ეკლესიათა უწარჩინებულესობაჲ დაცვულ არს“**. ეს კანონი მოწმობს, რომ რომის, ალექსანდრიისა და ანტიოქიის ეპისკოპოსები „ერთმანეთის ტოლებად ითვლებოდნენ“ (ἀδελφοὶ ἰσοῦτοι ἐσὶν ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι). ეს კანონი ამბობს, რომ რომის ეპისკოპოსს იგივე ხელმწიფება აქვს, რაც სხვა დანარჩენს, მაგ. ალექსანდრიისას, ანუ ეკლესიას არ ჰქონდა მონარქისტული მოწყობა. ეს კანონი ასევე ხსნის, რომ ეპისკოპოსები არ იმყოფებოდნენ რომელიმე ერთი ეპისკოპოსის, არც ეკლესიები რომელიმე ერთი ეკლესიის დაქვემდებარებაში. ყველა ეპისკოპოსი და ეკლესია იყო იურიდიულად ერთმანეთისაგან დამოუკიდებელი.

ლათინთა მტკიცება, რომ თითქოს III მსოფლიო კრებამ (431წ.) გამოაცხადა რომის ეპისკოპოსის მთელ ეკლესიაზე ძალაუფლების „პირველობა“, მცდარია, რასაც ნათლად ამტკიცებს ათენის მთავარეპისკოპოს ხრიზოსტომოს პაპადოპულოსის შესანიშნავი სამეცნიერო ნაშრომი „III მსოფლიო კრება და რომის ეპისკოპოსის პირველობა. პასუხი პიუს XI-ის ენციკლიკა «Lux Veritatis»-ზე“ («Ἐπεὶ ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἑνὴ καὶ ἁγία, ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἑνὴ καὶ ἁγία, ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἑνὴ καὶ ἁγία, ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἑνὴ καὶ ἁγία» „Lux Veritatis“, 3 ἰαν. 1932) ათენი 1932წ.). სიმართლე ის არის, რომ III მსოფლიო კრებამ არა მარტო არ შეცვალა, არამედ კიდევ უფრო განამტკიცა და კიდევ უფრო მაღალ ხარისხში აიყვანა ის განაწესი, რომელიც არსებობდა მანამდე ეკლესიის მართვის სფეროში. **„მან კატეგორიულად აკრძალა საეპისკოპოსო საყდრების მხრიდან უფლება მართვის საშუალებებისა და ეპარქიების შეცვლისა, რომელიც მიღებულია თავიდანვე და შემდგომ. დაამტკიცა, რომ მისთვის ყოველთვის უცხო იყო მონარქიული პირველობა, ერთი საეპისკოპოსო კათედრის ძალაუფლება მეორეზე“**

(×ΝΟΟΙΟΟΙ Ι ΙΟ ΘΑΔΑΑΙ Θ ΙΟΕΙ Ο, ü.ð., გვ. 71) (მომდევნო ციტატებიც ამ ნაშრომიდანაა-ავტ.). ასევე IV მსოფლიო კრებამაც არ მიიჩნია რომის ეპისკოპოსის „პირველობა“. როგორც III მსოფლიო კრებამ, მანაც უარყო ყოველგვარი იდეა რომის ეპისკოპოსის იურიდიული პირველობისა. **„ამის ყველაზე ნათელი დასტურია ის, რაც მოხდა ამ კრების გახმაურებული 28-ე კანონის განხილვისას“.**

ასეთი იყო მდგომარეობა, რომელიც ეკლესიაში პირველი 8 საუკუნის განმავლობაში იყო დამყარებული.

ახლა განვიხილოთ ის, თუ რა მდგომარეობა იყო კონსტანტინოპოლის 879-880წ.წ. კრებაზე, რომელმაც, ლათინთა თქმით, თითქოს, აღიარა და განამტკიცა რომის ეპისკოპოსის ძალაუფლების „პირველობა“. ცნობილია რომის პაპ ნიკოლოზ I-ის კონსტანტინოპოლის ეკლესიის შიდა საქმეებში თვითნებური ჩარევის შესახებ, რისთვისაც საბაბად გამოიყენა ის ფაქტი, რომ გადაყენებულ იქნა პატრიარქი ეგნატე და მის ნაცვლად არჩეულ იქნა (858წ) ფოტი დიდი (თავად ფოტის ნების საწინააღმდეგოდ). მაგრამ ნიკოლოზ I-ის სკანდალური ჩარევა კონსტანტინოპოლის ეპისკოპოსის შიდა მმართველობის საკითხებში უკუაგდს და გააკიცხეს კონსტანტინოპოლის კრებაზე 867წ-ს. ამ კრებაზე **„გაკიცხულ და ანათემირებულ იქნა ასეთი მაღალამპარტავნებით განცხადებული, მანამდე ეკლესიისთვის უცნობი პირველობა“** პაპისა, რომელმაც **„უგულებელყო ის, რომ იგი კანონიკურად უნდა ექვემდებარებოდეს მსოფლიო კრებებს და ის, რომ საპატრიარქო ტახტები დამოუკიდებელნი არიან“** და რომლის საშუალებითაც **„რომის ეპისკოპოსმა მთელი ეკლესიის აბსოლუტურ ხელისუფალ-ჰეგემონად გახდომისა მისწრაფება გამოავლინა“.**

კონსტანტინოპოლის 869წ. კრებაზეც, პაპების რაიმე უარყოფის გარეშე, დაადასტურეს დამოუკიდებლობა, ავტონომია და თანასწორობა ხუთი საპატრიარქო საყდრისა. უარყოფილ იქნა ნებისმიერი იდეა მონარქიული პირველობისა თუ რომის კათედრის ძალაუფლების პიველობისა. ამგვარად, **„პაპის პირველობა ამ ახალი გაგებით“**, რომელიც თვითნებურად და ანტიეკლესიურად განცხადებულ იქნა პაპ ნიკოლოზ I-ის მიერ, ამ კრებაზეც არ იქნა მიღებული.

პაპის ძალაუფლების პირველობა საზეიმოდ იქნა უარყოფილი 879-880წ.წ. კრებაზეც. ეს კრება ერთიანი ქრისტეს ეკლესიის უკანასკნელი დიდი კრება იყო. მამები და საეკლესიო მოღვაწეები მას VIII მსოფლიო კრების სადარად მიიჩნევენ. იგივეა აღნიშნული მისავე დადგინებებში. ეს კრება მოიწვია ფოტი დიდმა, რომელიც თავად იყო ამ კრების თავმჯდომარე. ამ კრებას ესწრებოდნენ პაპის სამი წარმომადგენელი, სამი წარმომადგენელი აღმოსავლელი პატრიარქებისა, 18 მიტროპოლიტი, მრავალი ეპისკოპოსი ფრაკიის, პონტოს, ეფესოს, ილირიისა და ქვემო იტალიის საეკლესიო დიოცეზებიდან, ჯამში 383 ეპისკოპოსი. ეს კრება ნამდვილად შთამბეჭდავი იყო. მასზე გამეფდა ერთსულოვნება, მისი მუშაობა მიმდინარეობდა თანაბრად, და მის მეხუთე სხდომაზე აღიარებულ იქნა VII მსოფლიო კრების ყველა დადგენილება.

5. 879-880 წლის კონსტანტინოპოლის კრების მნიშვნელობა

ამ კრების მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ მან გარკვეული სიცხადე შეიტანა წმ. ფოტის საპატრიარქო ტახტზე აღსაყდრებასთან დაკავშირებით, და ეს არ გაკეთებულა პაპის ნებით და არც ისე, რომ იგი ყოფილიყო პაპისთვის მისაღები. ამ კრებამ წმ. ფოტის აღსაყდრება, როგორც მომხდარი ფაქტი, ისე მიიჩნია. მაგრამ საგულისხმოა ის, რომ ამ კრების რომო-კათოლიკე ისტორიკოსები ცდილობდნენ, I კანონის ნამდვილობა სათუოდ მიეჩნიათ. მაგრამ, რადგან ეს არ გამოუვიდათ, ისინი ცდილობდნენ სხვაგვარი განმარტება გაეკეთებინათ და მისთვის ისეთი შინაარსი მიეცათ, რომლის თანახმადაც ეს დადგენილება, თითქოს, არ ზღუდავს, არამედ აკანონებს პაპის პრივილეგიებს. მაგრამ, პაპისტებისათვის სამწუხაროდ, ჭეშმარიტება სხვაა. კრების დადგენილებას, როგორც ეს უმთავრესად კრების დადგენილებებიდან და თვით ამ I კანონიდან გამომდინარეობს, მიზნად ქონდა მიეღო ზომები, რომლებიც დაარეგულირებდნენ ზოგიერთ ანომალიას, რომლებიც ხდებოდა შემდეგი ფაქტის გამო: კლიროსის ის წარმომადგენლები, რომლებიც გასამართლებულნი იყვნენ კონსტანტინოპოლში, დახმარებისათვის მიმართავდნენ დასავლეთში და იქ ლებულობდნენ სასჯელის განხას. კრებაზე, რა

თქმა უნდა, იყვნენ პატრიარქ ეგნატეს მომხრეებიც, რომლებიც რომის წაქეზებით არ ცნობდნენ ფოტის. პაპ ნიკოლოს I-ისა და მისი მემკვიდრეების მოთხოვნები აშკარა სიახლეებს წარმოადგენდა: როგორცაა ის, რომ თვითნებურად გაემართლებინათ სხვა ეკლესიის მიერ უკვე ან მომავალში დასჯილი თავისი კლიროსის წარმომადგენლები; ასევე ის, რომ ანტიკანონიკურად ჩარეულიყვნენ სხვა ეკლესიის შიდა საქმეებში.

ამ პარაგრაფის შემდეგ დადგენილება მთავრდება შემდეგით: **„ნუცა რაღს მისდა ხუედრებულისა პატივისაგან კუებულ იქმნების ყოვლად წმიდაჲ საყდარი ჰრომაელთა ეკლესიისაჲ ნუცა საყდრისმპყრობელი მისი რადთურთით, ნუცა აწ და ნუცა ამისსა შემდგომად“** (I კანონი). ანუ, რომის ეკლესიისათვის ხუედრებულ პატივზე მეტი მის წარმომადგენლებს მთლიანობაში არ წამოუყენებიათ არც ახლა და არც შემდგომ წამოაყენონ. ხოლო ხუედრებული პატივი, რაზეც არის საუბარი, არის ის უპირატესობანი (ὄρι δὴ ἄριστά ἐστιν), რომლებიც ეკუთვნოდა პაპს. ისინი განსაზღვრული იყო I მსოფლიო კრების მე-60 კანონით, II მსოფლიო კრების 30-ე კანონით, IV მსოფლიო კრების 28-ე კანონით და V–VI კრების 36-ე კანონით. შესაბამისად, ზემოთ დასახელებული დადგენილებების წყალობით აკრძალული იყო ნებისმიერი სიახლე რომის ეპისკოპოსის პრივილეგიასთან დაკავშირებით, ისევე, როგორც ნებისმიერი ცვლილება – „პატივის პირველობისა“ „ძალაუფლების პირველობით“ – არც ახლა, არც შემდგომ. როგორც ეს სამართლიანად შენიშნა მთავარეპისკოპოსმა ქრიზოსტომოსმა: **„კონსტანტინოპოლის პატრიარქი ზემოთ დასახელებული დადგენილებებით გათანაბრებულია რომის პატრიარქთან, შესაბამისად, აკრძალულია ამ დადგენილების შემდეგ რაიმე აღმატებითობა. არა მხოლოდ კონსტანტინოპოლისაა გათანაბრებული რომის პაპთან, არამედ პიროვნულად ფოტი აყვანილია პაპზე მაღლა“**. აღმოსავლელმა პატრიარქებმა მიიღეს ფოტი, ალექსანდრიელმა მიქაელმა მას უწოდა **„ნათლისდარი და ნათლისმოქმედი ადამიანი, მღვდლობის სრულყოფილება, ჭეშმარიტების კანონი, ქრისტეს ეკლესიის მღვდელმთავარი“**; იერუსალიმელმა თეოდოსიმ – **„ქრისტეს სხეულის თავი“**; ანტიოქიელმა თეოდოსიმ – **„წმიდა მამა“**. ასევე, „პაპის

წარმომადგენლები ადარებდნენ ფოტის „მზეს“, რომელიც ანათებს ყოველთა სამყაროში“. ბოლო სხდომაზე კესარიის ეპისკოპოსმა ფოტის საქებრად თქვა: **„ასეთი მწყემსმთავრისათვის ხამს პატივი მთელი მსოფლიოს ჭეშმარიტებით მართვისა, ჩვენი მწყემსმთავრის, ქრისტეს მსგავსად“**, და პაპის წარმომადგენლებმა ამას დაამატეს: **„ჭეშმარიტებაა ის, რაც მან თქვა. და ჩვენ, მიწის განაპირას მცხოვრებთ ასევე გვესმის“**. მანამდეც იმავე წარმომადგენლებმა თქვეს: **„კურთხეულია ღმერთი, რომ უწმინდესი ფოტის კეთილი სიტყვა არა მხოლოდ ჩვენს ქვეყანაში, არამედ მთელ მსოფლიოში ვრცელდება“**. ყოველივე ამის მიუხედავად, წმ. ფოტი **„არ აღივსო ამ ქებისაგან ქედმაღლობით და სრულებით არ ისურვა იმაზე მეტი უფლება, რაც კანონით იყო განსაზღვრული“**.

ყურადღების ღირსია ასევე ის, რომ 879-880წ.წ. კრებამ ფოტის შესახებ მიიღო დადგენილება: **„პავლემ და ევგენიმ, რომის წმიდა ეპისკოპოსებმა, ასევე პეტრემ, ღვთივრჩეულმა პრესვიტერმა და კარდინალმა, თქვეს, რომ თუ ვინმეს მასთან, უწმინდეს პატრიარქთან (ანუ ფოტისთან) არა აქვს კავშირი, ის არ არის ჩვენ მიერ მიღებული, რადგან მისი ადგილი იუდასთანაა, და ის არ ირიცხება ქრისტიანებს შორის. და წმიდა კრება საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ჩვენ ასე ვაზროვნებთ და ვასწავლით, რომ მათ, ვისაც მწყემსმთავრად არა ჰყავს ღმერთი, მათ არა აქვთ ღმრთის დიდება“** (Mansi XVII, 524).

პაპმა იოანე VIII-მ თავიდან, როგორც კი გაიგო კრების გადაწყვეტილებების შესახებ, მაშინვე აღიარა ისინი. მაგრამ ლათინებმა არ ისურვეს კრების დადგენილებების გამოქვეყნება. იმავდროულად, ისინი არ ცდილან, რომ შეეცვალათ ეს დადგენილებები ან უარეყოთ მათი ნამდვილობა. ამ კრების ავტორიტეტსა და დადგენილებებს დღესაც აქვს უმცდარობის ხარისხი.

6. მომაკვდინებელი დარტყმა პაპის ხელისუფლების პირველობას

საესებით გასაგები იყო ის, რომ 879-880წ.წ. ისტორიულმა კრებამ პაპის აღმფოთება გამოიწვია. ამის ერთ-ერთი ძირითადი

მიზეზი იყო ის, რომ ამ კრებამ არ მისცა პაპს ნება ბულგარეთის ეკლესიაზე ძალაუფლებისა, და მეორე მიზეზი იყო ის, რომ ფოტიმ კრებაზე არ გამოხატა ოფიციალური კრძალულება რომის ეკლესიისადმი. ამ უხერხულობის თავის სასარგებლოდ ასახსნელად ლათინი ისტორიკოსები ამტკიცებდნენ, რომ პაპის წარმომადგენლებმა, რომლებიც კრებას ეწრებოდნენ:

- ა) დაარღვიეს ის რეკომენდაციები, რომლებიც მათ ჰქონდათ მიცემული;
- ბ) მათ არ იცოდნენ ბერძნული ენა და ამიტომ ვერ გამოხატეს თავიანთი მართებული პოზიცია, რომელიც უნდა დაეცვათ განსახილველ საკითხებთან დაკავშირებით;
- გ) ისინი მოისყიდეს.

ფრანკო-ლათინი ისტორიკოსების ეს მტკიცებულებანი მიუთითებს, რომ პაპის წარმომადგენლები ან უუნარონი იყვნენ ზუსტად დაეცვათ რომის ინსტრუქციები, ან ისინი, დაინახეს და გაეცვენ რა მოვლენების ნამდვილ ვითარებას, მიხედნენ პაპის პრეტენზიების არაგონიერულობას (×ΝΟΟΙΟΟΙ Ì ÌΟ ΔΑΔΑΑÏ Δ ÌΟËÏ Ο). საგულისხმოა ის, რომ პაპის წარმომადგენელი ორი ეპისკოპოსი კრებამდე ორი წლის განმავლობაში ცხოვრობდნენ კონსტანტინოპოლში, და ბუნებრივია, შეისწავლიდნენ ბერძნულ ენას და, ბუნებრივია, შესანიშნავად ესმოდათ იგი. მესამე წარმომადგენელი, კარდინალი პეტრე, კრებაზე კამათებში მეტად ცოცხალ მონაწილეობას ღებულობდა, რაც ადასტურებს, რომ მან იცოდა ბერძნული ენა. მეტიც, პაპის სამივე წარმომადგენელმა **„მიიღო და ხელი მოაწერა დადგენილებებს“**, რომლებიც კრებამ მიიღო.

კრების, როგორც უმაღლესი საეკლესიო დაწესებულების, მოღვაწეობის მნიშვნელოვან შედეგებს შორის არის ის, რომ მასზე მიიღეს დადგენილება, რომ რომის ეპისკოპოსი **„არ არის მთელი ეკლესიის უფროსი, რომ მისი ავტორიტეტი არ არის აბსოლუტური და რომ, შესაბამისად, არამართებულად და არაკანონიკურად ერეოდა იგი კონსტანტინოპოლის ეკლესიის შიდა საქმეებში. . . ეს მოწმობს პაპის ავტორიტეტის წინააღმდეგ, რადგან მის შესახებ მან (კრებამ-ავტ.) განაცხადა მისი ანტიკანონიკური მოღვაწეობიდან გამომდინარე, რითაც**

რომ იგი დადგენილია „ღვთიური კანონით“ ან „ღვთიური განწყობებითა და მოციქულ პეტრესთან დაკავშირებით“, არამედ ეს განისაზღვრა იქიდან გამომდინარე, რომ რომი იყო იმპერიის ძველი დედაქალაქი. ამასთან, კონსტანტინოპოლის საყდარიც ისევე იქნა დაფასებული, რადგან „იგი იყო ახალი რომის დედაქალაქი“.

ამგვარად, ასეთი არის აღმოსავლეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის რწმენა, რომელიც განუხრელად აგრძელებს ერთიანი ეკლესიის პირველი რვა ასწლეულის გზას, სწავლებასა და ტრადიციებს. ამის შესახებ განცხადებული იყო 1895 წ-ს კონსტანტინოპოლის კრების პასუხში პაპ ლეონ XIII-ისადმი, იმასთან დაკავშირებით, რომ პაპმა მოუწოდა მართლმადიდებლებს, შეერთებოდნენ რომს ლათინური უნიის დებულებების საფუძველზე. მნიშვნელოვან საპატრიარქო და კრებსით გზავნილში, რომელიც პაპს გაეგზავნა 1895 წელს, აღნიშნული იყო შემდეგი: **„ყოველი ავტოკეფალური ეკლესია აღმოსავლეთში და დასავლეთში იყო სრულიად დამოუკიდებელი და თვითმმართველობითი შვიდი მსოფლიო საეკლესიო კრებების პერიოდში. აღმოსავლეთის ავტოკეფალური ეკლესიის ეპისკოპოსები, ისევე, როგორც აფრიკის, ესპანეთის, გალიის, გერმანიისა და ბრიტანეთის ეპისკოპოსები, თავიანთი ეკლესიების საქმეებს მართავდნენ რომის ეპისკოპოსის ყოველგვარი ჩარევის გარეშე, რომის ეპისკოპოსიც ასევე იყო კრებებს დაქვემდებარებული და მორჩილი იყო კრებების გადაწყვეტილებებისა. მნიშვნელოვანი საკითხების წამოჭრის დროს „იწვევდნენ მსოფლიო კრებას“, რომელიც იყო „ეკლესიის ერთადერთი უმაღლესი მსაჯული“. ეს იყო ეკლესიის მართვის უძველესი ფორმა. ეპისკოპოსები იყვნენ ერთმანეთისაგან დამოუკიდებელნი და სრულიად თავისუფალნი თავიანთი მმართველობის საზღვრებში, ემორჩილებოდნენ მხოლოდ საეკლესიო გადაწყვეტილებებს, დებულებდნენ რა კრებებზე სხვა ეპისკოპოსებთან მიმართებით თანაბარ მონაწილეობას (ὁμοῦ καὶ ἰσὺν ἀδελφότητι)“.**

(ამ მეტად მნიშვნელოვანი პასუხის სრული ტექსტი შეგიძლიათ იხილოთ Ἡ. ἘΑΝΙΕΝÇ, Ὁ Ἀἰῶνῶδες Ὁσὶ ἰεῖς Ἰϛὶ ἅ ἄ ὄცθ

ს ა რ ჩ ე ვ ი

თავი I	83 2
1. შესავალი	3
2. მეორე წერილი ათონის მთის მონასტრების წმიდა ილუმენებსა და წმიდა კინოტის წევრებს	3
3. ეპისკოპოსის მოხსენიების შეწყვეტა და მისგან განშორება	8
4. „მართლმადიდებელი აპოლოგეტის“ კომენტარი – მართლმადიდებლობა საფრთხეშია	12
5. ამონარიდი სტატიიდან „ოქტომბერში ცრუ ერთობისკენ?“	17
6. რვა მთავარიერარქი აძლევს „აუცილებელ პასუხს“ მსოფლიო პატრიარქს, ამხელენ ეკუმენიზმის ერესთა ერესს, მოძრაობას, რომელსაც ის უდგას სათავეში	19
7. მართლმადიდებლური ძმობა „კოსმა ფლამიატოს“	21
თავი II	27
სარწმუნოების მხურვალე აღსარება (აღმსარებლობა) ეკუმენიზმის წინააღმდეგ	26
თავი III	41
VIII მსოფლიო კრება – განდგომილების, ავაზაკთა კრება. . .	42
1. შესავალი	42
2. კომენტარები დაგეგმილი მსოფლიო კრების საკითხთა წრესთან და თავად კრების ჩატარებასთან დაკავშირებით	45
3. სრულიად მართლმადიდებელთა თათბირების გადაწყვეტილებები – ეს ეკლესიის გადაწყვეტილება კი არ არის, არამედ ეკუმენისტთა ჯგუფისა	53
3. მსოფლიო პატრიარქი ბართლომე და რუსეთის პატრიარქი კირილე მოსალოდნელ სრულიადმართლმადიდებელთა კრების შესახებ	55

თავი IV

58

რომის პაპისა და მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეს ანტიმართლმადიდებლური ალიანსი	58
1. მიტროპოლიტ ზიზიულასის პროპაგანდისტური ინტერვიუ .	58
2. კვიპროსის შეხვედრა	60
3. პაფოს შეხვედრის სრული წარუმატებლობა	61
4. პაპის კვიპროსზე დაგეგმილმა ვიზიტმა მორწმუნეთა შეშფოთება გაიწვია	65
5. რომო-კათოლიკებთან ანტიმართლმადიდებლური დიალოგი ვენაში გაგრძელდება	73
6. დიალოგი რომო-კათოლიკებთან	76
7. პაპის პირველობის საკითხი	79
8. საიტ „მართლმადიდებელი აპოლოგეტის“ კომენტარი . . .	102
9. პირეის მიტროპოლიაში ჩატარებული კონფერენციის (28.04.10) შედეგები, რომელიც მიეძღვნა „პირველობის“ საკითხს	103
10. სერბეთის ეკლესიაში	107
11. თესალონიკის კონფერენცია რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შესახებ	111
12. რომო-კათოლიკებთან წარმოებული დიალოგი არის დაცინვა	113
13. პაპის დამცინავი და შეურაცხყოფელი ენციკლიკა . . .	114
14. მიმართვა ელადის ეკლესიის სინოდს	119
15. შეწყდეს პაპთან დიალოგი	122
16. ათონის წმიდა მთის კინოტი რომო-კათოლიკებთან დიალოგის შესახებ	123
17. ბულგარეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის სინოდმა მიზანშეუწონლად მიიჩნია ბმე-ის მონაწილეობა კათოლიკებსა და მართლმადიდებლებს შორის სალვთისმეტყველო დიალოგში კვიპროსზე	125
18. რუსი მართლმადიდებლების შეშფოთება	126

19. პაპის პრიმატი საშინელი ეკლესიოლოგიური მწვალებლობა	128
--	-----

შენიშვნებისათვის

ახალი მსოფლიო ერთობა – გლობალიზაცია ანტიქრისტეში.

ბუშები

ბენედიქტე XVI

სარკოზი

ობამა

ემმაკის ნიშანი

კლინტონი

პუტინი

პაპი – სატანური ჯვარი

ბერლუსკონი

არაფატი

აჰმადინაჯადი

ჰილარი კლინტონი

Mano Cornuta-ემმაკის გამოსახვა-მისაღმება